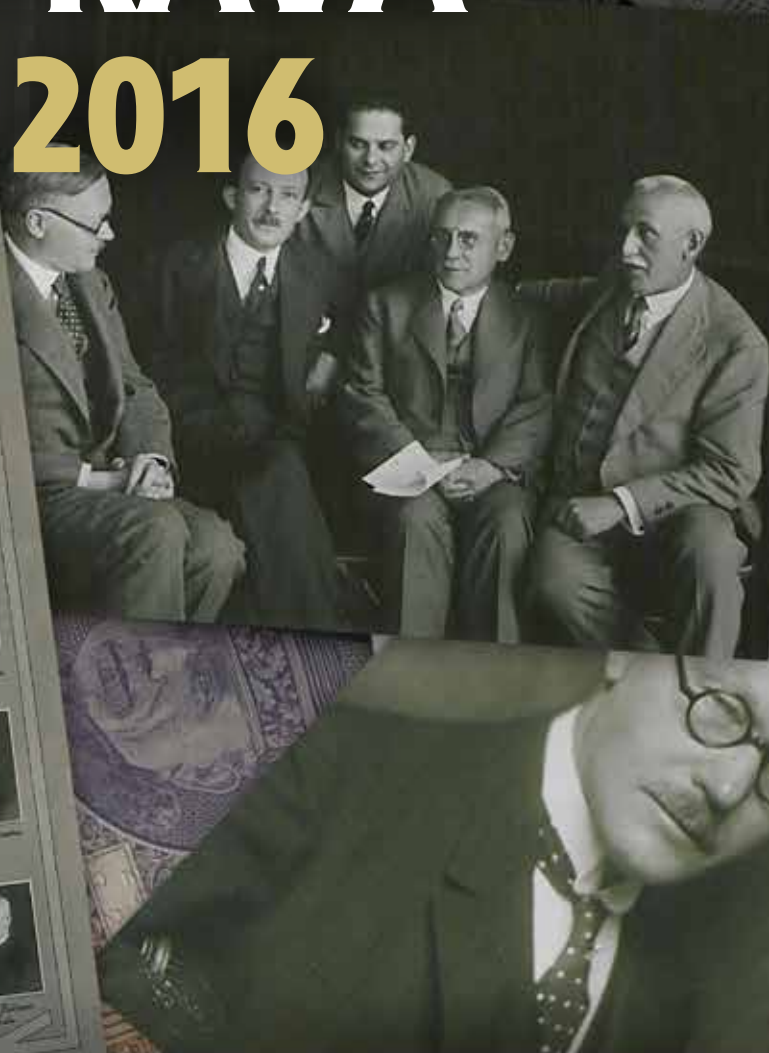
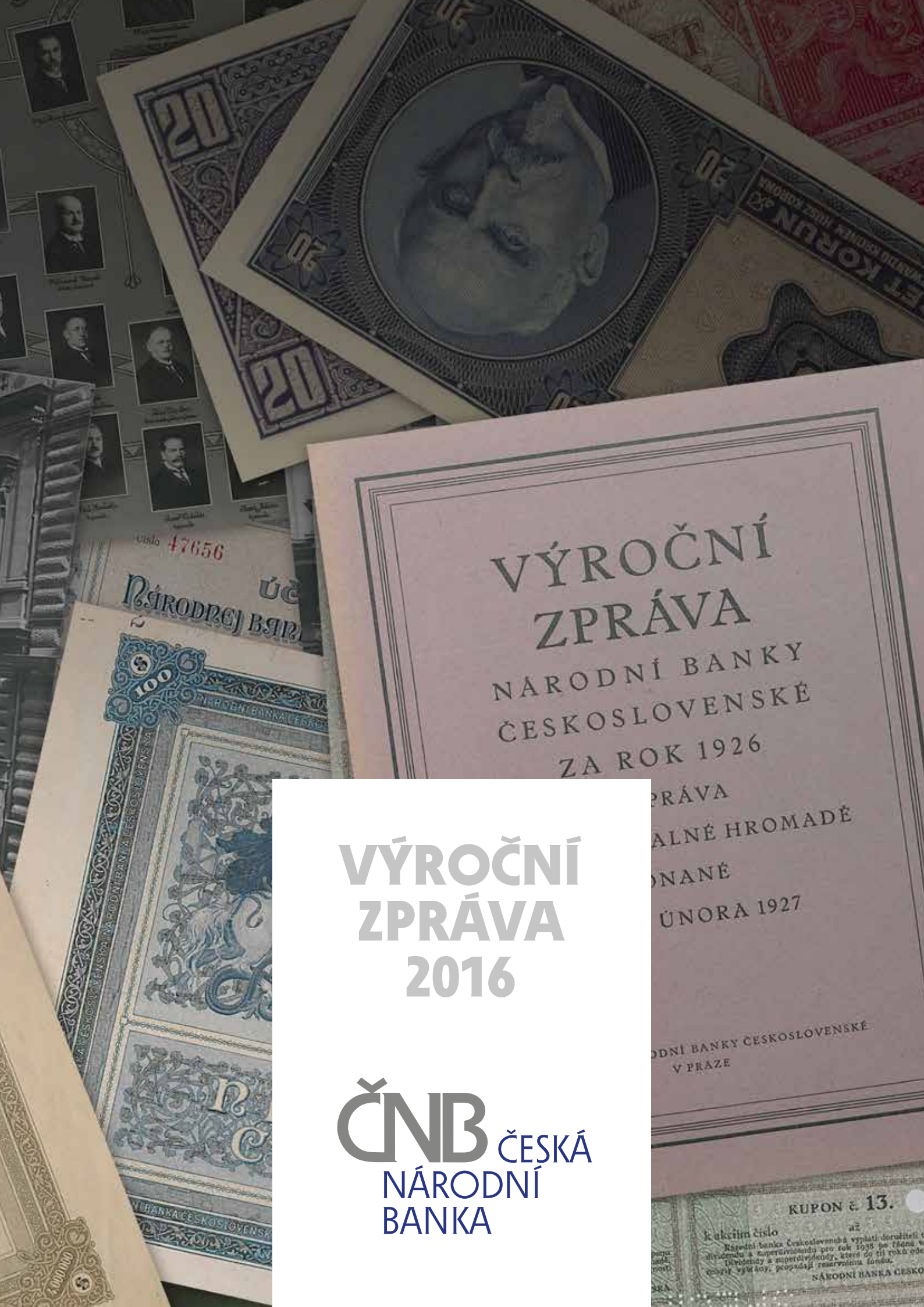

VÝROČNÍ ZPRÁVA

2016

ČNB ČESKÁ
NÁRODNÍ
BANKA

VÝROČNÍ
ZPRÁVA
NÁRODNÍ BANKY
ČESKOSLOVENSKÉ
ZA ROK 1926

PRÁVA
ALNÉ HROMADĚ
ONANĚ
ÚNORA 1927

ODNÍ BANKY ČESKOSLOVENSKÉ
V PRAZE

VÝROČNÍ
ZPRÁVA
2016

ČNB ČESKÁ
NÁRODNÍ
BANKA

KUPON č. 13.

k kterém číslo

Národní banka Československá vyplatí doručiteli
dividendu a superdividendy pro rok 1938 ve třech
dávkách a superdividendy, které do tří roků
po vyhlášení, propadají rezervnímu fondu.

NÁRODNÍ BANKA ČESKOSLOVENSKÁ

ISBN 978-80-87225-69-1

MANDÁT ČESKÉ NÁRODNÍ BANKY

- **pečovat o cenovou stabilitu,**
 - **pečovat o finanční stabilitu a o bezpečné fungování finančního systému v České republice,**
 - **vydávat bankovky a mince, řídit peněžní oběh a zúčtování bank,**
 - **vykonávat dohled nad osobami působícími na finančním trhu.**
- *Měnovou politikou* usilujeme o zachování cenové stability, tedy o udržení nízké a stabilní inflace. *Makrobezpečnostní politikou* pečujeme o finanční stabilitu a odolnost finančního systému, které jsou nezbytnou podmínkou pro zachování cenové stability. Společným působením měnové a makrobezpečnostní politiky tak přispíváme k udržení důvěry v hodnotu české koruny a ke stabilitě makroekonomického prostředí;
 - *Dohledem nad finančním trhem, tvorbou pravidel obezřetného chování a jednání se zákazníky* chráníme klienty osob a institucí, které podnikají na finančním trhu;
 - *Provozováním mezibankovního platebního systému a vydáváním bankovek a mincí* zajišťujeme plynulý platební styk a hladký oběh hotovosti;
 - Jako *banka státu* poskytujeme státu a veřejnému sektoru bankovní služby;
 - V souladu s hlavním cílem *s odbornou péčí nakládáme s devizovými rezervami*;
 - Jsme *součástí Evropského systému centrálních bank* a podílíme se na plnění cílů a úkolů ESCB.

■ NA ČEM STAVÍME

■ NEZÁVISLOST

Široce pojatá a zákonem podložená nezávislost centrální banky je klíčovou podmínkou úspěšné realizace měnové politiky, tedy dlouhodobého neinflačního růstu ekonomiky, stejně tak jako objektivního dohledu nad finančním trhem.

■ OTEVŘENOST A DŮVĚRYHODNOST

Vysoká míra nezávislosti musí být doprovázena vysokou mírou odpovědnosti vůči veřejnosti za plnění našich cílů. Veřejnosti i jejím voleným zástupcům otevřeně a pravidelně sdělujeme své cíle a míru jejich naplňování, stejně jako naše názory, záměry a předpoklady do budoucna, a tím činíme naše konání srozumitelné, předvídatelné, a proto důvěryhodné.

■ ODBORNÁ ZDATNOST

Odborně zdatní a kompetentní zaměstnanci jsou předpokladem pro to, aby se ČNB dařilo posilovat její pověst jako důvěryhodné a otevřené instituce doma i v mezinárodním měřítku.

OBSAH

ROK VE ZKRATCE	6
ÚVODNÍ SLOVO GUVERNÉRA	8
1. BANKOVNÍ RADA	10
2. ČNB V ROCE 2016	14
MĚNOVÁ POLITIKA A EKONOMICKÝ VÝVOJ	16
STATISTIKA	19
FINANČNÍ STABILITA	20
DOHLED NAD FINANČNÍM TRHEM	21
POSTUPY PŘI ŘEŠENÍ KRIZE	29
PENĚŽNÍ OBĚH A PLATEBNÍ STYK	30
Peněžní oběh	30
Bezhotovostní platební styk	33
OPERACE NA FINANČNÍM TRHU	36
Správa devizových rezerv	37
ČNB jako banka státu	39
EKONOMICKÝ VÝZKUM	40
MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE	41
3. ŘÍZENÍ A ORGANIZACE	44
ORGANIZAČNÍ SCHÉMA K 31. 12. 2016	46
LIDSKÉ ZDROJE	49
4. VZTAHY S VEŘEJNOSTÍ	54
EXTERNÍ KOMUNIKACE	56
EXPOZICE	57
ODBORNÁ KNIHOVNA	58
ARCHIV	58
KONGRESOVÉ CENTRUM	59
5. HOSPODAŘENÍ ČNB	60
6. POSKYTOVÁNÍ INFORMACÍ PODLE ZÁKONA Č.106/1999 SB., O SVOBODNÉM PŘÍSTUPU K INFORMACÍM	70
SEZNAM ZKRATEK	74

ROK VE ZKRATCE

- Měnová politika v roce 2016 působila v prostředí pokračujícího – byť zpomalujícího – růstu domácí ekonomiky a narůstajícího napětí na trhu práce. Domácí inflační tlaky při zrychlujícím růstu nominálních mezd viditelně sílily. Inflace se však vlivem jen pomalu odeznívajícího deflačního zahraničního vývoje nacházela po většinu roku hluboko pod inflačním cílem, resp. pod dolní hranicí jeho tolerančního pásma. V samém závěru roku se však rychle zvýšila a v prosinci po čtyřech letech dosáhla 2% cíle ČNB.
- V souladu s pokračujícím používáním kurzu jako nástroje měnové politiky zůstaly měnověpolitické úrokové sazby na technicky nulové úrovni a kurz koruny se nacházel jen nepatrně nad hladinou 27 korun za euro. ČNB udržovala svůj kurzový závazek automatickými nákupy eur na devizovém trhu.
- Bankovní rada na svém zasedání v únoru konstatovala, že k ukončení kurzového závazku nedojde dříve než v roce 2017 s tím, že závazek pravděpodobně bude ukončen v polovině zmíněného roku. Na svém zářijovém zasedání bankovní rada dále prodloužila platnost kurzového závazku a konstatovala, že ho ČNB neukončí dříve než ve druhém čtvrtletí roku 2017.
- Jak shrnula již dvanáctá Zpráva o finanční stabilitě, zveřejněná 14. června, domácí finanční sektor dále posílil svou odolnost vůči možným nepříznivým šokům. Došlo ovšem ke zvýšení cyklických rizik pro finanční stabilitu v budoucnosti, na což ČNB reagovala nástroji makroobezřetnostní politiky.
- V souvislosti s nabytím účinnosti nového zákona o spotřebitelském úvěru začala ČNB od 1. prosince 2016 postupně vykonávat dohled nad celým trhem se spotřebitelskými úvěry, a to včetně nebankovních společností, pro které je nově stanovena povinnost mít ke své činnosti povolení (licenci) ČNB. V souvislosti s tím byl zahájen proces licencování nebankovních poskytovatelů, kteří k získání licence musí prokazovat splnění určitých podmínek, např. důvěryhodnosti, odborné způsobilosti a počátečního kapitálu, a plnit další požadavky na výkon činnosti.
- S účinností od 1. července jmenoval prezident republiky Jiřího Rusnoka guvernérem ČNB a Vojtěcha Bendu a Tomáše Nidetzkého novými členy bankovní rady ČNB. K 30. červnu skončil mandát Miroslavu Singerovi a Kamilu Janáčkovi.
- K 1. červenci byla zřízena sekce dohledu II, která zajišťuje nové činnosti ČNB vyplývající ze zákona o spotřebitelském úvěru a další činnosti dosud zajišťované samostatnými odbory ochrany spotřebitele a dohledu nad drobnými distributory finančních produktů a odborem dohledu systémově méně významných institucí finančního trhu sekce dohledu nad finančním trhem. Ty byly zrušeny k 30. červnu.
- K 20. říjnu byla sekci licenčních a sankčních řízení svěřena nová kompetence k vydání sazebníku úhrad nákladů za poskytování informací v ČNB dle zákona o svobodném přístupu k informacím.
- K 31. prosinci byl zrušen samostatný odbor ekonomického výzkumu, jeho agenda byla rozdělena a od 1. ledna 2017 převedena do sekce měnové a samostatného odboru finanční stability. Cílem změny bylo posílit vazbu výzkumu na klíčové činnosti centrální banky při současném zachování vysoké odborné kvality výzkumných publikací.
- V dokumentu „Vyhodnocení plnění maastrichtských konvergenčních kritérií a stupně ekonomické sladění ČR s eurozónou“ ČNB společně s Ministerstvem financí doporučily vládě ČR nestanovovat cílové datum přijetí eura, a tedy neusilovat v průběhu roku 2017 o vstup do mechanismu ERM II.

ÚVODNÍ SLOVO GUVERNÉRA

Rok 2016 byl třetím rokem v řadě, ve kterém česká ekonomika rostla. Hospodářský růst však byl přibližně poloviční ve srovnání s rokem předchozím, zejména v důsledku výrazně restriktivní fiskální politiky ovlivněné dočerpáním fondů EU. Naopak ve směru urychlení růstu působily nadále uvolněné měnové podmínky vyplývající z udržování měnověpolitických úrokových sazeb na technicky nulové úrovni a pokračujícího používání kurzu jako nástroje měnové politiky. Z poptávkového hlediska byly hlavními faktory růstu spotřeba domácností a zahraniční poptávka, přičemž rychlý růst spotřeby domácností byl tažen spotřebitelským optimismem, růstem celkové zaměstnanosti, mimořádně nízkou a setrvale klesající nezaměstnaností – nejnižší v Evropě – a zrychlujícím růstem mezd. Na trhu práce se dokonce začínalo projevovat přehřívání, které jsme naposledy zaznamenali před vypuknutím finanční krize. V roce 2016 česká ekonomika plně využívala své výrobní kapacity.

Přestože trh práce vytvářel tlaky na růst mezd, celková inflace po většinu roku setrvávala hluboko pod inflačním cílem i pod dolní hranicí jeho tolerančního pásma. Inflace začala zrychlovat až v posledních dvou měsících, a to v důsledku růstu cen potravin, sílících domácích poptávkových tlaků a naopak slábnoucích vnějších dezinflačních tlaků. V prosinci dosáhla inflace našeho dvouprocentního cíle, na kterém byla naposledy před čtyřmi lety.

I v roce 2016 ČNB plnila svůj kurzový závazek, přijatý v listopadu 2013, nepřipustit posílení koruny pod 27 korun za euro. Dělo se tak prostřednictvím automatických nákupů eur na devizovém trhu, a to během celého roku s výjimkou března. Používání kurzu jako nástroje uvolnění měnové politiky bylo hlavní příčinou poměrně rychlého růstu objemu devizových rezerv. Jejich výše činila na konci roku více než 81 miliard EUR, což představovalo téměř 47 % HDP. Bankovní rada na svém zasedání v únoru vyhlásila, že k ukončení kurzového závazku nedojde dříve než v roce 2017. Na svém zářijovém zasedání bankovní rada prodloužila platnost kurzového závazku, když oznámila, že ho ČNB neukončí dříve než ve druhém čtvrtletí 2017.

Pokud jde o finanční stabilitu, již tak vysoká odolnost bankovního sektoru vůči možným nepříznivým šokům se v roce 2016 ještě dále zvýšila, což opakovaně dosvědčovaly výsledky zátěžových testů. Ke zvýšení odolnosti přispěly zejména nárůst kapitálové přiměřenosti, příznivý vývoj likvidity a pozitivní změny v řízení rizik ze strany finančních institucí. Došlo však ke zvýšení cyklických rizik, a to zejména v důsledku oživení poptávky po úvěrech, uvolňování úvěrových standardů a růstu cen nemovitostí. Aby ČNB bránila rizikům pro finanční stabilitu, určila již v roce 2014 všem bankám povinnost vytvářet bezpečnostní kapitálovou rezervu ve výši 2,5 % kmenového kapitálu a čtyřem systémově nejvýznamnějším bankám stanovila kapitálovou rezervu ke krytí systémového rizika. V roce 2016 proběhla první pravidelná revize okruhu systémově významných bank, na jejímž základě byla rezerva ke krytí systémového rizika stanovena pěti bankám v rozsahu 1–3 % kmenového kapitálu. ČNB reagovala na posun domácího finančního cyklu do fáze výraznějšího oživení a v prosinci roku 2015 stanovila sazbu proticyklické kapitálové rezervy ve výši 0,5 % z expozic umístěných v ČR s platností od ledna 2017.

V roce 2016 ČNB rozpoznala riziko vzniku spirály mezi cenami nemovitostí a úvěry na jejich pořízení. Ačkoliv nehodnotila vývoj v oblasti úvěrů na bydlení jako akutní přehřívání trhu vedoucí k bezprostředním rizikům pro finanční stabilitu, rozhodla se zpřísnit poměr výše úvěru k hodnotě zajištění (LTV). Dřívější limit LTV ve výši 100 % byl snížen na 95 % od října 2016 a na 90 % od dubna 2017.

V prosinci byl zveřejněn pravidelně aktualizovaný dokument „Vyhodnocení plnění maastrichtských konvergenčních kritérií a stupně ekonomické sladění ČR s eurozónou“. ČNB a Ministerstvo financí v něm doporučily vládě ČR nestanovovat cílové datum přijetí eura, a tedy neusilovat v průběhu roku 2017 o vstup do kurzového mechanismu ERM II.

V centrální bance došlo během roku 2016 k personálním i organizačním změnám. S účinností od 1. července jsem byl prezidentem republiky jmenován guvernérem namísto Miroslava Singera, jemuž spolu s Kamilem Janáčkem skončil mandát k 30. červnu. Novými členy bankovní rady ČNB byli jmenováni Vojtěch Benda a Tomáš Nidetzký. V souvislosti s těmito změnami byla přerozdělena portfolia útvarů, na které jednotliví členové BR dohlížejí.

K 1. červenci byla zřízena nová sekce dohledu II, která zajišťuje nové činnosti ČNB vyplývající ze zákona o spotřebitelském úvěru a další činnosti dosud zajišťované samostatnými odbory ochrany spotřebitele a dohledu nad drobnými distributory finančních produktů a odborem dohledu systémově méně významných institucí finančního trhu sekce dohledu nad finančním trhem.

K 31. prosinci byl zrušen samostatný odbor ekonomického výzkumu a jeho agenda byla od 1. ledna 2017 převedena na sekci měnovou a samostatný odbor finanční stability. Cílem změny bylo posílit vazbu výzkumu na klíčové činnosti centrální banky při současném zachování vysoké odborné kvality výzkumu a jeho publikací. Odbor Evropské unie a mezinárodních organizací byl k témuž datu převeden ze sekce kancelář do sekce regulace a mezinárodní spolupráce na finančním trhu. Rovněž došlo k převedení některých činností sekce lidských zdrojů do sekce rozpočtu a účetnictví a sekce správních.

K 31. prosinci pracovalo v ČNB 1 365 zaměstnanců, což bylo o 13 více než k 31. prosinci 2015.

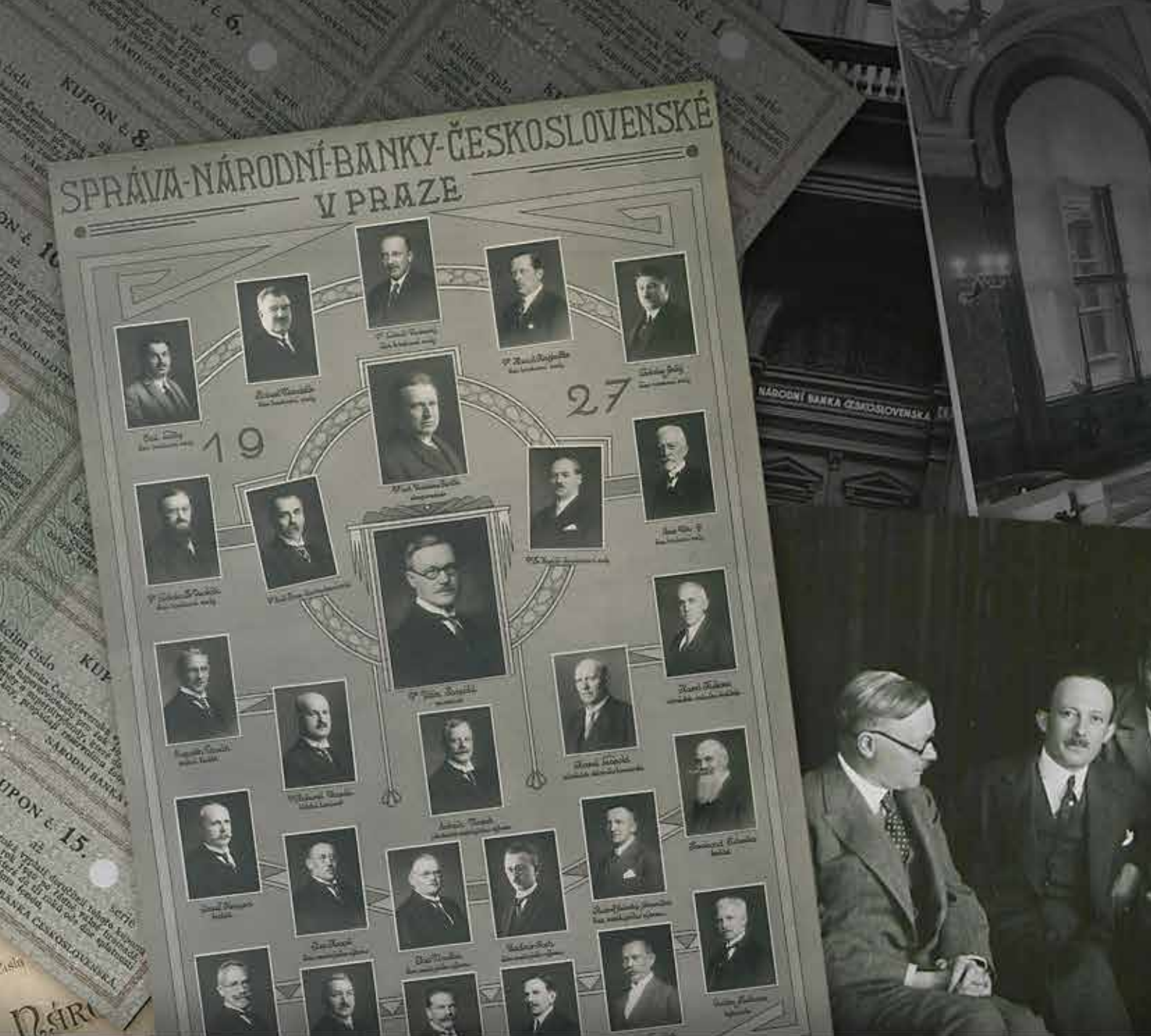
Ve spolupráci s Evropskou centrální bankou ČNB v dubnu zorganizovala vědeckou konferenci „Productivity and External Rebalancing“ v rámci výzkumného programu ESCB Competitiveness Research Network. V květnu proběhl tradiční Research Open Day s mezinárodní účastí. V říjnu se ve spolupráci s Institutem ekonomických studií Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy konala konference „Challenges for Financial Stability in Europe“.

K zefektivnění komunikace a vztahů s širokou veřejností představila ČNB v roce 2016 nové komunikační nástroje – VlogČNB a video rozhovory. Prostřednictvím těchto nástrojů dostali představitelé centrální banky další možnost blíže představit veřejnosti činnost této instituce a reagovat na různá aktuální témata.

V červnu se konal Den otevřených dveří. Od vzniku ČNB v roce 1993 se tak stalo již po šesté a centrální banku si prohlédlo přes pět tisíc lidí. Stěžejním tématem akce bylo výročí 90 let od založení Národní banky Československé. Tímto výročím je inspirována také grafická podoba této publikace.

V roce 2016 ČNB vydala tři dvousetkorunové pamětní stříbrné mince, jednu pětisetkorunovou stříbrnou minci a dvě pětistovkové zlaté mince. Těmito dvěma mincemi byl zahájen nový pětiletý cyklus emise deseti zlatých mincí, jehož cílem je představit veřejnosti různá architektonická řešení hradů, které byly v průběhu několika staletí postaveny na našem území.

Jiří Rusnok
guvernéř

V době vzniku Národní banky Československé byla jejím vedoucím statutárním orgánem bankovní rada. Příslušela jí správa veškerého jmění banky, vedení a dozor nad všemi obchody, které vykonávala, a provádění měnové politiky. Vedle guvernéra, jenž stál v jejím čele, ji tvořilo dalších deset členů. S ohledem na třetinový podíl státu na akciovém kapitálu ústavu

jmenoval guvernéra a další tři členy prezident republiky na návrh vlády. Rozhodnutí o jménech dalších šesti členů bylo v kompetenci akcionářů, kteří je volili na výroční valné hromadě. Jeden z jejich zástupců byl na návrh vlády prezidentem republiky jmenován náměstkem guvernéra, tj. viceguvernérem. Se souhlasem guvernéra bankovní rada z vlastního rozhodnutí doplnila

I.

BANKOVNÍ RADA

ještě jednoho člena, jímž byl zástupce slovenských hospodářských zájmů. Zatímco funkční období guvernéra bylo pětileté, u ostatních členů trvalo šest let. Pouze mandát vzniklý na základě kooptace (tedy rozhodnutím bankovní rady) byl ohraničen obdobím dvou let.

Členové bankovní rady byli rozděleni do tří odborů (valutový, úvěrní a administrativní), jež měly

zajišťovat přípravu podkladů pro jednání samotné bankovní rady a podrobně projednávat jednotlivé otázky. Předsedové odborů společně s guvernérem tvořili užší výbor, jehož působnost se vztahovala na výkon usnesení bankovní rady.

BANKOVNÍ RADA

Bankovní rada – složení k 31. prosinci 2016

Vzadu: Lubomír Lízal, Tomáš Nidetzký

Uprostřed: Pavel Řežábek, Mojmír Hampl, Vladimír Tomšík, Vojtěch Benda

Vepředu: Jiří Rusnok

Bankovní rada je nejvyšším řídicím orgánem České národní banky. Je sedmičlenná, jejími členy jsou guvernér, dva viceguvernéři a další čtyři členové bankovní rady. Členy bankovní rady jmenuje a odvolává prezident republiky. Členové bankovní rady ČNB jsou jmenováni na dobu 6 roků. Nikdo nesmí zastávat funkci člena bankovní rady více než dvakrát.

S členstvím v bankovní radě ČNB je neslučitelná funkce člena zákonodárního sboru, člena vlády a členství v řídicích, dozorních a kontrolních orgánech jiných bank a podnikatelských subjektů a výkon samostatné výdělečné činnosti s výjimkou činnosti vědecké, literární, publicistické, umělecké a pedagogické a s výjimkou správy vlastního majetku. Členství v bankovní radě ČNB je dále neslučitelné s jakoukoliv činností, která může způsobit střet zájmů mezi prováděním této činnosti a členstvím v bankovní radě.

Bankovní rada určuje měnovou a makroobezřetnostní politiku a nástroje pro jejich uskutečňování v souladu s hlavním cílem ČNB, kterým je péče o cenovou stabilitu, a s úkolem pečovat o finanční stabilitu. Rozhoduje o zásadních opatřeních měnové a makroobezřetnostní politiky a stanoví zásady obchodů, které ČNB provádí. Rozhoduje o zásadních opatřeních týkajících se dohledu nad finančním trhem a řešení krize na finančním trhu a hotovostního i bezhotovostního peněžního oběhu. Stanoví strategii rozvoje ČNB a pravidla pro zapojení ČNB do aktivit EU, Evropského systému centrálních bank (ESCB) a Evropské rady pro systémová rizika (ESRB) a spolupráci s mezinárodními finančními institucemi. Rozhoduje o organizačním uspořádání ČNB a o vymezení pravomocí a odpovědností organizačních útvarů ústředí a poboček. Schvaluje rozpočet a zásady finančního hospodaření ČNB.

Jednání bankovní rady předsedá guvernér, v jeho nepřítomnosti jím pověřený viceguvernér. Bankovní rada přijímá svá rozhodnutí prostou většinou hlasů, v případě rovnosti hlasů rozhoduje hlas předsedajícího.

S účinností od 1. července 2016 se stal guvernérem ČNB Jiří Rusnok, který na této pozici vystřídal Miroslava Singera, jehož mandát skončil k 30. červnu 2016. Mandát skončil k 30. červnu 2016 též Kamilu Janáčkovi, novými členy bankovní rady ČNB se od 1. července 2016 stali Vojtěch Benda a Tomáš Nidetzký.

Mezi nejvýznamnější události v prvním roce existence Národní banky Československé patřilo vydání její první bankovky. Byla jí dvacetikoruna podle návrhu profesora Uměleckoprůmyslové školy v Praze Aloise Mudruňky. Přestože přípravné práce na jejím

vzniku zahájila již Tiskárna státovek Bankovního úřadu ministerstva financí, k jejímu vydání došlo až v roce 1926.

Bankovka byla vytištěna na papír s lokálně průběžným kombinovaným vodoznakem s opakujícími se hodnotovými čísly 20. Z důvodu snahy o zvýšení ochrany proti padělatelům

II.

ČNB V ROCE 2016

byl papír probarven růžovou barvou. Obě strany měly rámeček, líc byl tištěn knihtiskem v modro-hnědo-červeném iris, rub hlubotiskem v barvě tmavomodré. Podtisk obou stran tvořily gilošové kompozice a hodnotová čísla 20 v plochem reliéfu. Zatímco

lící straně dominoval portrét Milana Rastislava Štefánika, rubové straně vévodila podobizna Aloise Rašina. Rytiny pocházely z ruky Karla Wolfa. Bankovku podepsali guvernér Vilém Pospíšil, viceguvernér Vladislav Brdlík a vrchní ředitel Augustin Novák.

ČNB V ROCE 2016

■ MĚNOVÁ POLITIKA A EKONOMICKÝ VÝVOJ

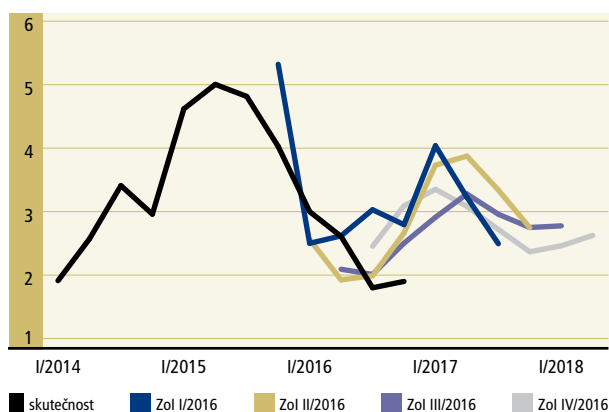
Hlavním úkolem měnové politiky stanoveným zákonem o ČNB je udržování cenové stability. Toho je od ledna 1998 dosahováno v rámci režimu cílování inflace, v němž se ČNB snaží udržet inflaci poblíž předem vyhlášeného cíle. Počínaje rokem 2010 ČNB cíluje meziroční přírůstek indexu spotřebitelských cen ve výši 2 % s tolerančním pásmem ± 1 procentní bod. Cíl na této úrovni přitom odpovídá praxi vyspělých ekonomik.

Měnová politika v roce 2016 působila v prostředí pokračujícího – byť zpomalujícího – růstu domácí ekonomiky a postupného vyčerpávání rezerv na trhu práce. Domácí inflační tlaky viditelně sílily. Inflace se však vlivem jen pomalu odeznívajícího deflačního zahraničního vývoje nacházela po většinu roku hluboko pod inflačním cílem, resp. pod dolní hranicí jeho tolerančního pásma. V samém závěru roku se však rychle zvýšila a dosáhla 2% cíle ČNB. V souladu s pokračujícím používáním kurzu jako nástroje měnové politiky zůstaly měnověpolitické úrokové sazby na technicky nulové úrovni, na niž jsou nastaveny již od listopadu 2012. Kurz koruny se nacházel těsně nad hladinou kurzového závazku 27 korun za euro. ČNB udržovala svůj kurzový závazek automatickými nákupy eur na devizovém trhu. Bankovní rada v průběhu roku 2016 ve dvou krocích prodloužila platnost kurzového závazku, a to minimálně do konce prvního čtvrtletí roku 2017.

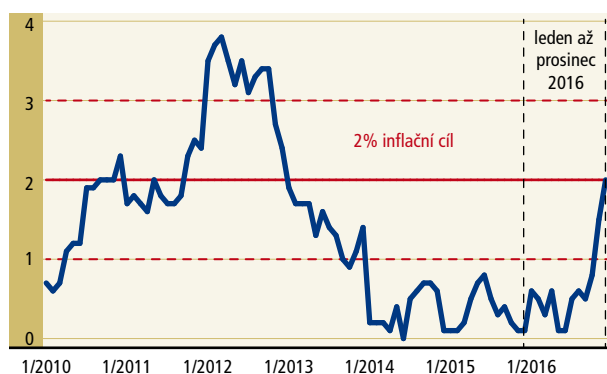
K růstu české ekonomiky v roce 2016 ve výši necelých dvou a půl procent přispěla zejména spotřeba domácností a v menší míře i čistý vývoz. Ve srovnání s rokem předchozím však bylo tempo růstu zhruba poloviční zejména v důsledku dočasného poklesu vládních i podnikových investic spolufinancovaných z fondů Evropské unie. Ekonomiku nadále podporovaly uvolněné měnové podmínky prostřednictvím oslabeného kurzu koruny i mimořádně nízkých úrokových sazeb, stále relativně nízké ceny ropy i rostoucí zahraniční poptávka. Pokračující ekonomický růst se promítal do rostoucího napětí na trhu práce. Mzdy urychlily svůj růst, pokračovalo svižné zvyšování zaměstnanosti a dlouhotrvající pokles míry nezaměstnanosti v ČR vyústil v dosažení nejnižší hodnoty tohoto ukazatele ze všech zemí EU.

Prognózy ČNB, sestavené v průběhu roku 2016 a zveřejněné ve Zprávách o inflaci (Zoi), předpovídaly v uplynulém roce zpomalení ekonomického růstu. K němu skutečně došlo, v závěru roku však bylo toto zpomalení oproti prognózám o něco výraznější, což bylo dáno mimo jiné nečekaně utlumenou dynamikou vývozu. Pro následující dva roky pak prognózy ČNB naznačují nepatrné

Prognózy HDP (v %)

Plnění inflačního cíle (v %)

zrychlení růstu. Vycházejí přitom z předpokladu, že se na jednu stranu obnoví zvyšování investic, ale na druhé straně bude růst domácí ekonomiky v delším horizontu tlumen méně uvolněnými měnovými podmínkami po ukončení kurzového závazku ČNB.

Inflace se po většinu roku nacházela na velmi nízkých hodnotách. Hlavním důvodem byly nízké ceny energetických surovin i potravin, které do značné míry kompenzovaly jádrovou inflaci, přesahující 1 %. Ta odrážela domácí inflační tlaky, sílící v prostředí pokračujícího solidního růstu ekonomiky a zvyšující se dynamiky mezd. V závěru roku odezněl předchozí dlouhotrvající výrazný pokles cen pohonných hmot při současném oživení růstu cen potravin. V prosinci se navíc projevíly cenové dopady zavedení elektronické evidence tržeb v odvětví stravování a ubytování. Inflace tak v závěru roku vzrostla a v prosinci po čtyřech letech dosáhla 2% cíle ČNB.

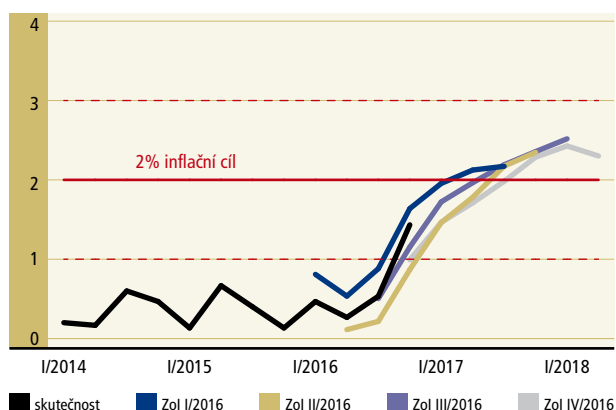
Prognóza inflace ze začátku roku naznačovala, že inflace dosáhne cíle v prvním čtvrtletí roku 2017, prognózy zpracované v dalším průběhu roku ale posunuly tento okamžik na druhé, resp. třetí čtvrtletí roku 2017. Tento posun byl dán nečekaně nízkou inflací v průběhu větší části roku, odrážející nižší než očekávané ceny potravin a utlumenější jádrovou inflaci. Ve stejném směru působilo dílčí přehodnocování výhledů zahraničních výrobních cen a domácího mzdového růstu směrem dolů. V samém závěru roku však ceny potravin naopak překvapily rychlostí svého oživení a nečekaně rychle se z meziročního poklesu vymanily i výrobní ceny v eurozóně.

Skutečný i očekávaný vývoj inflace v průběhu roku signalizoval, že je zapotřebí nadále udržovat měnové podmínky uvolněné ve stávajícím rozsahu. V tomto hodnocení se odrážel výhled, že k udržitelnému plnění 2% cíle ČNB, které je podmínkou pro návrat do standardního režimu měnové politiky, dojde až v průběhu roku 2017. Prognóza ze Zprávy o inflaci II/2016 přitom posunula předpokládanou dobu používání kurzu jako dalšího nástroje uvolňování měnové politiky z konce roku 2016 do poloviny roku 2017 a tento předpoklad byl zachován i ve dvou zbývajících prognózách. Bankovní rada na svém zasedání v únoru 2016 konstatovala, že k ukončení kurzového závazku nedojde dříve než v roce 2017 s tím, že závazek pravděpodobně bude ukončen v polovině zmíněného roku. Na svém zářijovém zasedání bankovní rada dále prodloužila platnost kurzového závazku a konstatovala, že ho ČNB neukončí dříve než ve druhém čtvrtletí roku 2017.

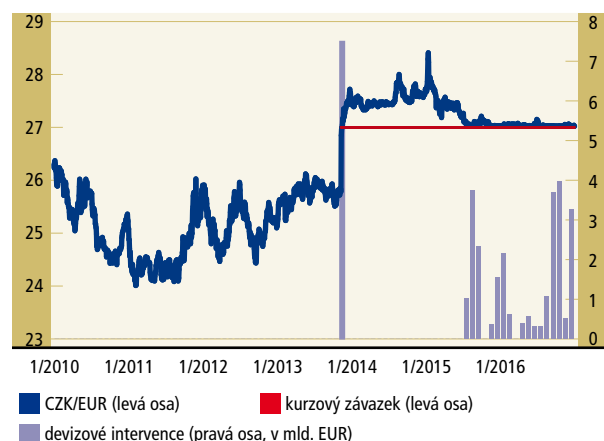
Bankovní rada v průběhu roku 2016 diskutovala možnost zavedení záporných úrokových sazeb s ohledem na rozšíření kladného úrokového diferenciálu vůči eurozóně a vývoj na domácích finančních trzích. Na svém květnovém a srpnovém zasedání vedle toho bankovní rada komunikovala připravenost posunout hladinu kurzového závazku na slabší úroveň, pokud by mělo dojít

Prognózy inflace

(v %)

Kurz koruny vůči euru

k systematickému poklesu inflačních očekávání projevujícím se ve vývoji nominálních veličin, zejména mezd. V průběhu celého roku navíc bankovní rada upozorňovala, že případné posílení kurzu po opuštění kurzového závazku bude tlumeno mimo jiné zajištěním kurzového rizika ze strany vývozců během trvání závazku, uzavíráním korunových pozic finančních investorů a případnými intervencemi ČNB ke zmírnění kurzových výkyvů.

V souladu s deklarovanou strategií ČNB v průběhu roku automaticky intervenovala na udržení kurzového závazku svými nákupy eur na devizovém trhu v celkovém objemu 16,851 mld. EUR. Kurz se tak v průběhu celého roku nacházel v těsné blízkosti hladiny kurzového závazku ČNB 27 korun za euro.

Ke konci roku 2016 připravila ČNB ve spolupráci s Ministerstvem financí pro vládu ČR pravidelný materiál „Vyhodnocení plnění maastrichtských konvergenčních kritérií a stupně ekonomické sladění ČR s eurozónou“. Dokument vedl k doporučení prozatím nestanovovat cílové datum přijetí eura, a tedy neusilovat v průběhu roku 2017 o vstup do kurzového mechanismu ERM II. K tomuto doporučení vedla řada důvodů. Hospodářskou situaci v eurozóně stále nelze hodnotit jako dostatečně stabilizovanou, sladěnost ekonomického vývoje mezi jednotlivými zeměmi eurozóny stále není adekvátní a celá unie se potýká s nízkou vymahatelností fiskálních pravidel. Problémem je také značná nejistota ohledně dalšího politického, hospodářského a institucionálního směřování evropského integračního uskupení, prohlubovaná výsledkem referenda o vystoupení Spojeného království z EU. Vlastní ekonomická připravenost České republiky na přijetí eura se oproti předchozím letům zlepšila, nicméně stále ji nelze vyhodnotit jako dostatečnou k přijetí společné měny. Nedokončený zůstává proces reálné ekonomické konvergence ČR, včetně konvergence cenové hladiny. Není dořešen ani problém dlouhodobé udržitelnosti veřejných rozpočtů vzhledem ke stárnutí populace a také trh práce je v některých aspektech nadále nedostatečně pružný.

■ STATISTIKA

Sekce statistiky a datové podpory ČNB vyvíjí, sbírá, sestavuje a publikuje statistiky, které poskytují datovou základnu pro podporu měnové politiky, výkon dohledu nad finančním trhem a pro finanční stabilitu. Tyto statistiky slouží rovněž státním orgánům, účastníkům finančního trhu, médiím a veřejnosti. Rok 2016 byl důležitý tím, že sekce statistiky a datové podpory kromě standardních činností a projektů realizuje nebo se podílí na realizaci čtyř mimořádných projektů, a sice na projektu univerzálního sběrného systému dat (SDAT), na projektu Centrální evidence účtů (CEÚ), na projektu shromažďování podrobných údajů o úvěrech a o úvěrovém riziku (AnaCredit) a na projektu úpravy systému pro uchovávání a správu referenčních dat subjektů (RIAD).

Pokud jde o Centrální evidenci účtů, je zajištění přípravy a provozu systému novým úkolem ČNB vyplývajícím ze zákona o centrální evidenci účtů. V návaznosti na tento zákon byla dokončena jednání s Ministerstvem financí (MF) o textu Smlouvy o pořízení a financování provozu CEÚ. Smlouva byla uzavřena dne 16. listopadu 2016. Dále byla zahájena technická realizace projektu CEÚ, byly zahájeny práce na přípravě prováděcí vyhlášky a byly realizovány personální a organizačně-provozní náležitosti směřující k zajištění fungování systému v zákonném termínu.

V oblasti měnové a finanční statistiky byl dokončen kompilační systém pro statistiku platebního styku. Zároveň pokročil vývoj kompilačního systému pro automatizované sestavení harmonizované statistiky pojišťoven, která je založena na jednotném vykazovacím rámci pokrývajícím jak dohledové požadavky podle rámce Solventnost II, tak i doplňkové statistické požadavky ECB. Pro danou statistiku byly nastaveny postupy pro kompilaci stavových hodnot a zahájily se práce na odvození tokových veličin. V rámci ESCB pokračovala účast na přípravě nového nařízení pro tvorbu harmonizované statistiky penzijních fondů. V oblasti podrobných údajů o úvěrech probíhal standardní provoz Centrálního registru úvěrů (CRÚ), který slouží bankám a pobočkám zahraničních bank působícím na území ČR k vzájemnému sdílení dat o podnikatelských úvěrových závazcích pro podporu řízení úvěrového rizika. V roce 2016 nadále pokračoval vývoj a testování nových výstupních formátů pro uživatele z bank. Ve spolupráci s Českou bankovní asociací pokročily přípravy na harmonizovaný sběr podrobných údajů o úvěrových pohledávkách AnaCredit, který by měl být v budoucnu provázán s CRÚ. V souvislosti s projektem AnaCredit byl v minulém roce zahájen projekt na úpravu lokální verze celoevropského systému RIAD, který slouží pro správu referenčních dat o subjektech finančního trhu a protistranách úvěrových vztahů zaznamenaných v rámci AnaCredit.

Pokud jde o dohledové statistiky, byly ve vazbě na jednotné vykazovací rámce EU a národní požadavky jednotného dohledu ČNB nad finančním trhem realizovány další změny v segmentech úvěrových institucí a obchodníků s cennými papíry, pojišťoven a kapitálového trhu. V prvním případě byly implementovány nové vykazovací požadavky v oblasti likvidity a pro pákový poměr. Dále byly implementovány úpravy a změny jednotných vykazovacích rámců COREP a FINREP. V oblasti dohledového výkaznictví pro pojišťovny byla finalizována implementace výkaznictví v souladu se směrnicí Solventnost II a bylo zahájeno pravidelné vykazování dat do Evropského orgánu pro pojišťovnictví a zaměstnanecké penzijní pojištění (EIOPA). Současně proběhla implementace národních požadavků do výkaznictví pojišťoven. V roce 2016 rovněž pokračovaly práce na implementaci směrnic a navazujících evropských předpisů v oblasti kapitálových trhů. Jedná se o implementaci jednotného vykazovacího rámce Evropského orgánu pro cenné papíry a trhy (ESMA). Cílem těchto prací je plná implementace evropského nařízení a směrnice o trzích finančních nástrojů (MiFIR / MiFID II) k 1. lednu 2018.

V rámci statistiky čtvrtletních finančních účtů byla provedena revize historických časových řad v souladu s evropskými standardy. V roce 2016 byl rovněž ukončen projekt automatizovaného zpracování vstupních dat a tvorby výstupních sestav. V rámci vládní finanční statistiky byl v ČNB pro potřeby ECB a ESCB realizován pilotní projekt rozšíření výpočtu dluhové služby vládního sektoru na základě dat z CRÚ. ČNB dále rozšířila spolupráci s MF v oblasti využívání dat z Centrálního systému účetních informací státu.

V případě externích statistik byla v roce 2016 pro uživatele prodloužena zpětná časová řada detailní prezentace dat platební bilance a investiční pozice státu vůči zahraničí v metodice 6. manuálu pro sestavení platební bilance (BPM6) za roky 2004–2007 na webu ČNB. V dubnu 2016 se Česká republika připojila k zemím, které splňují požadovaná kritéria statistické iniciativy Mezinárodního měnového fondu SDDS Plus, která má za cíl zveřejňovat kvalitní, transparentní a mezinárodně srovnatelná data makroekonomického vývoje, rozšířená o ukazatele finanční stability. Díky intenzivní spolupráci ekonomických, statistických a technických expertů ČNB, Českého statistického úřadu a MF byl v součinnosti s MMF uveden do provozu nový systém pro vykazování dat, který rozšířil prezentaci dat makroekonomických a finančních ukazatelů v časové řadě v otevřeném formátu.

Pokud jde o informační systémy a technologie pro podporu hromadného zpracování dat, pokračovala v roce 2016 tvorba nového systému sběru dat SDAT. Tento systém bude představovat jednotné rozhraní pro předávání statistických a dohledových dat do ČNB a nahradí stávající systém. Na začátku roku 2016 byla dále na webu ČNB spuštěna prezentace vybraných statistických dat v interaktivním analytickém nástroji OBIEE, který umožňuje detailnější pohled na data než dosavadní způsoby prezentace. V oblasti příjmu a zpracování žádostí o udělení oprávnění byl rozšířen informační systém pro registrační a licenční činnosti o žádosti, které definuje zákon o spotřebitelském úvěru. Od 1. 12. 2016 je možné prostřednictvím tohoto systému podávat žádosti o udělení oprávnění k činnosti nebankovního poskytovatele spotřebitelského úvěru, samostatného zprostředkovatele, vázaného zástupce a zprostředkovatele vázaného spotřebitelského úvěru.

■ FINANČNÍ STABILITA

Péče o finanční stabilitu a bezpečné fungování finančního systému v České republice patří mezi hlavní cíle centrální banky. ČNB rozpoznává, sleduje a posuzuje rizika ohrožení stability finančního systému. Předcházením vzniku nebo snižováním těchto rizik prostřednictvím svých pravomocí přispívá k odolnosti finančního systému a udržení finanční stability a vytváří tak makroobezřetnostní politiku. O výkonu této politiky informuje na svých webových stránkách v části „Finanční stabilita > Makroobezřetnostní politika“.

Základním prostředkem pro veřejnou komunikaci vývoje v oblasti finanční stability je Zpráva o finanční stabilitě. Tu zveřejňuje ČNB na svých webových stránkách v části „Finanční stabilita > Zprávy o finanční stabilitě“ a o jejím obsahu informuje veřejnost také prostřednictvím odborného semináře a tiskové konference guvernéra. Ze zákona ji také předkládá Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR. Cílem Zprávy o finanční stabilitě je v první řadě identifikovat nová rizika plynoucí z domácího ekonomického vývoje či ze situace v zahraničí. Druhým klíčovým cílem je posouzení schopnosti domácího finančního systému odolat dopadům nepříznivých ekonomických šoků prostřednictvím zátěžových testů.

Zpráva o finanční stabilitě 2015/2016 vydaná v červnu 2016 uvedla, že již tak vysoká odolnost bankovního sektoru vůči možným nepříznivým šokům se ještě zvýšila, což potvrzují i výsledky zátěžových testů. K tomu přispěly zejména nárůst kapitálové přiměřenosti, příznivý vývoj likvidity a pozitivní změny v řízení rizik ze strany finančních institucí. Pokud jde o potenciální zdroje rizik pro finanční stabilitu v budoucnosti, došlo ke zvýšení cyklických rizik, a to zejména v důsledku oživení poptávky po úvěrech, uvolňování úvěrových standardů či růstu cen nemovitostí. Součástí mandátu ČNB je reagovat na vznikající rizika pro finanční stabilitu zaváděním makroobezřetnostních nástrojů. Již v roce 2014 ČNB určila všem bankám povinnost vytvářet bezpečnostní kapitálovou rezervu ve výši 2,5 % kmenového kapitálu a čtyřem systémově nejvýznamnějším bankám stanovila kapitálovou rezervu ke krytí systémového rizika. V roce 2016 proběhla první pravidelná revize okruhu systémově významných bank, na jejímž základě byla rezerva ke krytí systémového rizika stanovena pěti bankám v rozsahu 1–3 % kmenového kapitálu. ČNB reagovala na posun domácího finančního cyklu do fáze výraznějšího oživení a v prosinci roku 2015 stanovila sazbu proticyklické kapitálové rezervy ve výši 0,5 % z expozic umístěných v ČR s platností od ledna 2017.

Zpráva o finanční stabilitě 2015/2016 dále upozornila na riziko vzniku spirály mezi cenami nemovitostí a úvěry na jejich pořízení. Ačkoliv ČNB nehodnotila vývoj v oblasti úvěrů na bydlení jako akutní přehřívání trhu vedoucí k bezprostředním rizikům pro finanční stabilitu, rozhodla se zpřísnit parametry Doporučení k řízení rizik spojených s poskytováním retailových úvěrů zajištěných rezidenční nemovitostí přijatého v červnu 2015. Dosavadní maximální limit LTV, tedy poměr výše úvěru a hodnoty zajištění, ve výši 100 % byl snížen od října 2016 na 95 % a od dubna 2017 na 90 %. ČNB v souladu s doporučením Mezinárodního měnového fondu připravila ve spolupráci s MF novelu zákona o ČNB. Ta by měla zakotvit pravomoci ČNB stanovovat institucím závazné horní hranice některých rizikových ukazatelů, které jsou nyní předmětem výše uvedeného Doporučení.

Analýzy rizik pro finanční stabilitu a návrhy makrobezpečnostních politik jsou projednávány na pravidelných jednáních bankovní rady o otázkách finanční stability. Na úrovni EU se guvernér a viceguvernér účastní pravidelných jednání Generální rady Evropské rady pro systémová rizika (ESRB). Zástupci ČNB pak působí v Poradním technickém výboru (ATC) ESRB a v jeho pracovních skupinách. V roce 2016 ČNB přispěla zejména k činnosti týmů, které se zabývaly riziky spojenými s trhy rezidenčních nemovitostí. Spolupráce v rámci struktur Evropské centrální banky (ECB) probíhala skrze Výbor pro finanční stabilitu (FSC), a to zejména na dokončení databáze makrobezpečnostních opatření v zemích EU. ČNB působí rovněž v regionální poradní skupině Rady pro finanční stabilitu (FSB), zřízené skupinou G20. V roce 2016 se aktivně zapojila do diskuse o rizicích souvisejících s prostředím velmi nízkých úrokových sazeb a o vhodných opatřeních reagujících na tato rizika.

■ DOHLED NAD FINANČNÍM TRHEM

ČNB je orgánem vykonávajícím dohled nad finančním trhem. V rozsahu stanoveném právními předpisy provádí dohled nad osobami působícími na finančním trhu, stanovuje pravidla jejich podnikání s cílem ochránit stabilitu finančního systému, systematicky reguluje, dohlíží a případně postihuje nedodržování stanovených pravidel. Je součástí Evropského systému dohledu nad finančním trhem a spolupracuje s Evropskou radou pro systémová rizika a evropskými orgány dohledu pro oblast bankovníctví (EBA), pojišťovnictví a zaměstnaneckého penzijního pojištění (EIOPA) a pro cenné papíry a trhy (ESMA). O výkonu dohledu nad finančním trhem ČNB informuje podrobně ve své pravidelné roční Zprávě o výkonu dohledu nad finančním trhem, která je umístěna na jejích webových stránkách.

■ REGULACE FINANČNÍHO TRHU

ČNB se aktivně zapojila do přípravy zákonů v oblasti finančního trhu, na které spolupracovala zejména s MF. Současně se zaměřila na konstruktivní ovlivnění probíhajícího legislativního procesu EU v oblasti finančního trhu. Připravila prováděcí vyhlášky a vydala řadu výkladových a metodických stanovisek k aplikaci regulatorních požadavků účastníky finančního trhu. Úplný přehled platných vyhlášek, opatření obecné povahy, úředních sdělení a stanovisek ČNB týkajících se finančního trhu je pravidelně aktualizován na webových stránkách v části „Dohled a regulace > Legislativní základna“.

Významnou legislativní změnu znamenalo přijetí nového zákona o spotřebitelském úvěru, který je transpozicí směrnice o smlouvách o spotřebitelském úvěru na nemovitosti určené k bydlení a který zároveň nahrazuje původní zákon o spotřebitelském úvěru transponující směrnici o smlouvách o spotřebitelském úvěru. Zákon o spotřebitelském úvěru se vztahuje na všechny spotřebitelské úvěry poskytované podnikateli spotřebitelům a zavádí dohled ČNB nad všemi poskytovateli a zprostředkovateli spotřebitelského úvěru.

V oblasti regulace pojištnictví byla zásadní novela zákona o pojištnictví, která transponuje směrnici o přístupu k pojišťovací a zajišťovací činnosti a jejím výkonu (Solventnost II). Hlavním cílem této novely bylo dosažení vyšší ochrany pojištěných osob a posílení finanční stability pojišťoven. Zejména šlo o požadavky na řídicí a kontrolní systém pojišťoven a zajišťoven, způsoby oceňování aktiv a závazků, metody stanovování kapitálových požadavků nebo pravidla pro stanovení technických rezerv. Dále byl novelizován zákon o pojišťovacích zprostředkovatelích a likvidátorech pojistných událostí, který byl doplněn o pravidla pro výplatu provizí zprostředkovatelů a výpočet odkupného pro klienty pojišťoven. Kromě popsanych legislativních aktivit probíhala příprava transpozice směrnice o distribuci v pojištnictví, která by měla být provedena vydáním nového zákona.

V oblasti úvěrových institucí byla v průběhu roku připravována rozsáhlejší novela zákona o bankách, která by měla zavést podrobnější pravidla pro případnou přeměnu bank, vznik sdílené bankovní databáze kybernetických útoků a událostí provozované ČNB nebo upřesnění pravidel pro pojištění vkladů. Součástí byla rovněž úprava zákona o spořitelních a úvěrních družstvech, v níž se mj. nově stanoví výpočet vypořádacího podílu při vystoupení z družstva nebo postup při posuzování vedoucích osob v záložně. Sektoru bank a družstevních záložen se rovněž přímo dotýká nový zákon o centrální evidenci účtů (CEÚ), který zřizuje centrální databázi základních informací o účtech vedených úvěrovými institucemi. Provoz CEÚ bude pro stát zajišťovat ČNB. Dále byla vládě předložena novela zákona o ozdravných postupech a řešení krize na finančním trhu, která obsahuje zejména možnost vydávání dluhových nástrojů konvertibilních na kapitálové nástroje, rozšíření možností moratoria na plnění závazků banky nebo zjednodušení postupů z hlediska ochrany hospodářské soutěže při řešení krize.

V oblasti regulace kapitálového trhu byl Poslanecké sněmovně předložen návrh novely zákona o podnikání na kapitálovém trhu, který představuje implementaci směrnice o trzích finančních nástrojů (MiFID II) a promítá také další předpisy EU (mj. přísnější pravidla pro činnost investičních zprostředkovatelů). Dále byl připraven návrh novely zákona o dluhopisech, jejímž cílem je změna úpravy hypotečních zástavních listů, resp. krytých dluhopisů.

Na základě poznatků z výkonu dohledu připravila ČNB návrh změn zákona o směnárenské činnosti, který zaslala Ministerstvu financí. Obsahem návrhu je mj. právo spotřebitele odstoupit od směny (tzv. storno), důsledné promítnutí pravidla jednoho směnného kurzu, zavedení evidence směnární a zpřísnění pokut.

■ EVROPSKÁ REGULACE

Na úrovni Evropské komise, Rady EU a Evropského parlamentu pokračovaly intenzivní práce na nových předpisech regulace finančního trhu. S rostoucím množstvím právních aktů vydávaných formou (bezprostředně účinných) nařízení narůstá význam aktivního zapojení ČNB do procesu přípravy těchto předpisů. K návrhům nových právních předpisů zpracovávala ČNB průběžně stanoviska a její zástupci v rámci struktur EU ve výborech a pracovních skupinách aktivně prosazovali její pozice.

V průběhu roku byla publikována řada právních předpisů, které provádějí či doplňují směrnici a nařízení upravující činnost a obezřetnostní požadavky na úvěrové instituce (CRD IV, CRR), směrnici a nařízení o trzích finančních nástrojů (MiFID II, MiFIR), nařízení o ratingových agenturách (CRAR) a nařízení o zneužívání trhu (MAR). Bylo také uveřejněno nařízení o indexech, které jsou používány jako referenční hodnoty ve finančních nástrojích a finančních smlouvách (nařízení o benchmarcích) a směrnice o činnostech institucí zaměstnaneckého penzijního pojištění (IZPP) a dohledu nad nimi. Dále byla schválena novela MiFID II / MiFIR (tzv. quick-fix), která odkládá účinnost MiFID II / MiFIR na počátek roku 2018, obdobně byla odložena účinnost nařízení o sdělení klíčových informací týkajících se investičních produktů (PRIIP).

V listopadu uveřejnila Evropská komise legislativní návrhy ke snižování rizik v bankovním sektoru, které obsahují mj. novelu směrnice a nařízení CRD IV / CRR a novelu směrnice pro ozdravné postupy a řešení krize (BRRD). V návrhu novely CRD IV / CRR se mimo jiné mění pravidla pro výpočet kapitálových požadavků k tržnímu riziku a k riziku protistrany, zavádí se závazný pákový poměr nebo ukazatel čistého stabilního financování jako povinného standardu likvidity. Hlavním cílem návrhu změn BRRD jsou harmonizace insolvenčního pořadí věřitelů bank, harmonizace zavádění moratoria na plnění závazků banky a implementace mezinárodního standardu pro kapitál použitelný při řešení krize banky v evropské legislativě.

Na úrovni EU probíhaly rovněž práce na novele nedávno přijaté 4. směrnice proti praní špinavých peněz (AML), která upravuje opatření proti legalizaci výnosů z trestné činnosti. Cílem novely je zejména podchytit tzv. virtuální měny a zavést centrální evidence účtů. V obou případech již česká legislativa rámcově odpovídající řešení obsahuje.

V rámci evropských orgánů dohledu se ČNB aktivně zapojila do přípravy řady dalších prováděcích předpisů a obecných pokynů ke směrnici a nařízením, mimo jiné ke směrnici CRD IV a nařízením CRR, ke směrnici BRRD, směrnici MiFID II, k nařízením CSDR (k požadavkům na činnost centrálního depozitáře cenných papírů), ke směrnici o distribuci v pojištění a k nařízením o benchmarkích.

■ MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE NA FINANČNÍM TRHU

V oblasti bankovní unie probíhaly aktivity usilující o zefektivnění prvního a druhého pilíře, tj. zlepšení činnosti jednotného mechanismu dohledu a připravenosti evropských a národních orgánů na případné řešení krize v bankovním sektoru. Během roku se rovněž na pracovní úrovni diskutovalo o technických otázkách spojených s možným vznikem třetího pilíře bankovní unie, tj. vytvoření Evropského systému pojištění vkladů (EDIS), a byly zahájeny technické práce na společném jstícím mechanismu za Jednotným fondem pro řešení krizí (SRF). ČNB v těchto diskusích upozorňovala na nutnost fázového přístupu, v němž by opatření vedoucí ke sdílení rizik a nákladů měla být prováděna až po provedení kroků ke snížení rizik v evropském bankovním sektoru. Na červnovém jednání Rady ECOFIN ministři financí přijali závěry Rady o plánu na dokončení bankovní unie, v nichž byly stanoveny principy vztahu mezi kroky ke snižování a sdílení rizik v podobě kompromisu. V závěru roku Komise předložila legislativní návrhy ke snížení rizik v bankovním sektoru.

Během roku probíhaly aktivity směřující k vytvoření tzv. unie kapitálových trhů, jejímž cílem je vytvořit v rámci EU vhodné podmínky pro rozvoj evropského kapitálového trhu. Při projednávání jednotlivých opatření vycházela ČNB a její zástupci ze svého stanoviska, které v roce 2015 poskytla v rámci veřejné konzultace Evropská komise. ČNB zejména zdůrazňovala potřebu stability regulatorního prostředí, komplexního zhodnocení přijatých regulatorních opatření a dosud nedokončených strukturálních reforem. Dále se ČNB kriticky vyjadřovala k možnému dalšímu přenesení přímých dohledových pravomocí na evropské orgány dohledu nad finančním trhem (ESA) či jiné nadnárodní instituce na úkor národních orgánů dohledu, které nesou odpovědnost za stabilitu svého finančního sektoru, vyjadřovala výhrady k zavedení evropského penzijního produktu a udržovala rezervovaný postoj k možným úlevám obezřetnostní regulace pro některé typy aktiv. Ačkoliv v průběhu roku došlo k určitému posunu v řadě legislativních opatření v rámci projektu unie kapitálových trhů, v důsledku chystaného odchodu Spojeného království z EU nebyla řada připravovaných opatření dosud dokončena a mnoho jich bylo odloženo.

Vysoký objem legislativních návrhů Evropské komise v roce 2016 měl stejně jako v předešlém roce velký dopad na rozsah činnosti ESA a Evropské rady pro systémová rizika (ESRB), a to zejména při přípravě regulatorních a prováděcích technických standardů, technických rad či stanovisek ke konzultačním materiálům Evropské komise. Zástupci ČNB se aktivně podíleli na činnosti ESA na úrovni rady orgánů dohledu, stálých výborů i odborných pracovních skupin. Experti ČNB zpracovali množství analýz a stanovisek a aktivně se podíleli na přípravě obecných pokynů a doporučení.

Mezi další významné aktivity centrální banky patřily příprava stanovisek, návrhy na úpravy mandátů a připomínky k instrukcím v rámci agendy Rady ECOFIN a jejich struktur a rovněž účast na plenárních zasedáních výboru Rady Evropy MONEYVAL (Výbor expertů pro hodnocení opatření proti praní špinavých peněz a financování terorismu). Prostřednictvím svých zástupců a jejich účasti na jednání se ČNB zapojila do činnosti dalších mezinárodních institucí a asociací, mj. do aktivit Výboru pro finanční trhy OECD, Basilejského výboru pro bankovní dohled (BCBS), Mezinárodní organizace dohledů nad penzijními fondy (IOPS) či Mezinárodní organizace sdružující komise pro cenné papíry (IOSCO). ČNB mj. pořádala v loňském roce řádné zasedání European Regional Committee při IOSCO v Praze.

V roce 2016 byla ČNB zapojena do spolupráce v rámci deseti kolegií evropských bankovních skupin, z nichž v jednom případě plní roli konsolidujícího orgánu dohledu. Kolegia se věnovala mj. vyhodnocení rizikového profilu bankovních skupin a jejich jednotlivých subjektů, skupinovým ozdravným plánům či procesu schvalování interních modelů či jejich změn. ČNB se rovněž aktivně zapojila do spolupráce v rámci kolegií orgánů dohledu nad pojišťovacími skupinami. Jednání byla zaměřena např. na skupinové interní modely, kvalitu implementace požadavků režimu Solventnost II u jednotlivých subjektů, riziková hodnocení pojišťoven i celých pojišťovacích skupin a vyhodnocení zpráv o vlastním posouzení rizik a solventnosti. V rámci kapitálového trhu pokračovala spolupráce mezi ČNB a ostatními orgány dohledu na základě mnohostranných memorand o spolupráci IOSCO a ESMA.

■ LICENČNÍ, SCHVALOVACÍ A POVOLOVACÍ ČINNOSTI V OBLASTI FINANČNÍHO TRHU

ČNB jako orgán dohledu nad finančním trhem vydává povolení k činnosti (licence) většinou subjektů poskytujících služby na finančním trhu a v této souvislosti vydává i jiná povolení či souhlasy, mezi které patří například schvalování prospektu cenného papíru či souhlas s uveřejněním nabídky převzetí. V těchto případech vystupuje ČNB jako správní orgán.

Dohledu ČNB k 31. prosinci podléhalo 22 tuzemských bank a 11 družstevních záložen. Bankovní licence byla odebrána ERB bank, a.s. Koncem roku byl záložně CREDITAS, spořitelní družstvo, udělen souhlas k přeměně na akciovou společnost a udělena bankovní licence. V ČR provozovalo činnost i 23 poboček zahraničních bank.

ČNB poté, co došlo k zániku Wüstenrot pojišťovny, a.s., a Wüstenrot, životní pojišťovny, a.s., které se fúzí sloučily s nástupnickou Allianz pojišťovnou a.s., dohlížela ke konci roku 29 tuzemských pojišťoven (bez České kanceláře pojistitelů), jednu zajišťovnu a v omezeném rozsahu rovněž 24 poboček zahraničních pojišťoven.

Stejně jako v roce 2015 ČNB k 31. prosinci vykonávala dohled nad 8 penzijními společnostmi, které poté, co ze zákona zanikly důchodové fondy, spravovaly 35 transformovaných a účastnických fondů.

V sektoru investičních společností a investičních fondů dohlížela 27 investičních společností a 108 investičních fondů s právní osobností (z toho 27 samosprávných investičních fondů) a 201 podílových fondů.

Na konci roku evidovala 33 subjektů s povolením k činnosti obchodníka s cennými papíry, přičemž v daném roce nebylo uděleno žádné nové povolení ani nedošlo k zániku licence.

Koncem roku ČNB dohlížela 20 platebních institucí (o dvě více než ke konci roku 2015) a dvě instituce elektronických peněz, čtyři zpracovatele tuzemských bankovek a mincí, 168 095 pojišťovacích zprostředkovatelů, 7 340 investičních zprostředkovatelů, 26 612 vázaných zástupců a řadu dalších méně významných typů finančních subjektů.

V oblasti emisí cenných papírů a regulovaných trhů byly koncem roku evidovány 104 společnosti, jejichž cenné papíry byly přijaty k obchodování na evropském regulovaném trhu (emitenti kotovaných cenných papírů). V průběhu roku byly k obchodování na regulovaném trhu nově přijaty cenné papíry 29 emitentů, zatímco cenné papíry osmi emitentů byly vyřazeny z obchodování. U 19 z nově přijatých cenných papírů jde o subjekty kolektivního investování. U 5 z cenných papírů vyřazených z obchodování šlo o splacené dluhopisy.

Počet licencovaných organizátorů regulovaného trhu (3), stejně jako počet provozovatelů vypořádacích systémů s neodvolatelností vypořádání (3), zůstal meziročně nezměněn. Počet provozovatelů mnohostranného obchodního systému vzrostl o jeden subjekt na tři subjekty. Činnost nadále provozuje jediný centrální depozitář.

Dne 1. prosince vstoupil v účinnost zákon o spotřebitelském úvěru. V průběhu prosince ČNB obdržela 8 žádostí o povolení k činnosti nebankovního poskytovatele spotřebitelského úvěru, 27 žádostí o povolení k činnosti samostatného zprostředkovatele a 11 žádostí o udělení akreditace. ČNB rovněž zapsala do seznamu 3 506 vázaných zástupců.

Statistika vedených správních řízení

Druh finanční instituce	Počty správních řízení přecházejících z roku 2015	Počty správních řízení zahájených v roce 2016	Počty pravomocně ukončených správních řízení v roce 2016
Úvěrové instituce	9	28	31
Sektor pojišťoven	7	40	44
Penzijní společnosti a fondy	25	23	48
Akreditované osoby	0	3	0
Sektor investičních společností a investičních fondů	27	86	98
Sektor poskytovatelů investičních služeb	9	137	133
Platební instituce	2	11	9
Instituce elektronických peněz	0	1	1
Zpracovatelé tuzemských bankovek a mincí	0	0	0
Emise cenných papírů a regulované trhy	2	58	52

Poznámka: Akreditovanými osobami se rozumí osoby akreditované pro pořádání zkoušek odborné způsobilosti distributorů doplňkového penzijního a důchodového spoření.

■ VÝKON DOHLEDU NAD FINANČNÍM TRHEM

Při výkonu dohledu na dálku ČNB průběžně sledovala činnosti a hospodaření jednotlivých subjektů finančního trhu a vyhodnocovala vývoj trhu jako celku i jeho dílčích segmentů. Mezi základní činnosti dohledu na dálku patřila kontrola dodržování regulatorních požadavků, kontrola dodržování pravidel obezřetného podnikání, pravidelné vyhodnocování finanční a kapitálové situace jednotlivých regulovaných subjektů a kontrola pravidel odborné péče. Prioritou zůstala rovněž vysoká intenzita spolupráce dohledu s ostatními partnerskými dohledovými orgány v zahraničí.

V rámci výkonu dohledu nad úvěrovými institucemi, který zahrnuje dohled nad bankami, stavebními spořitelny, družstevními záložnami a ve zjednodušeném režimu rovněž nad pobočkami zahraničních bank, věnovala ČNB pozornost zejména vývoji kvality úvěrových portfolií, dostatečnosti kapitálu ke krytí případných ztrát, likviditě a celkovému hospodaření bank a jejich konsolidačních celků. Pravidelně v rámci procesu přezkumu a vyhodnocení zpracovávala komplexní hodnocení rizikového profilu jednotlivých úvěrových institucí a rovněž se zabývala vyhodnocováním kvality zpracovaných ozdravných plánů a jejich souladem s požadavky zákona o ozdravných postupech a řešení krize na finančním trhu. V průběhu roku bylo poprvé v rámci některých kolegií orgánů dohledu přijímáno společné rozhodnutí ke skupinovým ozdravným plánům.

ČNB ve spolupráci s vybranými bankami pokračovala ve společném projektu zátěžového testování bank, který je prováděn s roční frekvencí. Agregované výsledky zátěžových testů potvrdily dobrou odolnost tuzemských bank. Jejich kapitálová přiměřenost se i v nepříznivém scénáři udržela s dostatečnou rezervou nad regulatorním minimem. Vedle těchto tzv. „bottom up“ testů provádí ČNB pololetní zátěžové testování všech subjektů bankovního sektoru (tzv. „top down“ testy), jejichž výsledky jsou pravidelně zveřejňovány na jejich webových stránkách v části „Finanční stabilita > Zátěžové testy“.

Sektor družstevních záložen byl i přes svůj relativně malý tržní podíl podroben intenzivnímu dohledu a byla mu věnována významná část dohledových kapacit. V souvislosti s novelou zákona o spořitelních a úvěrních družstvech věnoval dohled zvýšenou pozornost opatřením, kterými záložny naplní požadavky této novely.

Stěžejním prvkem obezřetnostního dohledu nad pojišťovnami na dálku je pravidelné vyhodnocování finanční a solventnostní situace dohlížených pojišťoven na základě pravidelně předkládaných výkazů a rovněž vyhodnocování dodržování požadavků na řídicí a kontrolní systém. V roce 2016 ČNB pro účel analýzy ekonomických a pojistně-technických ukazatelů čerpala jak z výkazů předkládaných v souladu s pravidly Solventnosti I, tak z výkazů sestavených v souladu s požadavky Solventnosti II. Hlavním faktorem, který ovlivňoval zaměření a priority dohledu nad pojišťovnami, byla zahájená účinnost regulatorního režimu Solventnost II. ČNB proto rozšířila harmonogram postupné přípravy na Solventnost II, který byl aplikován v předchozích dvou letech, i na rok 2016.

ČNB s roční frekvencí vyhodnocuje odolnost pojišťovacího sektoru vůči nepříznivým scénářům budoucího vývoje ekonomiky prostřednictvím zátěžových testů. V uplynulém roce ČNB nerealizovala vlastní zátěžové testy z důvodu účasti tuzemského pojišťovacího sektoru na evropských zátěžových testech organizovaných EIOPA. Pro tuzemský pojišťovací sektor dále doplnila dodatečný zátěžový scénář, který zohledňuje specifika domácího pojistného trhu. Agregované výsledky na datech k 31. prosinci 2015 prokázaly, že sektor jako celek je dostatečně kapitálově vybaven i v režimu Solventnost II a je schopen absorbovat významné změny rizikových faktorů.

Dohled odborné péče v pojišťovnictví v průběhu roku průběžně monitoroval stav připravenosti pojišťoven na nové požadavky stanovené v přímo účinném nařízení PRIIP. Svou pozornost rovněž věnoval kvalitě externí distribuční sítě a plnění povinností pojišťoven jednat s odbornou péčí při likvidaci pojistných událostí.

U penzijních společností a jimi obhospodařovaných fondů se ČNB rámci výkonu dohledu zaměřila zejména na vyhodnocení dodržování regulatorních limitů, především sledování poměru vlastního kapitálu a kapitálových požadavků, dále na sledování plnění zákonných a statutárních investičních limitů, na hospodaření penzijních společností a obhospodařovaných fondů a plnění pravidel

v oblasti odborné péče. Pozornost byla věnována také procesu likvidace důchodových fondů. Důchodové fondy vstoupily do likvidace k 30. červnu. Dne 15. října byla penzijními společnostmi zahájena výplata prostředků účastníků důchodových fondů, která byla do konce roku ukončena.

Pozornost ČNB při výkonu dohledu odborné péče u penzijních společností se zaměřila především na plnění jejich informačních povinností vůči účastníkům penzijního připojištění či doplňkového penzijního spoření, postupům a vnitřním pravidlům penzijních společností při jednání s účastníky a postupům při uzavírání, změnách a ukončování smluvních vztahů mezi těmito společnostmi a účastníky.

ČNB vykonává dohled nad poskytovateli investičních služeb, zejména obchodníky s cennými papíry, kteří nejsou bankou, investičními společnostmi s povolením k poskytování investičních služeb ani zahraničními obchodníky s cennými papíry s pobočkou v ČR. Dohled na dálku probíhal prostřednictvím monitoringu činnosti a hospodaření jednotlivých subjektů v oblasti obezřetnosti a odborné péče, vyhodnocováním informací získaných z dalších zdrojů (účetní závěrky, výroční zprávy, auditorské zprávy, webové stránky subjektů, média apod.) a rovněž šetřením podání veřejnosti.

Dohledová činnost ČNB se v roce 2016 zaměřila rovněž na zlepšení situace v oblasti služeb nebankovních provozovatelů směnářské činnosti, zejména na řádné plnění všech informačních povinností vůči klientům, a na vyhodnocení efektu zákona o směnářské činnosti na tržní praxi.

V oblasti platebního styku se ČNB při výkonu dohledu soustředila především na činnost poskytovatelů platebních služeb malého rozsahu, a to formou dohledu na místě i dohledu na dálku. Dohled nad platebními institucemi, institucemi elektronických peněz a vydavateli elektronických peněz malého rozsahu pak byl vykonáván primárně formou dohledu na dálku.

V oblasti distribuce finančních produktů se dohled zaměřil na řádné plnění informačních povinností dohlíženými subjekty vůči klientům s cílem dalšího zvyšování úrovně poskytovaných služeb v této oblasti.

■ VÝKON DOHLEDU NAD DODRŽOVÁNÍM PRAVIDEL OCHRANY SPOTŘEBITELE

Výkon dohledu v oblasti ochrany spotřebitele zahrnoval dohled nad dodržováním povinností stanovených zákonem o ochraně spotřebitele, dále povinností stanovených občanským zákoníkem při uzavírání smluv o finančních službách na dálku a povinností při poskytování spotřebitelského úvěru a informačních povinností při poskytování platebních služeb. Dohled byl vykonáván formou dohledu na dálku a kontrolami na místě, přičemž jedním z hlavních zdrojů informací byla podání spotřebitelů.

V roce 2016 bylo do ČNB doručeno 733 podání týkajících se spotřebitelské problematiky. Obdobně jako v předchozích letech převládala podání týkající se problematiky bankovníctví a pojišťovnictví, nemalý počet podání se také týkal směnářen, ačkoliv oproti předchozím obdobím lze sledovat klesající trend. Naopak se zvýšil počet podání spadajících do oblasti nebankovních poskytovatelů spotřebitelských úvěrů.

V oblasti pojišťovnictví bylo v loňském roce přijato 217 podání, z nichž největší část se týkala podání informací o produktu životního pojištění ze strany pojišťoven i pojišťovacích zprostředkovatelů, dále byly řešeny přetrvávající problémy s nahrazováním jednoho životního pojištění pojištěním jiným (tzv. přesmluvnění), bylo posuzováno možné nekalé jednání ze strany pojišťovny u nároků na pojistné plnění u životních a neživotních pojištění a byla šetřena podání týkající se nedostatečných informací ze strany sjednatele před uzavřením pojistné smlouvy.

V oblasti úvěrových institucí bylo přijato 292 podání spotřebitelů, která se týkala všech bankovních produktů. Stejně jako v roce 2015 velká část podání směřovala do oblasti platebního styku.

Z oblasti ochrany spotřebitele na kapitálovém trhu bylo šetřeno 24 podání. Stejně jako v předchozím období převládala upozornění na nedostatky při podávání informací o rizikosti a charakteru nabízeného produktu a dále na možné neoprávněné poskytování investičních služeb či shromažďování prostředků od veřejnosti za účelem jejich společného investování ze strany fyzické osoby.

Vůči postupům pracovníků směnáren bylo v průběhu roku doručeno celkem 101 podání. Pokračoval trend mírného poklesu oproti roku 2015. Spotřebitelé v podáních reklamovali výši směnného kurzu nebo poplatku při nákupu cizí měny (směny cizinců), které jsou mimo očekávání spotřebitelů.

Na činnost nebankovních poskytovatelů spotřebitelských úvěrů bylo přijato 60 podání. ČNB podléhá nebankovní poskytovatelé spotřebitelských úvěrů jen tehdy, pokud je tento úvěr poskytnut prostřednictvím kreditní karty. V případě hotovostních spotřebitelských úvěrů, u kterých nemá ČNB veřejnoprávní dohledové kompetence, byla podání předána k dalšímu šetření České obchodní inspekci.

V roce 2016 se uskutečnilo nebo bylo zahájeno 12 kontrol na místě, z toho 8 se týkalo pojišťovacích zprostředkovatelů, jedna banky, jedna provozovatele směnárenské činnosti, jedna pobočky zahraniční pojišťovny a jedna spořitelního družstva. V oblasti pojišťovnictví patřily mezi nejčastější kontrolní zjištění nedostatky v oblasti informování klientů o povaze životního pojištění (prezentace životního pojištění spojeného s investováním jako spoření), nedostatky spojené s přesmluvněním či nově nedostatečné informování o možnostech mimosoudního řešení spotřebitelských sporů ze strany dohlížených subjektů.

■ SANKČNÍ ČINNOST

Sankční činnost spočívala v uplynulém roce především v prošetřování podnětů k zahájení správních řízení, v rozhodování o zahájení správního řízení či o odložení věci a ve vedení správních řízení v prvním stupni, ve kterých byly uloženy pokuty, opatření k nápravě či odňata povolení k činnosti a rušeny registrace. Kromě vedení správních řízení s dohlíženými subjekty jsou v sektorech finančního trhu, kde právní úprava umožňuje postihovat i neoprávněné podnikání, vedena správní řízení se subjekty, které poskytují na finančním trhu služby bez příslušného povolení. Výroky pravomocných rozhodnutí z oblastí dohledu ČNB, u kterých zákon předpokládá zveřejnění, jsou zveřejněny na webových stránkách v části „Dohled a regulace > Výkon dohledu > Pravomocná rozhodnutí“. Sankční opatření uložená pojišťovacím zprostředkovatelům se zapisují do Registru pojišťovacích zprostředkovatelů.

Statistika vedených sankčních správních řízení

Oblast uložení sankce	Počty sankčních správních řízení přecházejících z roku 2015	Počty sankčních správních řízení zahájených v roce 2016	Počty sankčních správních řízení ukončených v roce 2016	Celková výše uložených pokut (v tis. Kč)
Dohled nad úvěrovými institucemi	5	7	9	7 300
Dohled nad kapitálovým trhem	20	41	33	19 225
Dohled nad pojištnictvím	20	33	43	6 585
Porušení směnářského zákona	4	43	42	3 935
Ochrana spotřebitele	1	0	0	0
Platební styk	3	4	5	2 210
Oběh bankovek a mincí	5	2	7	1 050
Zákon o ČNB	0	0	0	0
Dohled nad finančním trhem celkem	58	130	139	40 305

■ POSTUPY PŘI ŘEŠENÍ KRIZE

ČNB se od roku 2016 stala na základě zákona o ozdravných postupech a řešení krize na finančním trhu autoritou pověřenou k výkonu pravomocí k řešení krize na finančním trhu. Při své práci v oblasti řešení krize bank, družstevních záložen a některých obchodníků s cennými papíry vychází ČNB ze dvou základních předpokladů: náklady na řešení krize nemá nést stát, ale soukromé osoby (primárně akcionáři a věřitelé instituce), a uplatnit opatření k řešení krize lze, pouze pokud to je ve veřejném zájmu.

Samostatný odbor restrukturalizace je v rámci organizační struktury ČNB výkonným útvarům, který se zabývá zejména plánováním pro řešení krize, navrhováním strategií pro jednotlivé banky, vyhodnocováním veřejného zájmu a předpisem příspěvků do Fondu pro řešení krize. Dále připravuje a vyhodnocuje použití nástrojů pro řešení krize včetně pravidel a postupů pro případné použití prostředků z Fondu pro řešení krize.

Ve spolupráci s Jednotným výborem pro řešení krize v Bruselu se ČNB v současné době podílí na přijímání společných rozhodnutí o strategii řešení krize pro bankovní skupiny, jejichž významné dceřiné společnosti podnikají v České republice. Dalším krokem v oblasti plánování bude předpis požadavku na kapitál a odepisovatelné závazky (MREL). Ty budou použitelné při případném řešení krize tak, že ČNB je bude moci odepsat nebo zkonvertovat a zajistit tak pokračování zásadních činností, které banka poskytuje. Protože ještě nedošlo k dohodě o výši, druhu, umístění a případné podřízenosti těchto závazků, dopad na jednotlivé banky zatím nelze odhadnout. Při své činnosti samostatný odbor restrukturalizace úzce spolupracuje také s ostatními útvary ČNB a se samotnými institucemi, jejichž řešení krize zajišťuje.

■ PENĚŽNÍ OBĚH A PLATEBNÍ STYK

■ PENĚŽNÍ OBĚH

V souladu se zákonem o ČNB má ČNB výhradní právo vydávat do oběhu bankovky a mince, včetně mincí pamětních, a řídit peněžní oběh.

Hodnota peněz v oběhu k 31. prosinci 2016 činila 556,7 mld. Kč. Meziročně oběživo stoupl o 46,6 mld. Kč.

Vývoj výše oběživa

od 1. 1. 2012 do 31. 12. 2016

(v mld. Kč)

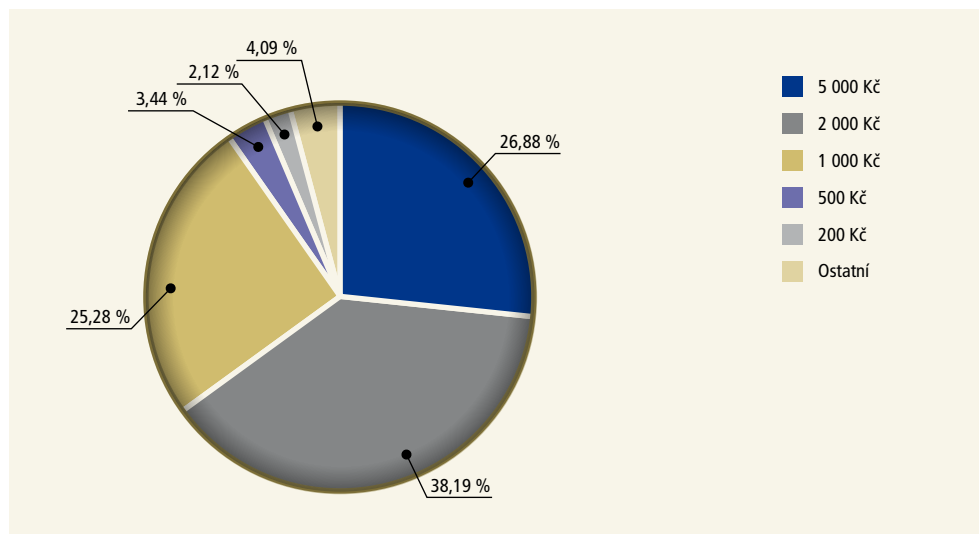
Množství bankovek a mincí v oběhu k 31. 12. 2015 a 31. 12. 2016

	2015	2016	2015	2016
Nominální hodnota	v mil. Kč	v mil. Kč	v mil. ks	v mil. ks
5000 Kč	137 079,0	149 624,5	27,4	29,9
2000 Kč	186 321,8	212 586,3	93,2	106,3
1000 Kč	136 249,6	140 728,5	136,2	140,7
500 Kč	17 779,1	19 155,7	35,6	38,3
200 Kč	11 262,6	11 805,9	56,3	59,1
100 Kč	5 681,9	5 965,4	56,8	59,7
50 Kč	583,3	581,3	11,7	11,6
Bankovky celkem	494 957,3	540 447,6	417,2	445,5
50 Kč	5 192,6	5 686,0	103,9	113,7
20 Kč	3 513,7	3 721,1	175,7	186,1
10 Kč	2 025,6	2 139,8	202,6	214,0
5 Kč	1 189,9	1 251,1	238,0	250,2
2 Kč	851,1	896,3	425,5	448,2
1 Kč	519,2	545,6	519,2	545,6
Mince celkem	13 292,1	14 239,9	1 664,9	1 757,7
Mince z drahých kovů	1 878,7	2 001,3	2,4	2,5
CELKEM	510 128,2	556 688,8	2 084,5	2 205,8

Strukturu oběživa v korunovém vyjádření a strukturu bankovek a mincí v oběhu v kusovém vyjádření znázorňují následující grafy.

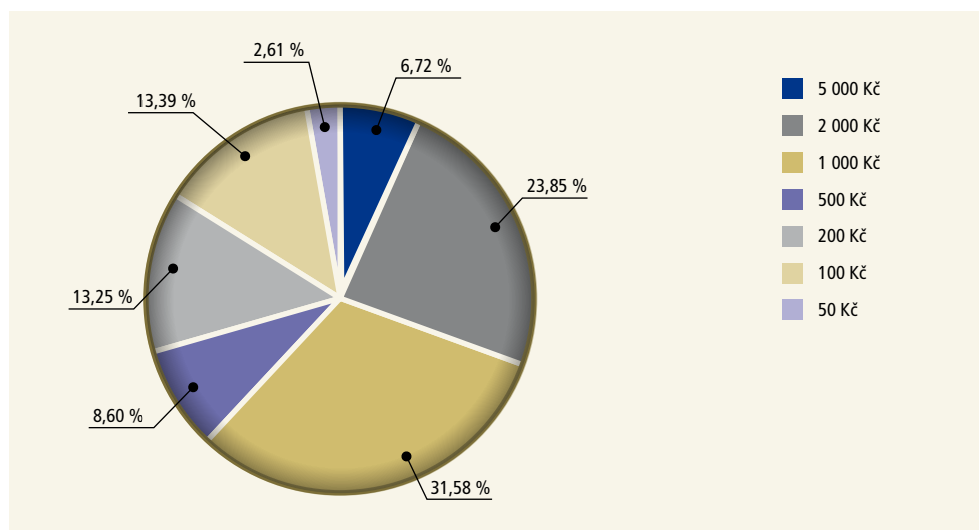
Struktura oběživa v korunovém vyjádření k 31. 12. 2016

(podíly v %)

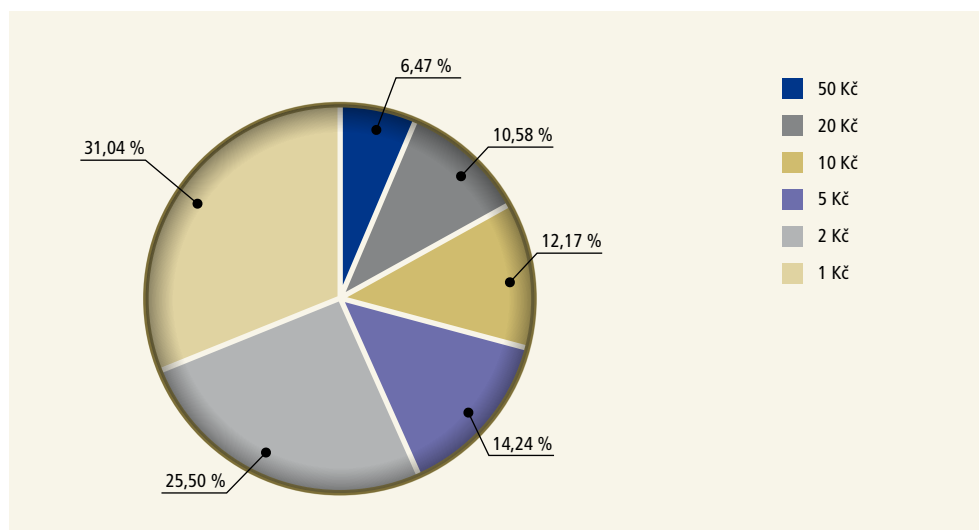
Struktura bankovek v oběhu v kusovém vyjádření k 31. 12. 2016

(podíly v %)

Struktura mincí v oběhu v kusovém vyjádření k 31. 12. 2016

(podíly v %)

Celkem bylo v roce 2016 vyrobeno 138,4 mil. kusů bankovek, 100,9 mil. kusů mincí (včetně těch určených do ročníkových sad), 57,9 tis. kusů pamětních stříbrných mincí a 20,7 tis. kusů zlatých mincí. Náklady ČNB na výrobu bankovek a mincí činily 432,3 mil. Kč.

Hotovostní operace na pokladnách ČNB dosáhly částky 1 355,6 mld. Kč, což znamenalo pokles o 5,2 % oproti předchozímu roku. Pokladny přijaly z oběhu 699,7 mil. kusů bankovek a 320,1 mil. kusů mincí, vydaly 719,8 mil. kusů bankovek a 412,3 mil. kusů mincí.

Pobočkami ČNB bylo zpracováno 758,9 mil. kusů bankovek a 315,4 mil. kusů mincí.

Do oběhu byly vydány tři motivy pamětních stříbrných mincí v hodnotě 200 Kč, jeden motiv stříbrné mince v hodnotě 500 Kč a dva motivy zlatých mincí v hodnotě 5 000 Kč.

■ DOHLED NAD DODRŽOVÁNÍM ZÁKONA O OBĚHU BANKOVEK A MINCÍ

Peněžní oběh včetně práv a povinností ČNB, bank, právnických a fyzických osob upravuje zákon č. 136/2011 Sb., o oběhu bankovek a mincí.

V uplynulém roce ČNB zahájila celkem 14 kontrol zaměřených na dodržování povinností stanovených výše uvedeným zákonem:

- 5 kontrol bank, v jejichž rámci byly provedeny kontroly na místě v 77 pobočkách bank a v 19 centrech zpracování hotovostí bank. U bank bylo provedeno celkem 148 skrytých kontrol („mystery shopping“) zaměřených na výměny poškozených bankovek. Dále bylo otestováno celkem 200 zařízení pro zpracování bankovek a 38 depozitních bankomatů.
- 2 kontroly zpracovatelů tuzemských bankovek a mincí, při nichž byly provedeny kontroly na místě v 10 centrech zpracování hotovostí a bylo otestováno 14 zařízení pro zpracování bankovek.
- 2 kontroly osob pověřených ČNB k pořádání odborných kurzů o rozpoznávání bankovek a mincí podezřelých z padělání nebo pozměňování.
- 5 kontrol provozovatelů anonymních zařízení, z toho 2 kontroly internetových prodejců zboží, 1 kontrola provozovatele automatu k prodeji a nákupu virtuální měny bitcoin, 1 kontrola nebankovního provozovatele platebních terminálů a 1 kontrola velkoobchodního prodejce zboží. V rámci těchto kontrol bylo otestováno celkem 34 anonymních zařízení (samoobslužné pokladny, bitcoinmat, platební terminály a poštomaty).

K 31. prosinci 2016 byly ukončeny 2 kontroly zahájené v roce 2015 a 9 ze 14 kontrol zahájených v roce 2016.

■ BEZHOTOVOSTNÍ PLATEBNÍ STYK

ČNB vede účty státu a provozuje systémy pro převody mezibankovních plateb a pro vypořádání obchodů s krátkodobými cennými papíry. Operace bezhotovostního platebního styku jsou realizovány prostřednictvím systému CERTIS (Czech Express Real Time Interbank Gross Settlement System), Systému krátkodobých dluhopisů (SKD) a systému Automatizované bankovní operace (ABO).

Systém CERTIS slouží pro vedení účtů bank, systém SKD eviduje dluhopisy ve vlastnictví bank, obchodníků s cennými papíry a dalších subjektů a v systému ABO se vedou účty organizačním složkám státu a dalším státním organizacím a právnickým osobám navázaným na státní rozpočet. Podrobnější informace o okruhu klientů a zapojení ČNB do Integrovaného informačního systému státní pokladny jsou uvedeny v kapitole „ČNB jako banka státu“.

Mezi subjekty, jejichž účty jsou v ČNB vedeny k příjmu dotací ze státního rozpočtu, patří územní samosprávné celky a dobrovolné svazky obcí, Regionální rady regionů soudržnosti, veřejné výzkumné instituce a veřejné vysoké školy, případně další právnické osoby se souhlasem Ministerstva financí.

Klienti disponují peněžními prostředky na svých účtech prostřednictvím služby ABO-K internetové bankovníctví nebo jsou obslouženi na některé z poboček v Brně, Hradci Králové, Ostravě a Praze či územních pracovišť v Českých Budějovicích, Plzni a Ústí nad Labem.

■ CERTIS – SYSTÉM MEZIBANKOVNÍHO PLATEBNÍHO STYKU

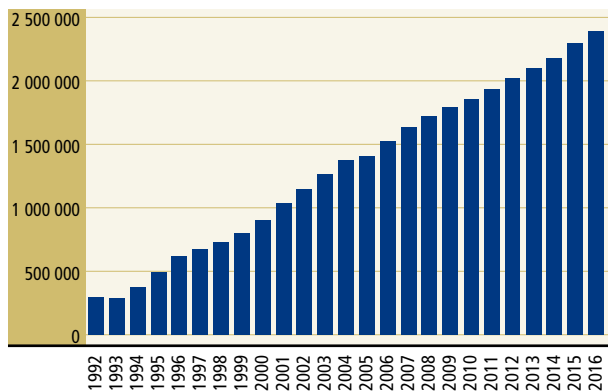
Prostřednictvím systému CERTIS je v ČR zajišťován mezibankovní platební styk. Účastníky systému jsou banky, spořitelny a úvěrní družstva a pobočky zahraničních bank. K 31. prosinci měl CERTIS 46 přímých účastníků, pro které je v systému veden jejich účet, a 6 tzv. třetích stran – institucí zajišťujících např. zúčtování transakcí z platebních karet, obchodů s cennými papíry apod. na účtech přímých účastníků.

V roce 2016 zúčtoval systém CERTIS celkem 603 mil. transakcí (což představuje meziroční nárůst o 4,8 %) v celkové hodnotě 470 195 mld. Kč (nárůst o 37,2 %). Nárůst celkové hodnoty byl způsoben zvýšeným objemem sterilizačních operací ČNB. Průměrně bylo denně zpracováno 2,39 mil. transakcí a průměrná denní hodnota transakcí činila 1 866 mld. Kč.

Následující grafy znázorňují vývoj počtu zpracovávaných transakcí a objem převáděných prostředků v systému CERTIS od roku 1992.

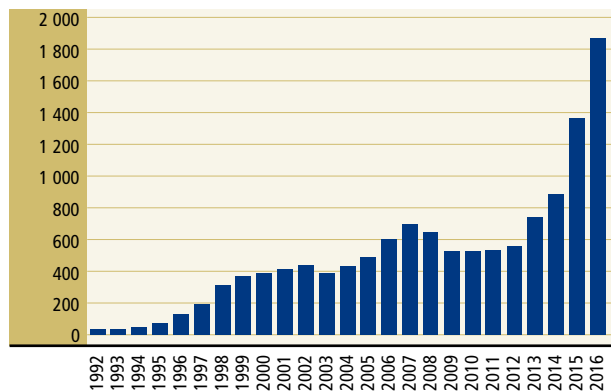
Průměrný denní počet položek

(v jednotkách transakcí)

Průměrné denní obraty

(v mld. Kč)

■ SKD – SYSTÉM KRÁTKODOBÝCH DLUHOPISŮ

Systém krátkodobých dluhopisů provozovaný ČNB zajišťuje samostatnou evidenci (registr) cenných papírů a vypořádání obchodů s cennými papíry. Od roku 2011 se pro elektronický podpis v rámci SKD využívají certifikáty vydávané akreditovanými poskytovateli certifikačních služeb.

K 31. prosinci bylo v SKD evidováno 79 majetkových účtů patřících 49 klientům (majitelům cenných papírů). V SKD jsou evidovány dluhopisy ČNB a vládní dluhopisy vydávané Ministerstvem financí.

Cenné papíry evidované v SKD jsou kromě jiného využívány jako zástava (kolaterál) k vnitrodenním úvěrům, které centrální banka poskytuje bankám pro potřeby plynulého účtování v systému CERTIS. Dále jsou využívány pro repo operace ČNB a Ministerstvem financí při denním řízení likvidity souhrnného účtu státní pokladny. V systému SKD se v roce 2016 zpracovalo průměrně 39 transakcí denně, průměrná denní hodnota transakcí byla 153 mld. Kč.

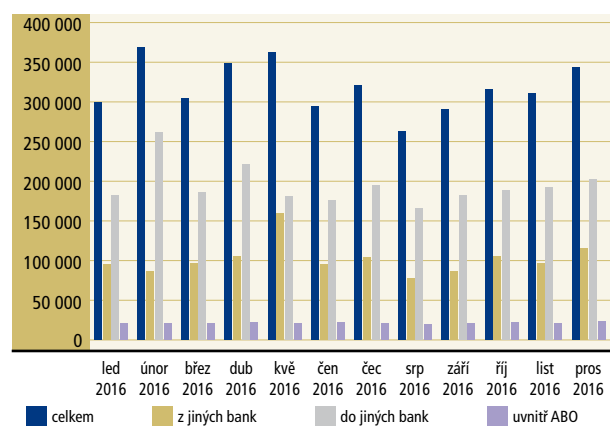
■ ABO – SYSTÉM ÚČETNICTVÍ A PLATEBNÍHO STYKU ČNB

V systému ABO vede ČNB účty svých klientů a vnitřní účty centrální banky. Ke konci roku vedla 21 889 účtů, z toho 3 069 vnitřních účtů, 3 284 účtů svých zaměstnanců a 15 536 účtů právnických osob (z toho 14 983 účtů státní pokladny v české měně a 193 účtů státní pokladny v evropské měně). Účty státní pokladny jsou účty podřízené souhrnným účtům státní pokladny a realizují se na nich příjmy a výdaje státního rozpočtu a další finanční operace státu.

Pro obsluhu svých účtů využívá většina klientů systém internetového bankovníctví ABO-K. Ke konci roku bylo v systému zaregistrováno celkem 11 518 uživatelů.

Následující graf zobrazuje průměrné denní počty účetních transakcí zpracovávaných v jednotlivých měsících. Ve špičkách zpracovává systém ABO přes 700 000 transakcí denně. V porovnání s rokem 2015 se celkový počet transakcí zvýšil o 6,7 %, počet klientských příkazů se zvýšil o 7,1 %.

ABO – denní průměr počtu transakcí

■ DOZOR NAD PLATEBNÍMI SYSTÉMY

V souladu se zákonem o České národní bance je jedním z úkolů ČNB podílet se na zajištění bezpečnosti, spolehlivosti a efektivnosti platebních a vypořádacích systémů a na jejich rozvoji. Tento úkol je zajišťován v rámci dozoru nad platebními systémy (tzv. funkce oversight). V roce 2016 bylo dokončeno hodnocení systému CERTIS, který je jediným systémově významným platebním systémem v ČR, a to podle mezinárodních standardů Banky pro mezinárodní platby – Oversight Principles for Financial Market Infrastructures. V pořadí se jedná již o třetí hodnocení systému CERTIS v rámci naplňování dozoru nad platebními systémy. Po vyhodnocení požadavků, které tyto zásady pro infrastruktury finančního trhu na systém kladou, lze konstatovat, že platební systém CERTIS požadované zásady dodržuje. Zpracování platebních transakcí v tomto systému probíhá kvalitně, spolehlivě, bezpečně a rychle. Systém je transparentní a uživatelé jsou s jeho službami spokojeni.

ČNB také pokračovala v monitorování společnosti Clearstream Operations Prague s.r.o., přičemž se v souladu s dohodou o spolupráci uzavřenou s lucemburskou centrální bankou zaměřila na případné provozní riziko, opatření k jeho snížení a adekvátnost vnitřních kontrol uplatňovaných touto společností.

■ OPERACE NA FINANČNÍM TRHU

ČNB realizuje měnovou politiku prostřednictvím systému nástrojů. Mezi hlavní patří zejména úrokové operace (repo operace a automatické facility), devizové intervence a povinné minimální rezervy. Úrokové operace hrají klíčovou roli při řízení hladiny krátkodobých úrokových sazeb na mezibankovním peněžním trhu. Bankovní rada ČNB rozhoduje o stanovení hodnoty tří úrokových sazeb: limitní dvoutýdenní repo sazby, diskontní sazby a lombardní sazby. Hlavní měnověpolitickou úrokovou sazbou je limitní dvoutýdenní repo sazba. Diskontní a lombardní sazba tvoří dolní a horní hranici pro pohyb krátkodobých sazeb peněžního trhu. V průběhu roku 2016 nedošlo k žádným změnám úrokových sazeb, které zůstaly na technické nule, tj. diskontní sazba a repo sazba zůstaly na úrovni 0,05 % a lombardní sazba na úrovni 0,25 %.

V uplynulém roce ČNB i nadále využívala devizový kurz jako další nástroj k uvolnění měnové politiky se závazkem intervenovat v případě potřeby na oslabení kurzu koruny tak, aby se kurz koruny vůči euru udržoval poblíž hladiny 27 korun za euro. Objem uskutečněných devizových intervencí dosáhl objemu 16,851 mld. EUR. Intervenční aktivita zesilovala od září v souvislosti s očekáváním bližšího se ukončení kurzového závazku. Devizové intervence byly hlavním faktorem ovlivňujícím nárůst objemu volné korunové likvidity.

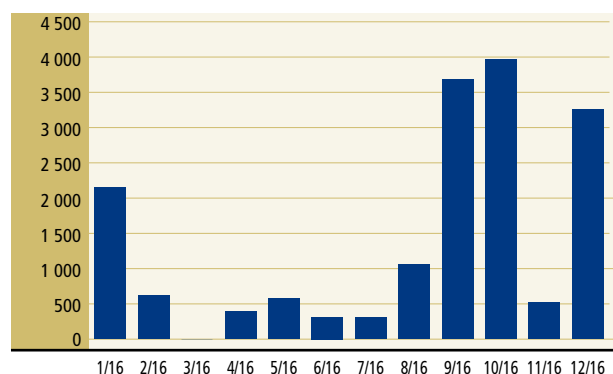
Prostřednictvím úrokových operací ČNB ovlivňuje stav likvidity bankovního sektoru tak, aby odpovídal optimální výši pro plnění povinných minimálních rezerv. Tím je zabezpečována stabilita krátkodobých úrokových sazeb na žádoucí úrovni. Hlavním nástrojem pro řízení krátkodobých úrokových sazeb jsou repo operace, vyhlašované pravidelně třikrát týdně se 14denní splatností. Prostřednictvím repo operací je stahována volná likvidita z bankovního sektoru. Za staženou likviditu platí ČNB úrok maximálně ve výši limitní dvoutýdenní repo sazby.

Dalšími měnověpolitickými nástroji ČNB jsou dvě automatické facility – zápůjční a depozitní. V rámci zápůjční facility ČNB půjčuje bankám na jeden den finanční prostředky formou repo operace za lombardní sazbu. Depozitní facility umožňuje bankám uložit si u ČNB prostředky na jeden den za diskontní sazbu formou depozita. V průběhu roku 2016 docházelo k významnému využívání depozitní facility z důvodu shodné diskontní a repo sazby. Využívání zápůjční facility bylo výjimečné.

Celkový průměrný objem stahované volné likvidity činil 1 138 mld. Kč. Z tohoto objemu bylo průměrně 60 % stahováno prostřednictvím depozitní facility a 40 % prostřednictvím repo operací. Dále ČNB prováděla tzv. výměny kolaterálu. Jednalo se o technické operace, při nichž byl bance obvykle vyměněn cenný papír vypořádávaný v Centrálním depozitáři cenných papírů za cenný papír vypořádávaný v Systému krátkodobých dluhopisů. Cílem těchto operací nebylo ovlivnění volné likvidity bankovního sektoru, ale poskytnutí likvidních cenných papírů bankám např. pro účely čerpání vnitrodenního úvěru.

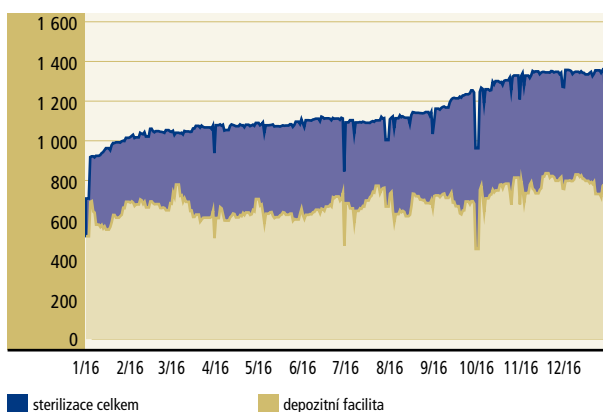
Objem devizových intervencí

(v mil. EUR)

Vývoj volné likvidity

(v mld. Kč)

ČNB má i nadále v instrumentáriu nástroje sloužící k dodávání likvidity (dvoutýdenní dodávací repo operace a devizové swapy), které představila v průběhu října 2008 v důsledku propuknutí finanční krize. Existence těchto nástrojů má význam pro stabilitu domácího finančního trhu. Přestože nebyly bankami v roce 2016 aktivně využívány, považuje ČNB s ohledem na volatilní vývoj na finančních trzích za vhodné, aby zůstaly k dispozici.

■ SPRÁVA DEVIZOVÝCH REZERV

ČNB nakládá s vlastními devizovými rezervami, které představují zahraniční aktiva centrální banky ve směnitelných měnách sloužící především k podpoře provádění vlastní nezávislé měnové politiky a také jako zdroj cizoměnové likvidity pro klienty ČNB. Velikost a struktura devizových rezerv je pravidelně zveřejňována na webových stránkách ČNB v části „Finanční trhy“. Na konci roku činila velikost devizových rezerv v korunovém vyjádření 2 198 mld., což odpovídá hodnotě 81,3 mld. EUR, resp. 85,7 mld. USD. Poměr devizových rezerv k HDP představoval téměř 47 %.

Měnová struktura aktiv devizových rezerv k 31. 12. 2016 (v měně portfolia)

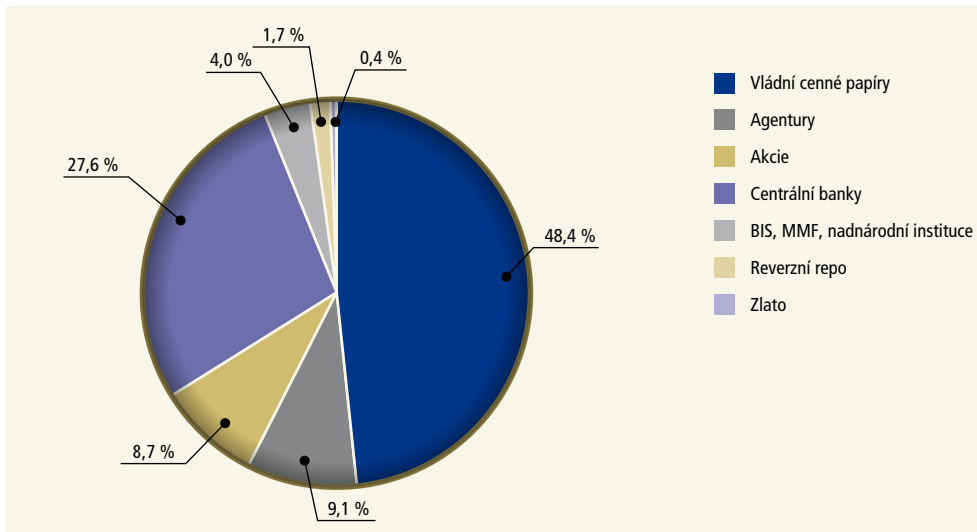
Euro	53 333 mil.
Americký dolar	18 984 mil.
Kanadský dolar	11 829 mil.
Australský dolar	6 504 mil.
Švédská koruna	15 081 mil.
Japonský jen	333 586 mil.
Britská libra	1 022 mil.
Zvláštní práva čerpání	799 mil.
Zlato	9,76 t

Poznámka: Údaje v tabulce nejsou očištěny o pasiva; část aktiv v amerických dolarech je měnově diverzifikována do japonských jenů a britských liber prostřednictvím měnových forwardů.

ČNB investuje devizové rezervy v souladu se zásadami její politiky při správě devizových rezerv a v závislosti na investičních příležitostech a konkrétní situaci na příslušných trzích. Největší část tvoří dluhové cenné papíry vydané vybranými vládami vyspělých zemí, vybrané dluhopisy s vládní zárukou nebo dluhopisy vydané nadnárodními institucemi s nejlepšími ratingy. Dalšími nástroji pro správu devizových rezerv jsou (dle významnosti): akcie, repo operace, specifické pokryté dluhopisy, depozita u centrálních bank, futures, úrokové, měnové a akciové swapy. Veškeré derivátové transakce jsou kryty finančním zajištěním.

Rozložení investic k 31. 12. 2016

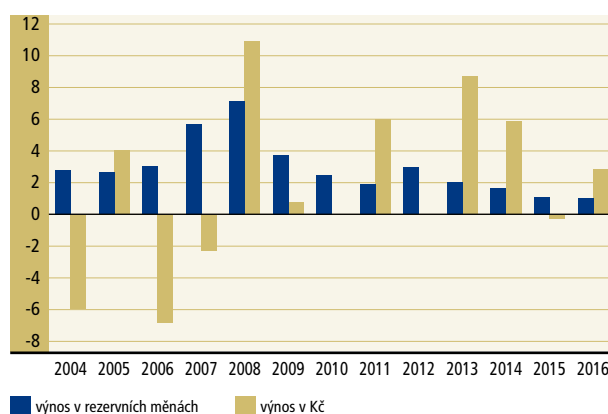
(podíly v %)

Devizové rezervy v korunovém vyjádření meziročně vzrostly z důvodu devizových intervencí (+432,6 mld.), externích toků do portfolia (+116,2 mld.), kladného salda kurzových výnosů (+27,5 mld.) a výnosů portfolií (+20,6 mld.). Externí toky pocházejí z transakcí klientů ČNB, kteří jsou specifikováni zákonem o ČNB (nejvýznamnějšími klienty jsou ministerstva a vládní organizace ČR). S přílivem eurových toků do portfolia devizových rezerv byla v průběhu roku 2016 provedena jejich částečná realokace do portfolia v amerických dolarech.

Za rok 2016 dosáhla jednotlivá portfolia následujících výnosů měřených ve vlastní měně portfolia: portfolio v eurech zaznamenalo výnos 0,66 %, výnos portfolia v amerických dolarech činil 0,64 %, portfolio v kanadských dolarech dosáhlo výnosu 1,73 %, výnos portfolia ve švédských korunách byl 1,20 % a portfolio v australských dolarech generovalo výnos 3,54 %. Vážený průměr výnosů portfolií v rezervních měnách činil 1,01 %.

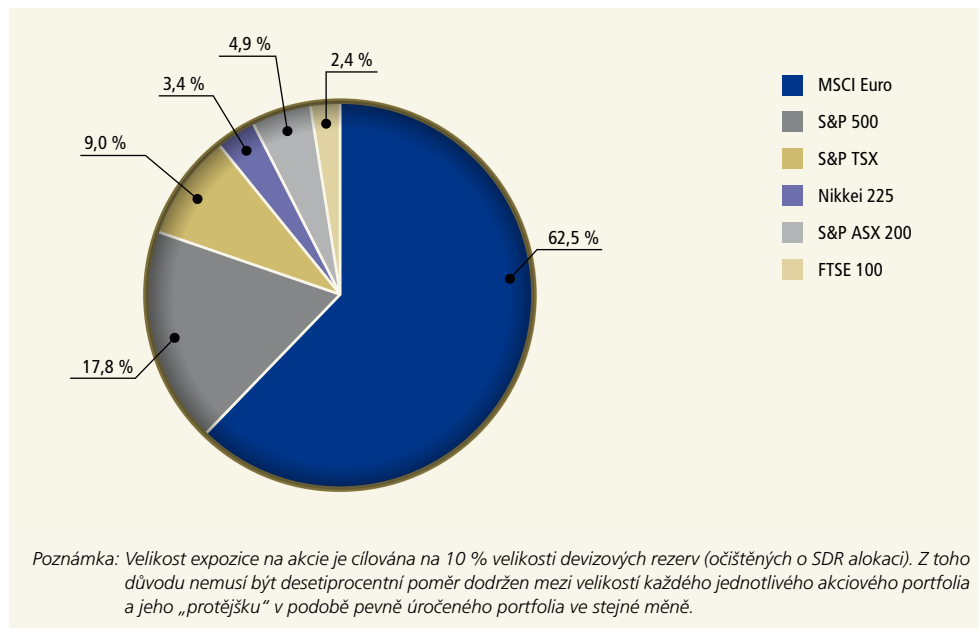
Srovnání celkového výnosu devizových rezerv za rok 2016 s předcházejícími obdobími (v %)

Z hlediska alokace aktiv je většina devizových rezerv spravována v interních portfoliích tvořených pevně úročenými nástroji peněžního a kapitálového trhu. Přibližně desetinu rezerv tvoří akciová portfolia spravovaná společnostmi BlackRock a State Street Global Advisors, která jsou investována na následujících trzích s příslušnými benchmarkovými indexy: evropském (MSCI Euro), americkém (S&P 500), britském (FTSE 100), japonském (Nikkei 225), kanadském (S&P TSX) a australském trhu (S&P ASX 200). Správci, kteří obhospodařují část devizových rezerv ČNB, se řídí standardy Global Investment Performance Standards (GIPS).

Složení akciového portfolia k 31. 12. 2016

(podíly v %)

Další část rezerv pak představují pohledávky vůči Mezinárodnímu měnovému fondu (MMF) a zlato. Finanční pozice vůči MMF, která ke konci roku 2016 činila 799 mil. SDR, se v průběhu roku snížila v důsledku předčasných splátek bilaterálního úvěru v celkovém objemu 11,6 mil. SDR a o téměř 300 mil. SDR se snížila držba SDR. Během roku 2016 byla část zlata použita na výrobu mincí, držba zlata tak ke konci roku 2016 činila 9,76 t.

■ ČNB JAKO BANKA STÁTU

Na základě zákona o ČNB a zákona o rozpočtových pravidlech poskytuje ČNB státu a veřejnému sektoru bankovní služby, tj. vedení účtů a provádění platebního styku a služby související s řízením likvidity souhrnných účtů státní pokladny (SÚSP).

V roce 2016 ČNB pokračovala ve spolupráci s Ministerstvem financí (MF) při řízení likvidity státní pokladny, zabezpečování hladkého průběhu platebního styku a zefektivňování těchto procesů. V první polovině roku vstoupila v platnost novela zákona o rozpočtových pravidlech, která mimo jiné rozšířila SÚSP o účty zdravotních pojišťoven a svazů zdravotních pojišťoven. Vlivem této novely postupně do ČNB v průběhu roku převedly všechny své účty také příspěvkové organizace a Správa železniční dopravní cesty, kterým na převod všech účtů do ČNB zákon uložil lhůtu 9 měsíců. K 31. prosinci ČNB vedla pro stát a veřejný sektor 15,2 tisíce účtů. Na účtech státní pokladny proběhlo denně průměrně 319 tisíc transakcí. Klienti dnes v rámci státní pokladny využívají téměř výhradně internetové bankovníctví, pouze 0,3 % příkazů je předáváno prostřednictvím papírových příkazů.

ČNB je rovněž zapojena do Integrovaného informačního systému státní pokladny, tj. do systému rezervací peněžních prostředků pro rozpočtové výdaje organizačních složek státu (OSS). V praxi to znamená, že v případě platby (výdaje) z účtu státního rozpočtu rezervuje příslušná OSS v systému státní pokladny odpovídající částku ze svého rozpočtu, který má na uvedený fiskální rok přidělen, a následně zasílá platební příkaz k realizaci do ČNB. Zde je přijat k realizaci až po ověření rezervace.

■ PODPORA ŘÍZENÍ LIKVIDITY STÁTNÍ POKLADNY

ČNB technicky zajišťuje zahrnutí zůstatků jednotlivých účtů podřízených státní pokladně, jejichž okruh je vymezen rozpočtovými pravidly, pod SÚSP vedené v korunách a eurech. Pod korunovým SÚSP jsou zahrnuty např. příjmové a výdajové účty státního rozpočtu, účet státních finančních aktiv a pasiv, účty finančních a celních úřadů, státních fondů, Národního fondu atd. Pod eurovým SÚSP jsou zahrnuty peněžní prostředky především Národního fondu, eurové dluhové služby a cizí prostředky OSS. ČNB velmi úzce spolupracuje s MF na denním řízení likvidity SÚSP, což zahrnuje zejména denní predikci příjmů a výdajů z účtů podřízených SÚSP a monitorování skutečných finančních toků během dne. Na základě této činnosti jsou nastaveny objemy operací MF na peněžním trhu, tzn. především krátkodobé investice likvidity SÚSP. Pokud by vznikla situace nedostatku likvidity SÚSP (zejména v situaci náhlého nepříznivého vývoje na finančních trzích), MF může těmito operacemi rovněž realizovat výpůjčky. Díky důslednému řízení likvidity obou SÚSP v průběhu celého obchodního dne se daří udržovat zůstatek na SÚSP na úrovni jen několika milionů korun, resp. eur, ačkoliv objem zaúčtovaných transakcí se denně pohybuje v řádech miliard.

System agregace peněžních prostředků státní pokladny pod SÚSP zvyšuje množství disponibilní likvidity, které lze využít k financování schodku státního rozpočtu v průběhu roku, a zároveň dlouhodobý charakter těchto zdrojů umožňuje efektivní plánování emisí státních dluhopisů, což vede ke generování rozpočtových úspor prostřednictvím snížení úrokových nákladů na obsluhu státního dluhu a ke snížení refinančního rizika státu.

■ PODPORA FINANCOVÁNÍ STÁTNÍHO DLUHU

V oblasti správy státního dluhu ČNB realizuje pro MF primární prodej krátkodobých i dlouhodobých státních dluhopisů a provádí funkci administrátora emisí. V roce 2016 uskutečnila 18 aukcí státních pokladničních poukázek s celkovým prodaným objemem necelých 25,445 mld. Kč. Aukcí státních dluhopisů bylo provedeno 43 a prodaly se v nich dluhopisy v celkovém objemu 192 mld. Kč. Ve funkci administrátora ČNB vyplácela kupóny u státních dluhopisů a provedla výplatu jistiny u šesti splatných emisí.

Výplaty a splátky jistin ČNB zajišťovala rovněž u emisí spořicíh státních dluhopisů.

■ EKONOMICKÝ VÝZKUM

Ekonomický výzkum v ČNB přispívá k vytváření analytického a znalostního zázemí pro tvorbu měnové a makroobezřetnostní politiky a k rozvoji lidského kapitálu centrální banky. Podrobné informace o publikacích výzkumu, organizování seminářů a konferencí a ostatních výzkumných aktivitách lze najít na webových stránkách ČNB v části „Ekonomický výzkum“.

V roce 2016 bylo publikováno dvanáct mezinárodně recenzovaných článků v řadě CNB Working Paper Series. Tyto články pokrývají širokou oblast od empirických analýz reálné ekonomiky, přes oblast makroekonomického modelování fiskální a měnové politiky až po oblast finanční stability. Zároveň byla publikována dvě čísla přehledové publikace CNB Economic Research Bulletin, která netechnickou formou přibližuje výsledky výzkumu. Květnové číslo bylo věnováno modelování trhu práce a listopadové číslo přineslo články zabývající se finančním cyklem a interakcí měnové a makroobezřetnostní politiky. Mezinárodní srovnání včetně kvality výzkumných výstupů je obsaženo v dokumentu CNB Economic Research in 2016.

ČNB v dubnu spoluorganizovala (spolu s ECB) konferenci na téma „Productivity and External Rebalancing“ v rámci výzkumného programu ESCB Competitiveness Research Network. V květnu proběhl tradiční Research Open Day, na němž vystoupil jako čestný host guvernér chorvatské centrální banky Boris Vujčić. V říjnu se ve spolupráci s Institutem ekonomických studií Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy konala konference „Challenges for Financial Stability in Europe“.

ČNB zorganizovala ve spolupráci s Českou společností ekonomickou několik veřejných seminářů, na nichž vystoupili světoví odborníci na ekonomickou historii, měnové systémy a trh práce.

V uplynulém roce se ČNB také podílela na činnosti pracovních výzkumných skupin ESCB Competitiveness Research Network, Wage Dynamics Network a v roli pozorovatele Household Finance and Consumption Network.

Na konci roku se ČNB rozhodla změnit organizaci ekonomického výzkumu s cílem posílit jeho vazbu na klíčové činnosti centrální banky při současném zachování vysoké odborné kvality výzkumných publikací. Na základě rozhodnutí bankovní rady tak došlo od začátku roku 2017 k začlenění samostatného odboru ekonomického výzkumu do sekce měnové a do samostatného odboru finanční stability, přičemž došlo k navýšení celkové výzkumné kapacity ČNB.

■ MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE

■ EVROPSKÁ CENTRÁLNÍ BANKA, EVROPSKÝ SYSTÉM CENTRÁLNÍCH BANK A EVROPSKÁ RADA PRO SYSTÉMOVÁ RIZIKA

ČNB je členem Evropského systému centrálních bank (ESCB), a proto se guvernér a viceguvernér ČNB pravidelně – obvykle čtyřikrát ročně – účastní zasedání Generální rady Evropské centrální banky (ECB), jejímiž členy jsou guvernéři všech centrálních bank zemí EU. V roce 2016 toto fórum projednávalo dokumenty o makroekonomickém, fiskálním, měnovém a finančním vývoji ve světě, v EU a v eurozóně. Jednání se dále věnovala mj. vyhodnocování dodržování zákazu měnového financování, dopadům přetrvávajícího prostředí nízkých úrokových sazeb na ekonomiku, fiskální politiky a inflaci v EU či měnověpolitickým opatřením centrálních bank zemí mimo eurozónu. Stěžejním diskutovaným tématem bylo rovněž referendum o vystoupení Spojeného království z Evropské unie (tzv. brexit), reakce finančních trhů na jeho výsledek a související opatření britské centrální banky.

Zástupci ČNB se dále podíleli na práci 13 výborů ESCB a řady jejich podvýborů a pracovních skupin. V rámci písemných konzultací Generální rady ECB k návrhům legislativních aktů EU a členských států a k materiálům ECB zpracovala ČNB celkem 85 podkladů, z toho v 10 případech zaslala připomínky dopisem guvernéra prezidentovi ECB. Vyjadřovala se ke stanoviskům ECB k návrhům legislativních aktů EU k sekuritizaci a změně nařízení o obezřetnostních požadavcích, návrhu nařízení na zřízení evropského systému pojištění vkladů (EDIS), návrhu novely čtvrté směrnice o praní špinavých peněz a k návrhu rozhodnutí Rady EU k jednotnému zastoupení eurozóny v MMF. Dále byly uplatněny komentáře k legislativním návrhům členských států EU, konkrétně

ke dvěma novelizacím chorvatského zákona o centrální bance, polské legislativě týkající se mezi-bankovních poplatků za karetní platební transakce, finské právní úpravě vnitřní organizace finského dohledového orgánu ve vztahu k jednotnému mechanismu dohledu (SSM), novelizaci irského zákona o centrální bance a návrhu belgického zákona, kterým se ruší státní záruka poskytovaná v souvislosti s nouzovým poskytnutím likvidity.

Guvernér a viceguvernér ČNB se rovněž účastnili pravidelných zasedání Generální rady Evropské rady pro systémová rizika (ESRB), která se zabývala hodnocením systémových rizik pro finanční trh EU a vytvářením rámce makroobezřetnostní politiky. V roce 2016 se ESRB mj. věnovala tématu rizik na trhu nemovitostí, zvláště v sektoru rezidenčních nemovitostí, a přijala doporučení týkající se odstranění mezer v dostupnosti dat pro sledování vývoje trhu nemovitostí. Rovněž vydala varování 8 členským státům EU (netýkalo se ČR) o střednědobých zranitelnostech na jejich trzích rezidenčních nemovitostí. ESRB se dále soustředila na téma dopadů nízkých úrokových sazeb na finanční stabilitu či na koncept bezpečných aktiv. ČNB vůči ESRB plnila vykazovací povinnost vyplývající z doporučení o financování úvěrových institucí, z doporučení o pokynech ke stanovení sazeb proticyklických kapitálových rezerv a z doporučení o uznávání a stanovení sazeb proticyklických kapitálových rezerv pro expozice vůči třetím zemím.

■ VZTAHY K RADĚ EU, VÝBOR PRO EU

Ačkoliv ČNB není přímo zastoupena v Radě EU, s výjimkou některých poradních orgánů, jako je např. Hospodářský a finanční výbor Rady EU (EFC), aktivně se účastní koordinace pozic ČR na příslušná jednání prostřednictvím Výboru pro EU, a to na vládní i pracovní úrovni. ČNB se tak zapojovala do přípravy pozic ČR, které se dotýkají oblasti její působnosti. Hlavními tématy byly z tohoto hlediska úvahy o dalším směřování evropské integrace a prohlubování hospodářské a měnové unie v kontextu brexitu a pokračování projektu bankovní unie, včetně projednávání návrhu Komise na vytvoření jednotného evropského systému pojištění vkladů EDIS. Na podzim byla rovněž zahájena technická jednání o budoucí podobě trvalého jistícího mechanismu (backstopu) pro Jednotný fond pro řešení krizí a v listopadu Evropská komise předložila rozsáhlý soubor legislativních návrhů pro snižování rizik v bankovních sektorech zemí EU. Dále ČNB věnovala pozornost otázkám regulatorního přístupu ke svrchovaným expozicím, opatřením v boji proti financování terorismu, včetně regulace virtuálních měn a předplacených karet, návrhům v rámci tzv. unie kapitálových trhů či posílené spolupráci v oblasti daně z finančních transakcí.

■ MEZINÁRODNÍ MĚNOVÝ FOND

Guvernér ČNB, který reprezentuje ČR v Radě guvernérů Mezinárodního měnového fondu (MMF), se zúčastnil každoročního jarního a výročního zasedání MMF ve Washingtonu. Na podzim se konaly volby výkonných ředitelů MMF pro období od 1. listopadu 2016 do 31. října 2018. V souladu s konstituční dohodou byla výkonnou ředitelkou za střeoevropskou a východoevropskou konstituenci, již je ČR členem, zvolena Michaela Erbenová. Díky tomu se po více než 70 letech stal členem tohoto klíčového orgánu MMF zástupce ČR.

Začátkem roku byla dokončena ratifikace reforem kvót a řízení z roku 2010, v jejichž důsledku došlo k navýšení kvót MMF z 238,2 mld. SDR na současných 475,0 mld. SDR. Součástí reformy byla též změna rozložení kvót, která vedla ke zvýšení podílu rozvíjejících se ekonomik na celkových kvótách, a to o více než 6 %. Procesu navýšení kvót se účastnila též ČR, jejíž kvóta byla 23. února navýšena z 1 002,2 mil. SDR na 2 180,2 mil. SDR. Dokončení ratifikace reforem umožnilo zahájit práce na 15. všeobecné revizi kvót, jejíž harmonogram včetně posunutí termínu pro její dokončení z roku 2017 na rok 2019 byl na podzim schválen Radou guvernérů MMF. Vzhledem k uvedenému časovému posunu revize kvót a potřebě zachovat stávající úroveň zdrojů MMF vyzvala Výkonná rada MMF dosavadní bilaterální věřitele k poskytnutí nových bilaterálních půjček pro MMF, které by nahradily stávající dohody o půjčkách z let 2012–2013, jejichž platnost končí v období mezi

říjnem 2016 a listopadem 2018. Mezi oslovenými věřiteli je rovněž ČNB, která dosud s MMF uzavřela dvě bilaterální dohody o půjčce. Zůstatek jejich čerpání byl k 31. prosinci nulový. Nad rámec výše uvedeného se ČNB i v uplynulém roce zapojovala v roli věřitele do pomoci MMF poskytované v rámci plánu finančních transakcí jeho členskými zeměmi, které mají problémy s platební bilancí.

Mezi hlavní témata projednávaná na půdě MMF za přímé či nepřímé účasti ČNB patřily posílení mezinárodního měnového systému, globální finanční záchranná síť, adekvátnost zdrojů MMF, návrhy nových úvěrových nástrojů a monitoring kapitálových toků a souvisejících rizik. V návaznosti na zapojení MMF do programů některých zemí eurozóny vydal nezávislý hodnotící úřad MMF komplexní zprávu posuzující roli MMF během krize a jeho účast na programech v Řecku, Irsku a Portugalsku.

V květnu se v ČR uskutečnila mise dle článku IV Dohody o MMF. Pro ČNB byla zásadní jednání o měnové politice (včetně používání kurzu jako nástroje měnové politiky), výhledu inflace, situací v bankovním sektoru a v oblasti finanční stability. Výsledná zpráva MMF mimo jiné podpořila akomodativní nastavení měnové politiky ČR s důrazem na inflační cíl a doporučila připravit možné postupy pro případné ukončení kurzového závazku.

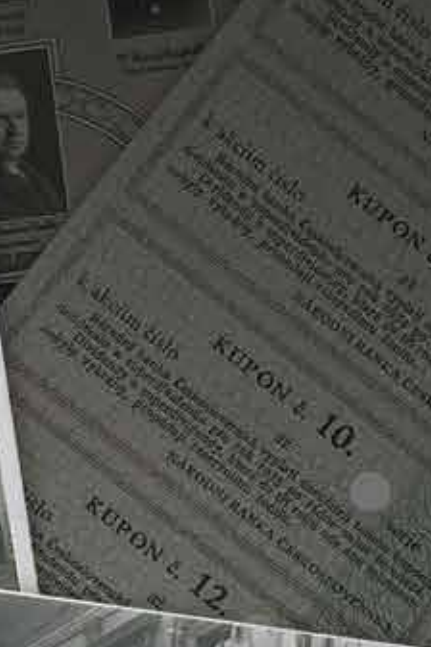
■ AKTIVITA ČNB V DALŠÍCH MEZINÁRODNÍCH ORGANIZACÍCH

Guvernér ČNB se účastnil pravidelných setkání guvernérů členských zemí Banky pro mezinárodní platby (BIS) a participoval na výročním zasedání Evropské banky pro obnovu a rozvoj (EBRD) v Londýně ve dnech 11.–12. května. Své zástupce vysílala ČNB rovněž na pravidelná setkání viceguvernérů, na vybraná jednání Central Bank Governance Group a Basilejské konzultační skupiny, která je součástí Basilejského výboru pro bankovní dohled. Ve dnech 4.–5. října v ČNB proběhlo jednání Basilejské konzultační skupiny. ČNB se dále pravidelně účastnila jednání řady pracovních orgánů Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD), zejména Výboru pro hospodářskou politiku a Výboru pro finanční trhy a rovněž se podílela na přípravě hospodářského přehledu OECD, který byl zveřejněn v červnu.

■ ZAHRA NIČNÍ TECHNICKÁ POMOC

V roce 2016 se uskutečnilo celkem 15 akcí, kterými ČNB poskytovala odbornou asistenci zahraničním partnerům. Šesti seminářů se zúčastnilo 93 expertů z 31 centrálních bank, do 8 konzultací se zapojilo 26 účastníků z 9 centrálních bank, resp. dohledových institucí, zejména z Barmy, Číny, Makedonie a Ázerbájdžánu. ČNB poskytovala expertní pomoc ve formě konzultací a lektorských vystoupení i v zahraničí. Hlavní partnerskou centrální bankou v oblasti technické pomoci byla v roce 2016 Národní banka Ukrajiny. Dále experti ČNB poskytovali technickou pomoc ve spolupráci s MMF v rámci jeho misí v Bělorusku a v Albánii.

Nejprve Bankovní úřad ministerstva financí a později Národní banka Československá si za sídlo svého ústředí a hlavního ústavu zvolily bývalý Schebkův palác v pražské Bredovské ulici (dnes Politických vězňů) čp. 936, který od roku 1890 sloužil bankovním

účelům filiálky Rakousko-uherské banky v Praze. Jednalo se původně o reprezentativní neorenesanční palác s luxusními byty, který vznikl v letech 1870–1872 dle projektu architekta Vojtěcha Ignáce Ullmanna. Po vzniku Československa se podstatně zvýšily prostorové potřeby

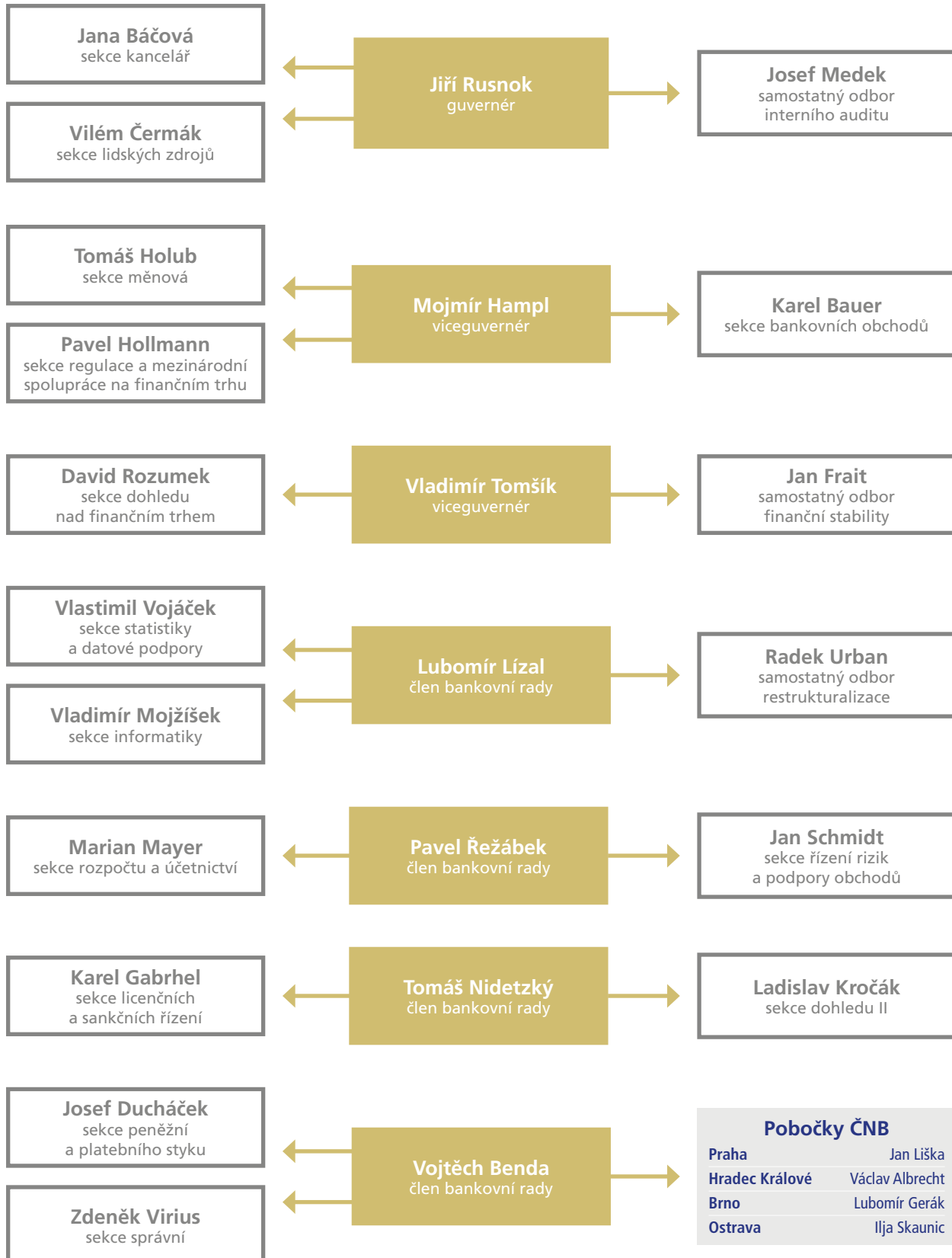
III. ŘÍZENÍ A ORGANIZACE

centrální banky, a proto se již v roce 1919 rozhodlo o zakoupení bloku domů nalézajícího se mezi ulicemi Bredovskou, Jindřišskou a Růžovou. Na jeho místě měla být zbudována moderní bankovní budova. Prvním krokem bylo vystavění tiskárny bankovek dle návrhu architekta Josefa

Sakaře a rekonstrukce reprezentačních místností paláce. Ve 2. polovině 30. let byly zahájeny přípravné práce pro zahájení stavby, období války však znemožnilo realizaci.

ŘÍZENÍ A ORGANIZACE

Organizační schéma k 31. 12. 2016

Organizační strukturu ČNB tvoří ústředí se sídlem v Praze a čtyři pobočky v Praze, Hradci Králové, Brně a Ostravě. ČNB je dále zastoupena v Českých Budějovicích, Plzni a Ústí nad Labem územními pracovišti ústředí, na kterých jsou dislokovány vybrané útvary sekce peněžní a platebního styku, sekce licenčních a sankčních řízení a sekce dohledu II (viz webové stránky ČNB v části „O ČNB > Zastoupení ČNB na území ČR“).

ČNB má dvoustupňový systém řízení. Zásadní rozhodnutí týkající se plnění hlavního cíle ČNB, kterým je péče o cenovou stabilitu, a dalších úkolů v souladu s vymezenou působností ČNB přijímá bankovní rada. Výkon rozhodnutí bankovní rady a odpovědnost za řízení běžného chodu banky jsou delegovány na ředitele sekcí, samostatných odborů a poboček.

■ BANKOVNÍ RADA

Kromě kolektivního řízení a rozhodování jednotliví členové bankovní rady dohlížejí na činnosti prováděné v působnosti organizačních útvarů ČNB podle vymezení stanoveného bankovní radou (viz Organizační schéma k 31. 12. 2016).

V souladu s novelou zákona o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu (zákon č. 368/2016 Sb.) bankovní radě nově přísluší schvalování systému vnitřních zásad včetně hodnocení rizik. Bankovní rada schvaluje též roční hodnotící zprávu za tuto oblast.

■ ŘEDITELÉ SEKCI A SAMOSTATNÝCH ODBORŮ ÚSTŘEDÍ A ŘEDITELÉ POBOČEK

Tito vedoucí zaměstnanci ČNB plní rozhodnutí bankovní rady a odpovídají v rámci strategie rozvoje ČNB a koncepcí pro jednotlivé oblasti působnosti ČNB za provádění činností jimi řízených organizačních útvarů vymezených Organizačním řádem ČNB. Určují cíle a úkoly podřízeným zaměstnancům a zajišťují vůči nim výkon práv a povinností zaměstnavatele vyplývajících z pracovních vztahů. Jejich pravomoci a odpovědnosti se vztahují nejen k přímému řízení, ale též k metodickému řízení činností v jejich kompetenci, ke spolupráci s ostatními organizačními útvary banky a s externími partnery v tuzemsku a v zahraničí a k předkládání návrhů na řešení otázek zásadního významu bankovní radě.

■ ÚSTŘEDÍ

Organizačními útvary ústředí ČNB jsou sekce, které se dále člení na odbory, a samostatné odbory. V oblastech působnosti vymezené jim Organizačním řádem ČNB zajišťují provádění hlavních a podpůrných činností banky a metodické řízení v rámci ústředí i ve vztahu k pobočkám.

Při plnění rozhodnutí bankovní rady a výkonu činností, které spadají do působnosti více organizačních útvarů a závisejí na jejich úzké a efektivní spolupráci, jsou využívány koordinační a poradní orgány – komise, výbory a projekční týmy.

Kompetence ČNB a jejich organizačních útvarů byly během roku 2016 změněny na základě nových zákonných úprav. Do působnosti sekce peněžní a platebního styku a sekce řízení rizik a podpory obchodů byla promítnuta nová právní úprava, vyplývající z novely zákona o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu týkající se systému vnitřních zásad a hodnocení rizik. Sekci licenčních a sankčních řízení byla doplněna nová kompetence k vydání sazebníku úhrad nákladů za poskytování informací v ČNB dle zákona o svobodném přístupu k informacím. Do sekce informatiky byly promítnuty nové povinnosti vyplývající pro ČNB ze zákona o službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce a zákona o kybernetické bezpečnosti.

V roce 2016 došlo na základě rozhodnutí bankovní rady k některým organizačním změnám v rámci ústředí. V sekci dohledu nad finančním trhem byly k 1. květnu 2016 zřízeny dva nové odbory, a to odbor dohledu systémově méně významných institucí finančního trhu a odbor kontroly finančního trhu III. K 1. červenci 2016 vznikla nová sekce dohledu II, do jejíž působnosti byly začleněny nové činnosti ČNB vyplývající ze zákona o spotřebitelském úvěru a další činnosti ze samostatného odboru ochrany spotřebitele, samostatného odboru dohledu nad drobnými distributory finančních produktů a odboru dohledu systémově méně významných institucí finančního trhu sekce dohledu nad finančním trhem, které byly v této souvislosti k 30. červnu 2016 zrušeny. Nová sekce dohledu II tak komplexně dohlíží na plnění všech povinností podle zákona o spotřebitelském úvěru všemi poskytovateli a zprostředkovateli spotřebitelských úvěrů. Současně došlo k přesunu kompetence pro přípravu a výklad zákona o ochraně spotřebitele a příslušných evropských norem ze samostatného odboru ochrany spotřebitele na sekci regulace a mezinárodní spolupráce na finančním trhu. Byla rozdělena působnost v oblasti organizace odborných a společenských akcí ČNB a zahraniční technické pomoci tak, že gesci za metodiku mají sekce kancelář, resp. sekce lidských zdrojů a za provozní stránku odpovídá sekce správní.

Koncem roku 2016 bankovní rada rozhodla ještě o dalších organizačních změnách v ČNB, účinných od 1. ledna 2017. Šlo o zrušení samostatného odboru ekonomického výzkumu a převedení jeho agendy do sekce měnové a samostatného odboru finanční stability, přesunutí odboru Evropské unie a mezinárodních organizací ze sekce kancelář do sekce regulace a mezinárodní spolupráce na finančním trhu a zřízení nového odboru organizačního a protokolu v sekci kancelář. Dále došlo k převedení některých činností sekce lidských zdrojů do sekce rozpočtu a účetnictví a sekce správní s tím, že sekce rozpočtu a účetnictví nově zajišťuje agendu zaměstnaneckých úvěrů a cestovního pojištění zaměstnanců ČNB na pracovních cestách a sekce správní zabezpečuje problematiku zdravotní péče o zaměstnance ČNB a zajištění rekreační, kulturní a sportovní činnosti v ČNB.

■ POBOČKY

Pobočky ČNB se dále člení na odbory. Zastupují banku v regionu své působnosti a jsou kontaktními místy pro styk ČNB s orgány státní správy a samosprávy a s právníky a fyzickými osobami, které mají sídlo, resp. bydliště v daném regionu, jestliže jednají s ČNB na základě relevantních právních předpisů. Tím není dotčeno oprávnění uvedených subjektů jednat s ústředím ČNB v Praze. K hlavním činnostem poboček patří zajišťování správy zásob peněz a vedení účtů podle zákona o rozpočtových pravidlech a dalších klientů ČNB v působnosti pobočky a provádění platebního styku pro jejich klienty.

Bankovní rada rozhodla o rozšíření činnosti pobočky Brno o zajišťování provozu Expozice ČNB umístěné v jejích prostorách.

■ LIDSKÉ ZDROJE

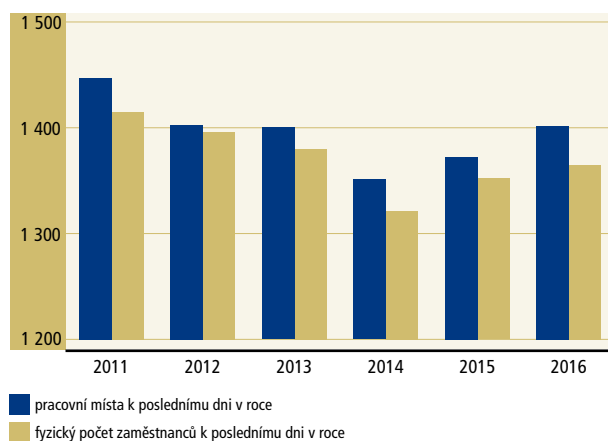
Hlavním cílem řízení lidských zdrojů v ČNB je rozšíření potenciálu zaměstnanců s důrazem na jeho využití v souladu s cíli a strategií centrální banky. Pro zachování vysokého standardu pracovních výkonů vytváří ČNB přívětivé pracovní prostředí a motivuje k vysoké efektivitě. Mimořádná pozornost je věnována zejména trvalému rozvoji profesionální úrovně zaměstnanců a zkvalitňování práce vedoucích zaměstnanců na všech stupních řízení v ČNB.

■ POČET PRACOVNÍCH MÍST A ZAMĚSTNANCŮ

V roce 2016 pokračovala ČNB stejně jako v předchozích letech v trendu posilování kapacit pro zajištění klíčových činností, zejména pak v oblasti dohledu nad finančním trhem. Počet systemizovaných pracovních míst tak ke konci roku mírně stoupl a k 31. prosinci činil 1 402 pracovních míst.

K 31. prosinci pracovalo v ČNB 1 365 zaměstnanců, tedy o 13 více než na konci roku 2015. V uplynulém roce do ČNB nastoupilo 109 nových zaměstnanců a 92 zaměstnanců ukončilo pracovní poměr. Celková míra fluktuace zaměstnanců činila 6,9 % a je srovnatelná s mírou fluktuace v letech, kdy nedocházelo k významným organizačním změnám. Průměrná délka hlavního pracovního poměru v ČNB meziročně mírně stoupla a činila 13,8 let.

Počet zaměstnanců a počet systemizovaných pracovních míst (v %)

■ NÁBOR A VÝBĚR ZAMĚSTNANCŮ

ČNB soustavně vyhledává kvalifikované zaměstnance. Při obsazování volných pracovních míst využívá vnitřní i vnější výběrová řízení. V nich oslovuje jak zkušené odborníky, tak i perspektivní zaměstnance, jejichž pracovní potenciál dále rozvíjí. Nástrojem pro externí oslovování potenciálních vhodných kandidátů byly inzerce volných pracovních míst na stránkách ČNB, přímé oslovování osob z evidence zájemců o zaměstnání v ČNB, také inzerce na komerčním pracovním portálu a na oficiálním profilu ČNB na sociální síti Facebook. Kromě řady expertních pozic v této oblasti ČNB obsazovala také vyšší manažerská místa, a to jak z interních lidských zdrojů, tak z pracovního trhu. Neklesající nároky na výběr zaměstnanců vedou ke kontinuálnímu přizpůsobování náborové strategie, která vznikla v minulosti zejména v souvislosti s reorganizací pobočkové sítě.

■ SLOŽENÍ ZAMĚSTNANCŮ Z HLEDISKA VZDĚLÁNÍ, VĚKU A ZASTOUPENÍ ŽEN A MUŽŮ

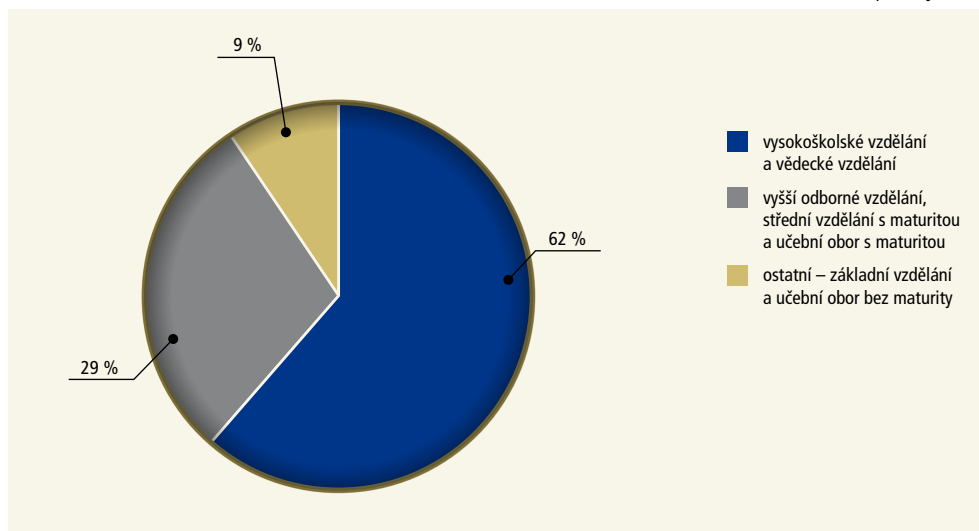
ČNB má dlouhodobě vyváženou strukturu zaměstnanců z hlediska věku, pohlaví i kvalifikace, čímž podporuje politiku rovných příležitostí pro všechny uchazeče a zaměstnance.

Struktura zaměstnanců z hlediska dosaženého vzdělání zůstala zachována. Z celkového počtu činil v roce 2016 podíl vysokoškolsky vzdělaných zaměstnanců 62 %, podíl zaměstnanců s vyšším odborným vzděláním nebo se středoškolským vzděláním ukončeným maturitou (včetně učebních oborů s maturitou) 29 % a podíl zaměstnanců s učebním oborem bez maturity nebo se základním vzděláním 9 %. Uvedené kvalifikační rozložení, ve kterém převažují vysoce vzdělaní zaměstnanci, odráží odborné požadavky ČNB.

Stejně jako v minulých letech nevykázala věková struktura zaměstnanců výrazné meziroční změny. V jednotlivých věkových kategoriích jsou zastoupeni rovnoměrně, přičemž nejpočetnější skupinu tvoří zaměstnanci ve věku 41 až 45 let (19 %). Rozmanité složení pracovních týmů z hlediska věkové struktury zajišťuje jejich správné fungování a hladké absorbování změn odrážejících jejich životní cyklus. Průměrný věk zaměstnanců v roce 2016 se oproti roku 2015 zvýšil o cca 4 měsíce na 45,4 let.

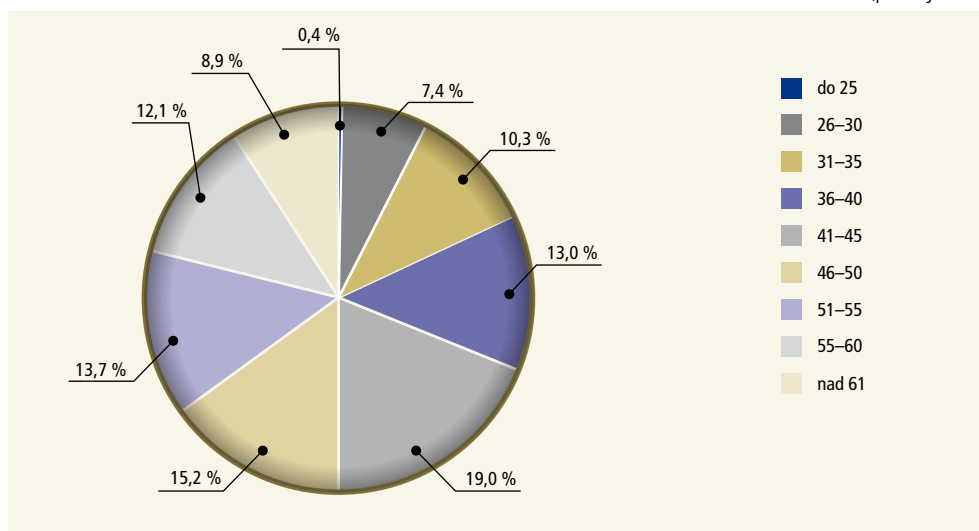
Struktura zaměstnanců dle nejvyššího dosaženého vzdělání k 31. 12. 2016

(podíly v %)

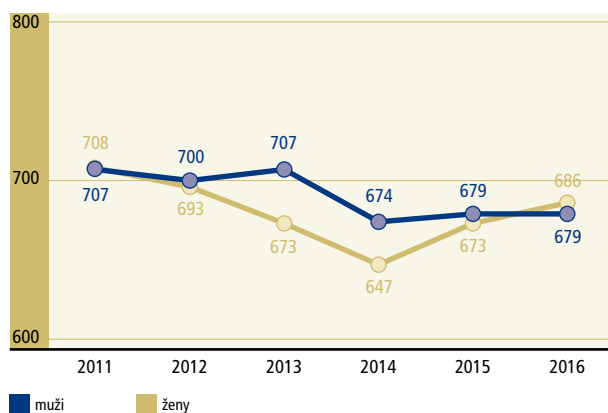
Věková struktura zaměstnanců k 31. 12. 2016

(podíly v %)

Z hlediska pohlaví byla stejně jako v předchozích letech i v roce 2016 zachována rovnováha v podílu mužů a podílu žen na celkovém počtu zaměstnanců.

Vývoj počtu mužů a žen zaměstnaných v ČNB

MOTIVAČNÍ SYSTÉM

Základními nástroji pro motivaci zaměstnanců ČNB jsou komplexní systém odměňování a systém hodnocení pracovního výkonu.

Mzdový systém představuje pro ČNB strategický nástroj pro dlouhodobou motivaci zaměstnanců. Na straně jedné významně pomáhá přivádět kvalitní uchazeče o zaměstnání, na straně druhé umožňuje motivovat, stabilizovat a rozvíjet stávající zaměstnance. Současně přispívá k vyšší konkurenceschopnosti ČNB na trhu práce při udržitelných nákladech na zaměstnance.

Systém hodnocení pracovního výkonu zaměstnanců plní řadu důležitých úkolů. Pracovní hodnocení slouží jednak ke zhodnocení výkonu zaměstnanců za uplynulé období a také ke stanovení hlavních rozvojových potřeb zaměstnance. Jeho přirozenou přidanou hodnotou je podpora motivace a také identifikace talentů z řad stávajících zaměstnanců.

Náklady na zaměstnance, které zahrnují mzdové náklady včetně náhrad při dočasné pracovní neschopnosti, zákonné odvody pojistného a ostatní sociální náklady (připojištění, zdravotní péče a stravování), náklady na vzdělávání a zaměstnanecké benefity, dosáhly v roce 2016 objemu 1 403 mil. Kč a oproti předchozímu roku vzrostly o cca 6,7 %.

Objem mezd vyplacených členům bankovní rady v roce 2016

(v Kč)

	Hrubá mzda ¹⁾	Čistá mzda ²⁾
Jiří Rusnok ³⁾	4 414 685	3 171 257
Mojmír Hampel	4 232 930	3 066 778
Vladimír Tomšík	4 257 436	3 029 611
Lubomír Lízal	3 564 739	2 554 670
Vojtěch Benda ⁴⁾	1 829 588	1 305 542
Pavel Řežábek	3 571 386	2 559 466
Tomáš Nidetzký ⁴⁾	1 885 787	1 346 090
Miroslav Singer ⁵⁾	2 959 204	2 124 764
Kamil Janáček ⁵⁾	2 009 198	1 407 507

1) Hrubá mzda zahrnuje základní mzdu, odměny za výsledky práce a náhrady mezd podle zákoníku práce.

2) Čistá mzda je hrubá mzda po odečtení pojistného na veřejné zdravotní pojištění, pojistného na sociální zabezpečení, příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, daně z příjmu a solidárního zvýšení daně a připočtení slevy na dani na poplatníka a daňového zvýhodnění na vyživované děti u těch členů bankovní rady, kteří o uplatnění slev požádali.

3) Jiří Rusnok byl guvernérem ČNB jmenován s účinností od 1. 7. 2016, do 30. 6. 2016 působil v ČNB jako člen bankovní rady.

4) Vojtěch Benda a Tomáš Nidetzký byli jmenováni členy bankovní rady s účinností od 1. 7. 2016.

5) Miroslav Singer a Kamil Janáček ukončili pracovní poměry v ČNB k 31. 7. 2016

■ PROFESIONÁLNÍ ROZVOJ ZAMĚSTNANCŮ ČNB

Profesionální rozvoj zaměstnanců představuje jeden z pilířů řízení lidských zdrojů v ČNB. ČNB dbá na systematický a intenzivní rozvoj zaměstnanců jak v odborných oblastech, tak v oblasti osobnostního rozvoje a měkkých dovedností. Své znalosti a dovednosti mohou zaměstnanci prohlubovat a rozšiřovat v rámci interního vzdělávání organizovaného v ČNB, vzdělávání zajišťovaného tuzemskými externími organizacemi, ale i účastí na zahraničních seminářích. Celkové náklady na profesionální rozvoj zaměstnanců v roce 2016 dosáhly výše 24,38 mil. Kč.

Interní vzdělávací akce se zaměřují především na rozvoj a prohlubování odborných znalostí a měkkých dovedností. Jejich součástí však tvoří i vzdělávání nových zaměstnanců, které probíhá formou seminářů a e-learningového vstupního kurzu.

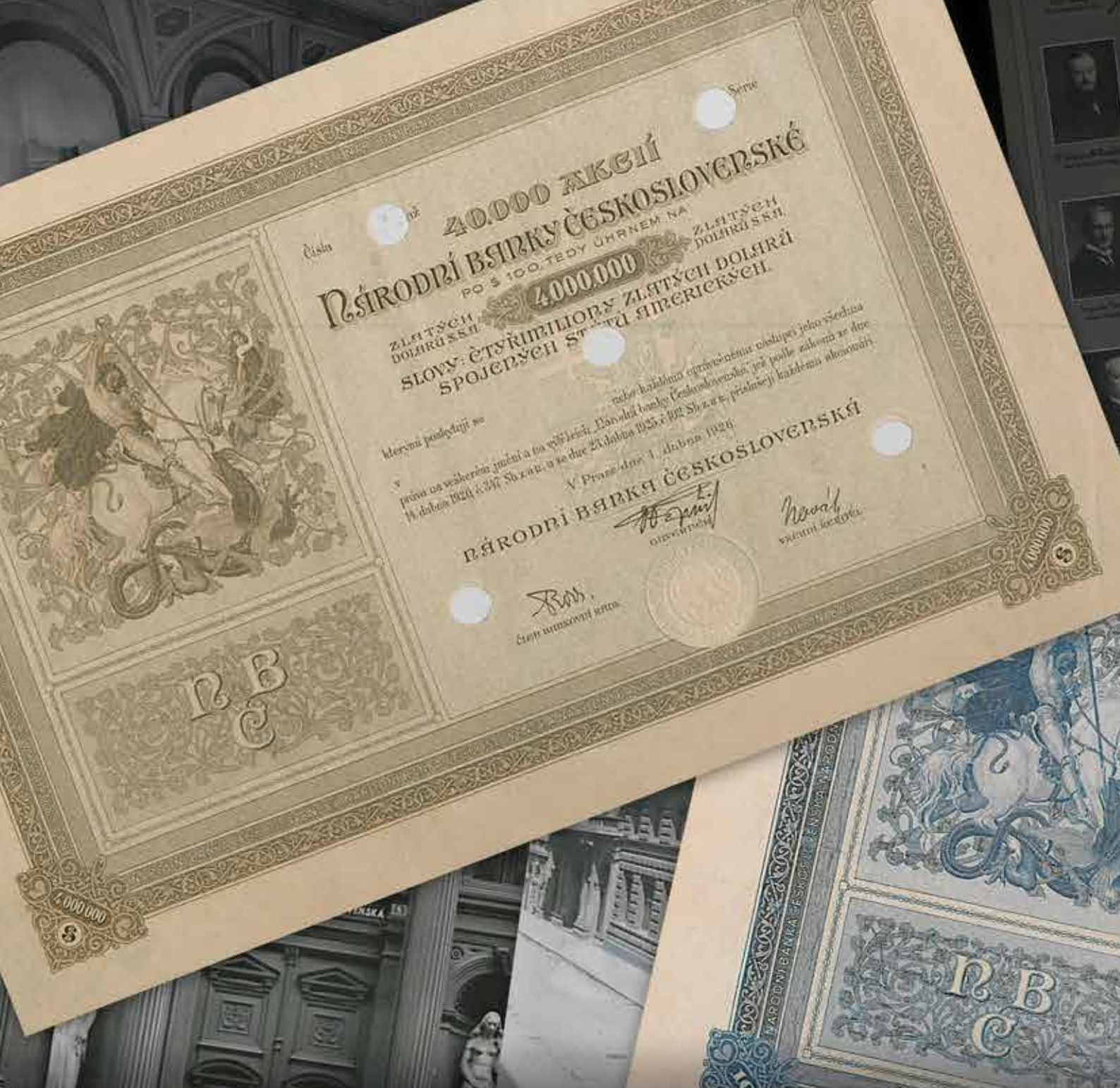
Jazyková výuka v ČNB probíhá formou pravidelné jazykové výuky, intenzivními jazykovými kurzy a doplňkově i prostřednictvím e-learningu. Cílem je zejména prohloubení znalostí odborné terminologie a komunikačních schopností. Součástí jazykové výuky jsou i kurzy vedoucí k dosažení mezinárodních jazykových certifikátů.

Mezinárodní semináře a workshopy tvoří klíčovou část profesionálního rozvoje zaměstnanců. Účast na mezinárodních vzdělávacích akcích je pro experty ČNB nezbytná především z důvodů možnosti výměny informací a vědomostí s kolegy z partnerských centrálních bank. K významným vzdělávacím akcím patří školení zaměřená na oblast finanční stability, ekonomického modelování a vývoje finančních trhů. Pravidelně jsou navštěvovány také vzdělávací akce, které pořádají Mezinárodní měnový fond, Joint Vienna Institute, Financial Stability Institute apod.

Obdobně jako v předchozích letech i v roce 2016 byly zaměstnanci dohledových útvarů využívány semináře organizované orgány dohledu nad jednotlivými sektory finančního trhu v rámci EU (EBA, ESMA a EIOPA).

Díky aktivní účasti na organizaci mezinárodních vzdělávacích akcí pořádaných v rámci ESCB se ČNB stala vyhledávanou centrální bankou, jejíž aktivita je hodnocena jako jedna z nejlepších. Těchto mezinárodních vzdělávacích akcí se v roce 2016 uskutečnilo v ČNB celkem 13 pro 134 expertů z ostatních centrálních bank EU. V roce 2016 se ČNB aktivně zapojila také do organizace školení pro dohledové pracovníky v rámci evropské iniciativy ESE (European Supervisor Education).

Jedním z výrazných, ač nepsaných symbolů Národní banky Československé se stala postava sv. Jiří, jenž dominoval jejím akcím. Grafické ztvárnění zpracoval prof. Alois Mudruňka, který současně vytvořil návrh nové dvacetikorunové bankovky. Dosud nebylo spolehlivě vysvětleno, proč na akcie

banky zvolil právě svatojiřský motiv. Hlavní motiv akcie je ryteckým přepisem díla Josefa Mánesa z roku 1864 „Prapor Jednoty Říp“, jemuž dominuje sv. Jiří na koni bojující s drakem. V pozadí je zobrazena postava princezny a románská rotunda sv. Jiří na hoře Říp. Jediný rozdíl mezi obrazem z akcie a na praporu

IV. VZTAHY S VEŘEJNOSTÍ

Ize nalézt v pravém dolním rohu, kde původní znak města Roudnice nad Labem nahradil malý státní znak.

Význam svatojiřského motivu pro československý cedulový ústav je zřejmý také z toho, že byl zvolen i pro návrh bankovkového kolku, jenž měl být užit pro kolkování

bankovek v případě měnové reformy po roce 1945. V podtisku textové části akcie se pak nalézá velký státní znak Československé republiky, který obtékají rostlinné motivy a zkratky ústavu (NBČ).

VZTAHY S VEŘEJNOSTÍ

■ EXTERNÍ KOMUNIKACE

Hlavní oblastí externí komunikace ČNB byla v roce 2016, stejně jako v letech předchozích, měnová politika. Právě komunikace totiž hraje v měnověpolitickém režimu inflačního cílování, který ČNB uplatňuje spolu s většinou centrálních bank ve vyspělém světě, klíčovou roli. Potřeba vysvětlit důvody a přínosy rozhodnutí ČNB z roku 2013 používat kurz jako nástroj k uvolnění měnových podmínek ustupovala v porovnání s lety předchozími do pozadí. Frekventovaným a silně medializovaným tématem se v průběhu roku 2016 naopak stalo načasování a způsob ukončení kurzového závazku.

K zefektivnění komunikace a vztahů s širokou veřejností představila ČNB v roce 2016 nové komunikační nástroje – VlogČNB a video rozhovory. Prostřednictvím vlogů a video rozhovorů dostávají představitelé centrální banky další možnost představit veřejnosti blíže činnost centrální banky a reagovat na aktuální témata v důležitém období, kdy chce ČNB veřejnosti sdělit, že blížící se konec kurzového závazku je prvním krokem k návratu ke konvenční měnové politice a jak tato politika funguje. První video blog patřil guvernérovi ČNB Jiřímu Rusnokovi, který v něm shrnul své dosavadní působení v centrální bance a podělil se o své plány a vize.

V červnu uspořádala ČNB další Den otevřených dveří. Od vzniku ČNB v roce 1993 se tak stalo po šesté a tuto výjimečnou příležitost si nenechalo ujít přes pět tisíc lidí. Stěžejním tématem této akce bylo výročí 90 let od založení Národní banky Československé. Návštěvníci měli na výběr tři prohlídkové okruhy. První okruh provedl zájemce rozhodujícími místy banky a seznámil je s tím, jak ČNB plní svůj zákonný mandát zejména v oblasti měnové politiky, peněžního oběhu, platebního styku a cenové i finanční stability. Návštěvníci si mohli potěžkat zlatou cihlu a navštívili pracovnu guvernéra a jednací místnost bankovní rady. Druhý okruh nabídl možnost navštívit výstavu „Lidé a peníze“ v trvalé Expozici ČNB. Samostatnou částí pak byla expozice speciálních útvarů Policie ČR v prostorách garáží. V Kongresovém centru ČNB se návštěvníci mohli zúčastnit diskusních přednášek členů bankovní rady a prohlédnout si výstavu o historii Plodinové burzy.

Na poli finančního vzdělávání bylo v minulém roce pro ČNB stěžejním projektem spuštění webového portálu Peníze na útěku (www.penizenauteku.cz). Cílem tohoto projektu je srozumitelnou formou vzdělávat mladé lidi zejména ve věku 18–35 let – pomoci jim nejen zacházet s rodinným rozpočtem, ale také zvýšit jejich povědomí o funkci ČNB jako hlavní bankovní autority v zemi a nezávislého garanta finanční gramotnosti. ČNB vytvořila tento portál se záměrem poskytnout veřejnosti místo, kde jsou srozumitelně a zejména s využitím vizuálních prvků prezentované informace týkající se finanční gramotnosti a rodinného rozpočtu spolu se slovníkem základních pojmů, průvodcem pro správu osobních financí nebo relevantními příklady životních událostí. Na stránkách mají uživatelé možnost otestovat si své znalosti z finančního světa nebo si prověřit poskytovatele finančních produktů a služeb.

ČNB nadále využívala pro komunikaci s veřejností také své oficiální profily na mikrobloginovací síti Twitter, na sociálních sítích Facebook a YouTube a na síti pro profesionály LinkedIn. V rámci každodenní komunikace s veřejností ČNB v roce 2016 vyřídila 1 563 telefonických, 4 358 elektronických a 586 písemných podání.

■ EXPOZICE

Expozice ČNB Praha „Lidé a peníze“ zahájila svoji činnost 2. ledna 2002. Cílem expozice je prezentovat ucelený vývojový pohled na československé, resp. české centrální bankovníctví (jeho vznik, vývoj, současnost a perspektivy) a v této souvislosti i funkci a charakter peněz. Expozice je otevřena od úterý do pátku, prohlídky jsou organizovány v 9:00, 11:00 a 13:30, ve čtvrtek také v 16:00. Návštěvníci si prohlídky sami rezervují přes rezervační systém umístěný na internetových stránkách ČNB. Expozici navštěvují převážně žáci základních a studenti středních i vysokých škol. Za 14 let výstavu „Lidé a peníze“ navštívilo cca 215 tisíc návštěvníků.

Z důvodu dlouhodobě mimořádného zájmu veřejnosti o návštěvu pražské expozice Lidé a peníze otevřela ČNB obdobnou expozici také ve své pobočce v Brně, kde ji během roku 2016 navštívilo 1 405 osob. Expozice Lidé a peníze v moravské metropoli, otevřená na podzim 2016, předkládá návštěvníkům prostřednictvím 32 panelů a 22 vitrín jedinečný pohled na historii peněz a současně prezentuje i ucelený vývoj měny v českých zemích s důrazem na odlišnosti tohoto fenoménu na Moravě. Návštěvníci se mohou seznámit s dokumenty dokládajícími historii měnové politiky a vývoj finančního sektoru s akcentem na moravské a zejména brněnské reálie. Vystaveny jsou také platidla, padělky a ukázky ochrany peněz v minulosti i současnosti. Na pobočce ČNB v Brně byla v druhé polovině roku otevřena také výstava „Krása ve skle a kovu“. Ta veřejnosti představuje dílo jednoho z nejvýznamnějších tvůrců československých a českých mincí Jiřího Harcuby (1928–2013), které odkázal ČNB. Na několika desítkách sochařských a sklářských exponátů dokumentuje celoživotní dílo tohoto světově uznávaného sklářského výtvarníka, sochaře a medailéra, který je mimo jiné i autorem české pětikoruny. Na tuto expozici navazuje i modelové ztvárnění ateliéru Jiřího Harcuby, umístěné rovněž v prostorách pobočky Brno.

■ ODBORNÁ KNIHOVNA

Posláním odborné knihovny ČNB je především poskytování informací uživatelům – zaměstnancům i odborné veřejnosti. Jedná se o výpůjční, poradenské, referenční, bibliograficko-informační a rešeršní služby (vyhledávání informací ze všech dostupných informačních zdrojů). Vysoce specializovaný fond a řada přístupů do elektronických zdrojů umožňují uživatelům získat informace především z oblasti bankovníctví a ekonomie obecně, práva, výpočetní techniky a okrajově z některých dalších oborů. Knihovna ve svých fondech uchovává a zpřístupňuje více než 83 000 svazků publikací a 700 titulů periodik, velké množství výzkumných a výročních zpráv a ostatních publikací (materiály bank, brožury, atd.). Elektronický katalog je soustavně budován v rámci knihovnického informačního systému T Series a je integrován do Jednotné informační brány, kterou provozuje Národní knihovna České republiky. Elektronické záznamy jsou pravidelně zasílány do Souborného katalogu ČR. Knihovna je otevřena v rozsahu 38 hodin týdně, od pondělí do čtvrtka od 9:00 do 17:00, v pátek od 9:00 do 15:00. Veškeré informace o knihovně včetně elektronického katalogu a kontaktů jsou dostupné na webových stránkách ČNB v části „Odborná knihovna ČNB“. Komunikovat s knihovnou je možné rovněž prostřednictvím elektronické pošty na adrese lib@cnb.cz.

■ ARCHIV

Archiv ČNB spravuje archivní dokumenty, jejichž původcem je ČNB a její právní předchůdci. V Archivu ČNB se na konci roku 2016 nalézalo 64 archivních fondů o celkovém rozsahu 5 929,02 běžných metrů, které nabízejí unikátní pohled do politických, hospodářských, sociálních, ale i kulturních dějin českých zemí a střední Evropy. Badatelna Archivu ČNB je otevřena celoročně po předchozí konzultaci. Všem zájemcům o informace nebo o studium v Archivu ČNB slouží webová stránka „O ČNB > Archiv ČNB“ a e-mailová adresa archiv@cnb.cz.

V roce 2016 se Archiv ČNB zapojil do některých významných projektů, jako byly příprava vytvoření Expozice ČNB „Lidé a peníze“ a „Krása ve skle a kovu. Jiří Harcuba (1928–2013)“ na pobočce ČNB v Brně nebo zpracování historických panelů pro Den otevřených dveří ČNB 2016.

■ KONGRESOVÉ CENTRUM

Prostory kongresového centra, které je situováno v památkově chráněném objektu bývalé Plodínové burzy, byly jako tradičně využívány pro setkání nejvyššího vedení ČNB s představiteli centrálních bank jiných států, představiteli finančních trhů, zaměstnaneckých a odborových svazů, analytiky a novináři. Odborné útvary banky zde pořádají konference, přednášky, prezentace, semináře, jednání výborů a pracovních skupin ECB, pravidelné čtvrtletní zkoušky pojišťovacích zprostředkovatelů a různá školení. Díky prostorové variabilitě a modernímu technickému vybavení patří centrum mezi často vyhledávané prostory v Praze. Externími nájemci je zrealizováno ročně zhruba 50 odborných nebo společenských událostí. Mezi klienty patří veřejné i privátní instituce, domácí i zahraniční, z různých oborů činnosti. Mezi hlavní úkoly kongresového centra v roce 2016 patřila realizace konferencí s mezinárodní účastí (konference s Evropskou centrální bankou v rámci výzkumného programu ESCB Competitiveness Research Network, konference IOSCO, konference ve spolupráci s Univerzitou Karlovou o finanční stabilitě, konference iniciativy European Supervisor Education (ESE) a konference Official Monetary and Financial Institutions Forum (OMFIF)). Kongresové centrum také zrealizovalo dvě významná energetická fóra ve spolupráci s Ministerstvem průmyslu a obchodu a dva významné lékařské kongresy. Dále se kongresové centrum podílelo na organizaci a realizaci Dne otevřených dveří ČNB 2016 a na dalších společenských a odborných akcích pořádaných ČNB. Další informace lze nalézt na webových stránkách ČNB v části „Kongresové centrum ČNB“.

Zpráva revidujícího výboru
valné hromadě akcionářů Národní banky Československé,
předložená v I. řádné výroční schůzi ^{dne} 24. února 1937....
o přezkoušení rozvahy za rok 1936.

Vážené valné shromáždění!

Podepsaní členové revidujícího výboru, zvolení
ustavující valnou hromadou Národní banky Československé dne 31.3.1936,
povzání dne 26. ledna 1937, aby předsevzali prozkoumání roční rozvahy,
jež dle § 93. stanov přísluší jim provést, sešli se dne 31. ledna 1937
prozkoumali podrobně závěrečné účty, rozvahu a účet ze zisku a ztráty,
předložené jim bankovní radou tak, jak jsou otisknuty v předlohách daných
váženému valnému shromáždění.

Prozkoumáním zjistili, že rozvaha odpovídá všem
předpisům zákona a všem přísným pravidlům obchodního účetnictví a že
závěrečné účty, rozvaha i účet ze zisku a ztráty jsou správné.

Podepsaní porovnali zvláště položky rozvahy a účtu
ze zisku a ztráty s účetními zápisy banky a shledali...

Úsilí o maximální důvěryhod-
nost Národní banky Čes-
koslovenské se projevilo
i v jejích výkazech. Cedulový zákon
stanovil bance povinnost v pravi-
delných intervalech, a to čtyřikrát
měsíčně, připravovat a zveřejňo-
vat výkazy o hospodaření, které

měly přesně stanovenou podobu
(tzv. malé stavy). Součástí neby-
ly jen výkazy o stavu aktiv a pasiv,
ale především výkazy o výši kovové
úhrady a ihned splatných závazků
v poměru k emisi bankovek. Stejně
tak banka podávala prostřednic-
tvím guvernéra každoročně zprávy

V. HOSPODAŘENÍ ČNB

VÝROČNÍ
ZPRÁVA
NÁRODNÍ BANKY
ČESKOSLOVENSKÉ
ZA ROK 1926
A ZPRÁVA
O I. ŘÁDNĚ VALNÉ HROMADĚ
KONANÉ
DNE 21. ÚNORA 1927

o celoročních výsledcích a po valné hromadě zprávu o jejím průběhu zákonodárným sborům.

Sestavování roční rozvahy náleželo do kompetence ústřední účtárny, která ji následně předávala ke schválení bankovní radě. Kontrolní funkci měl revidující výbor, jenž jménem

akcionářů ověřoval správnost rozvahy. Vzhledem k tomu, že Národní banka Československá byla akciovou společností, její závěrečné účty schvalovala valná hromada, ale s ohledem na třetinový podíl státu byla povinna je posléze předkládat Nejvyššímu účetnímu a kontrolnímu úřadu.

HOSPODAŘENÍ ČNB

Deloitte.

Deloitte Audit s.r.o.
Nile House
Karolinská 654/2
186 00 Praha 8 - Karlín
Česká republika

Tel: +420 246 042 500
Fax: +420 246 042 555
DeloitteCZ@deloitteCE.com
www.deloitte.cz

zapsána Městským soudem
v Praze, oddíl C, vložka 24349
IČO: 49620592
DIČ: CZ49620592

ZPRÁVA NEZÁVISLÉHO AUDITORA Bankovní radě České národní banky

Se sídlem: Na Příkopě 28, 115 03 Praha 1
Identifikační číslo: 481 36 450

Výrok auditora

Provedli jsme audit příložené účetní závěrky České národní banky sestavené na základě českých účetních předpisů, která se skládá z rozvahy k 31. prosinci 2016, výkazu zisku a ztráty a přehledu o změnách vlastního kapitálu za rok končící k tomuto datu a přílohy této účetní závěrky, která obsahuje popis použitých podstatných účetních metod a další vysvětlující informace.

Podle našeho názoru příložená účetní závěrka podává věrný a poctivý obraz aktiv a pasiv České národní banky k 31. prosinci 2016 a nákladů a výnosů a výsledku jejího hospodaření za rok končící k tomuto datu v souladu s českými účetními předpisy.

Základ pro výrok

Audit jsme provedli v souladu se zákonem o auditorech a standardy Komory auditorů České republiky pro audit, kterými jsou mezinárodní standardy pro audit (ISA), případně doplněné a upravené souvisejícími aplikačními doložkami. Naše odpovědnost stanovená těmito předpisy je podrobněji popsána v oddílu Odpovědnost auditora za audit účetní závěrky. V souladu se zákonem o auditorech a Etickým kodexem přijatým Komorou auditorů České republiky jsme na společnosti nezávislí a splnili jsme i další etické povinnosti vyplývající z uvedených předpisů. Domníváme se, že důkazní informace, které jsme shromáždili, poskytují dostatečný a vhodný základ pro vyjádření našeho výroku.

Ostatní informace uvedené ve výroční zprávě

Ostatními informacemi jsou v souladu s § 2 písm. b) zákona o auditorech informace uvedené ve výroční zprávě mimo účetní závěrku a naši zprávu auditora. Za ostatní informace odpovídá vedení České národní banky.

Náš výrok k účetní závěrce se k ostatním informacím nevztahuje. Přesto je však součástí našich povinností souvisejících s ověřením účetní závěrky seznámení se s ostatními informacemi a posouzení, zda ostatní informace nejsou ve významném (materiálním) nesouladu s účetní závěrkou či našimi znalostmi o účetní jednotce získanými během ověřování účetní závěrky nebo zda se jinak tyto informace nejeví jako významně (materiálně) nesprávné. Také posuzujeme, zda ostatní informace byly ve všech významných (materiálních) ohledech vypracovány v souladu s příslušnými právními předpisy. Tímto posouzením se rozumí, zda ostatní informace splňují požadavky právních předpisů na formální náležitosti a postup vypracování ostatních informací v kontextu významnosti (materiality), tj. zda případné nedodržení uvedených požadavků by bylo způsobitelné ovlivnit úsudek činěný na základě ostatních informací.

Na základě provedených postupů, do míry, jež dokážeme posoudit, uvádíme, že:

- Ostatní informace, které popisují skutečnosti, jež jsou též předmětem zobrazení v účetní závěrce, jsou ve všech významných (materiálních) ohledech v souladu s účetní závěrkou.
- Ostatní informace byly vypracovány v souladu s právními předpisy.

Dále jsme povinni uvést, zda na základě poznatků a povědomí o České národní bance, k níž jsme dospěli při provádění auditu, ostatní informace neobsahují významné (materiální) věcné nesprávnosti. V rámci uvedených postupů jsme v obdržených ostatních informacích žádné významné (materiální) věcné nesprávnosti nezjistili.

Odpovědnost vedení České národní banky za účetní závěrku

Vedení České národní banky odpovídá za sestavení účetní závěrky podávající věrný a poctivý obraz v souladu s českými účetními předpisy a za takový vnitřní kontrolní systém, který považuje za nezbytný pro sestavení účetní závěrky tak, aby neobsahovala významné (materiální) nesprávnosti způsobené podvodem nebo chybou.

Při sestavování účetní závěrky je vedení České národní banky povinno posoudit, zda je Česká národní banka schopna nepřetržitě trvat, a pokud je to relevantní, popsat v příloze účetní závěrky záležitosti týkající se jejího nepřetržitého trvání a použití předpokladu nepřetržitého trvání při sestavení účetní závěrky, s výjimkou případů, kdy vedení České národní banky plánuje zrušení společnosti nebo ukončení její činnosti, resp. kdy nemá jinou reálnou možnost než tak učinit.

Odpovědnost auditora za audit účetní závěrky

Naším cílem je získat přiměřenou jistotu, že účetní závěrka jako celek neobsahuje významnou (materiální) nesprávnost způsobenou podvodem nebo chybou a vydat zprávu auditora obsahující náš výrok. Přiměřená míra jistoty je velká míra jistoty, nicméně není zárukou, že audit provedený v souladu s výše uvedenými předpisy ve všech případech v účetní závěrce odhalí případnou existující významnou (materiální) nesprávnost. Nesprávnosti mohou vzniknout v důsledku podvodů nebo chyb a považují se za významné (materiální), pokud lze reálně předpokládat, že by jednotlivě nebo v souhrnu mohly ovlivnit ekonomická rozhodnutí, která uživatelé účetní závěrky na jejím základě přijmou.

Při provádění auditu v souladu s výše uvedenými předpisy je naší povinností uplatňovat během celého auditu odborný úsudek a zachovávat profesní skepticismus. Dále je naší povinností:

- Identifikovat a vyhodnotit rizika významné (materiální) nesprávnosti účetní závěrky způsobené podvodem nebo chybou, navrhnout a provést auditorské postupy reagující na tato rizika a získat dostatečné a vhodné důkazní informace, abychom na jejich základě mohli vyjádřit výrok. Riziko, že neodhalíme významnou (materiální) nesprávnost, k níž došlo v důsledku podvodu, je větší než riziko neodhalení významné (materiální) nesprávnosti způsobené chybou, protože součástí podvodu mohou být tajné dohody (koluze), falšování, úmyslná opomenutí, nepravdivá prohlášení nebo obcházení vnitřních kontrol.
- Seznámit se s vnitřním kontrolním systémem společnosti relevantním pro audit v takovém rozsahu, abychom mohli navrhnout auditorské postupy vhodné s ohledem na dané okolnosti, nikoli abychom mohli vyjádřit názor na účinnost jejího vnitřního kontrolního systému.
- Posoudit vhodnost použitých účetních pravidel, přiměřenost provedených účetních odhadů a informace, které v této souvislosti vedení České národní banky uvedlo v příloze účetní závěrky.
- Posoudit vhodnost použití předpokladu nepřetržitého trvání při sestavení účetní závěrky vedením České národní banky a to, zda s ohledem na shromážděné důkazní informace existuje významná (materiální) nejistota vyplývající z událostí nebo podmínek, které mohou významně zpochybnit schopnost společnosti nepřetržitě trvat. Jestliže dojdeme k závěru, že taková významná (materiální) nejistota existuje, je naší povinností upozornit v naší zprávě na informace uvedené v této souvislosti v příloze účetní závěrky, a pokud tyto informace nejsou dostatečné, vyjádřit modifikovaný výrok. Naše závěry týkající se schopnosti České národní banky nepřetržitě trvat vycházejí z důkazních informací, které jsme získali do data naší zprávy. Nicméně budoucí události nebo podmínky mohou vést k tomu, že společnost ztratí schopnost nepřetržitě trvat.
- Vyhodnotit celkovou prezentaci, členění a obsah účetní závěrky, včetně přílohy, a dále to, zda účetní závěrka zobrazuje podkladové transakce a události způsobem, který vede k věrnému zobrazení.

Naší povinností je informovat vedení České národní banky mimo jiné o plánovaném rozsahu a načasování auditu a o významných zjištěních, která jsme v jeho průběhu učinili, včetně zjištěných významných nedostatků ve vnitřním kontrolním systému.

V Praze dne 23. března 2017

Auditorská společnost:

Deloitte Audit s.r.o.
evidenční číslo 079

Statutární auditor:

Diana Rádl Rogerová
evidenční číslo 2045

ÚČETNÍ VÝKAZY

ROZVAHA		31. prosince 2016 v mil. Kč	31. prosince 2015 v mil. Kč
1.	Zlato	630	616
2.	Pohledávky vůči Mezinárodnímu měnovému fondu	89 557	60 985
3.	Pohledávky vůči zahraničí včetně cenných papírů	2 167 721	1 556 939
3.1.	Vklady v zahraničních peněžních ústavech a institucích	614 180	163 100
3.2.	Cenné papíry	1 515 053	1 359 241
3.3.	Ostatní pohledávky vůči zahraničí	38 488	34 598
4.	Pohledávky vůči bankám v tuzemsku	0	0
5.	Hmotný a nehmotný majetek	3 449	3 609
5.1.	Hmotný majetek	3 421	3 578
5.2.	Nehmotný majetek	28	31
6.	Ostatní aktiva	6 836	5 917
6.1.	Ostatní finanční aktiva	4 696	4 676
6.2.	Ostatní	2 140	1 241
AKTIVA CELKEM		2 268 193	1 628 066

		31. prosince 2016 v mil. Kč	31. prosince 2015 v mil. Kč
1.	Bankovky a mince v oběhu	556 689	510 128
2.	Závazky vůči Mezinárodnímu měnovému fondu	88 714	49 941
3.	Závazky vůči zahraničí	66 307	40 070
3.1.	Přijaté úvěry ze zahraničí	15 351	3 823
3.2.	Ostatní závazky vůči zahraničí	50 956	36 247
4.	Závazky vůči bankám v tuzemsku	1 291 306	882 528
4.1.	Přijaté úvěry	541 506	193 102
4.2.	Rezervy bank	201 561	170 591
4.3.	Ostatní závazky vůči bankám	548 239	518 835
5.	Závazky vůči státu a ostatním veřejným institucím	182 585	112 126
6.	Rezervy	294	285
7.	Základní kapitál	1 400	1 400
8.	Fondy	14 161	14 161
9.	Oceňovací rozdíly	4 400	7 838
10.	Neuhrazená ztráta z předchozích období	-549	0
11.	Zisk nebo ztráta za účetní období	46 469	-549
12.	Ostatní pasiva	16 417	10 138
PASIVA CELKEM		2 268 193	1 628 066

PODROZVAHA		31. prosince 2016 v mil. Kč	31. prosince 2015 v mil. Kč
1.	Vydané záruky	157 272	157 953
2.	Poskytnutý příslib úvěrů a půjček	40 530	40 538
3.	Pohledávky ze spotových, termínových a futures operací	468 645	290 576
4.	Závazky ze spotových, termínových a futures operací	471 518	291 825
5.	Přijaté záruky	224 515	225 193
6.	Přijaté kolaterály	45 034	41 900

VÝKAZ ZISKU A ZTRÁTY		2016 v mil. Kč	2015 v mil. Kč
1.	Výnosy z úroků a podobné výnosy	8 585	7 212
1.1.	Úroky z cenných papírů s pevnými výnosy	8 401	7 071
1.2.	Ostatní	184	141
2.	Náklady na úroky a podobné náklady	-4 182	-1 710
3.	Výnosy z akcií a podílů	4 873	3 335
4.	Výnosy z poplatků a provizí	427	396
5.	Náklady na placené poplatky a provize	-142	-122
6.	Zisk nebo ztráta z finančních operací	39 298	-8 284
6.1.	Kurzové rozdíly a rozpětí	23 978	-16 340
6.2.	Ostatní	15 320	8 056
7.	Ostatní provozní výnosy	1 044	624
7.1.	Výnosy z emise bankovek a mincí	273	434
7.2.	Ostatní	771	190
8.	Ostatní provozní náklady	-1 444	-382
8.1.	Náklady na tisk bankovek a ražbu mincí	-486	-336
8.2.	Ostatní	-958	-46
9.	Správní náklady	-1 747	-1 640
9.1.	Náklady na zaměstnance	-1 407	-1 318
9.1.1.	Mzdy a platy	-991	-930
9.1.2.	Sociální a zdravotní pojištění	-328	-310
9.1.3.	Vzdělávání a zaměstnanecké benefity	-88	-78
9.2.	Ostatní správní náklady	-340	-322
10.	Odpisy dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku	-243	-252
11.	Rozpuštění opravných položek a rezerv k pohledávkám a zárukám, výnosy z dříve odepsaných pohledávek	6	501
12.	Odpisy, tvorba a použití opravných položek a rezerv k pohledávkám a zárukám	-6	-227
13.	Zisk nebo ztráta za účetní období	46 469	-549

Struktura nákladů a výnosů používaná v dalším textu poskytuje informace podle účelu vynakládaných prostředků. Naproti tomu standardní účetní výkazy, uvedené v příložené účetní závěrce, poskytují přehled o dosažených nákladech a výnosech z druhového pohledu.

Náklady a výnosy v roce 2016

(v mil. Kč)

	Náklady	Výnosy	Saldo	Meziroční změna salda
Oblast měnová	46 139	94 623	48 484	47 386
Provádění měnové politiky	613	0	-613	-196
Správa devizových rezerv	33 608	58 807	25 199 ¹⁾	7 898
Kurzové rozdíly	11 018	33 882	22 864	40 344
Klientské operace	13	1 412	1 399	-14
Ostatní operace	887	522	-365	-646
Oblast emise a správy peněz	486	329	-157	-272
Oblast provozní	2 061	203	-1 858	-96
Celkem	48 686	95 155	46 469	47 018

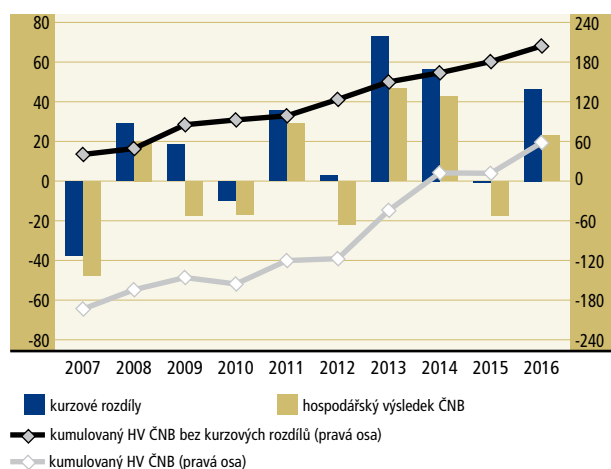
Poznámka: Provozní oblast zahrnuje osobní náklady, odpisy, nakupované služby, spotřebu energií atd.

1) Všechny dluhové cenné papíry jsou zařazeny do realizovatelného portfolia. V souladu s účetními standardy se proto jejich pravidelné přeceňování na tržní hodnotu promítá do bilance – položky oceňovací rozdíly (zahrnované do vlastního kapitálu). Pokud by se nerealizovaná ztráta z přecenění dluhopisů, dosažená v roce 2016 ve výši 3 458 mil. Kč, promítla přímo do výsledovky, snížilo by se souhrnné saldo nákladů a výnosů ze správy devizových rezerv na 21 741 mil. Kč.

ČNB hospodařila v roce 2016 se ziskem ve výši 46 469 mil. Kč. Na jeho tvorbě se nejvýrazněji měrou podílela správa devizových rezerv. K cizoměnovým aktivům a pasivům se váže kurzové riziko, které v rámci možností ČNB řídí vhodnou měnovou strukturou svých rezerv. Pohyb měnových kurzů měl pozitivní dopad do hospodaření banky, převážně v podobě nerealizovaných kurzových zisků, který byl srovnatelný s vlastním výnosem dosaženým při správě devizových portfolií.

Hospodářský výsledek v letech 2007–2016

(v mld. Kč)

V uplynulém roce udržovala ČNB uvolněné měnové podmínky. Přetrvávající velmi nízká hladina měnověpolitických úrokových sazeb centrální banky nadále zajišťovala nízkou úroveň sterilizačních nákladů navzdory výraznému meziročnímu zvýšení sterilizačních pasiv ČNB. V prostředí nízkých úrokových sazeb ČNB nadále používala devizový kurz jako další nástroj svojí měnové politiky. Potvrzovala přitom v minulosti daný závazek intervenovat v případě potřeby na devizovém trhu na oslabení kurzu tak, aby udržovala kurz koruny vůči euru poblíž hladiny 27 korun za euro. V souladu s tímto závazkem ČNB prováděla automatické časově a objemově neomezené intervence na devizovém trhu.

Intervenční nákupy probíhaly s různou intenzitou po celý kalendářní rok s výjimkou března, kdy centrální banka na trhu neintervenovala. ČNB provedla intervenční nákupy v celkovém objemu 16,9 mld. EUR (tj. cca 455 mld. Kč), což je o 7,9 mld. EUR více než v roce předchozím. Nakoupené cizoměnové prostředky alokovala do svých devizových rezerv a následně investovala na finančních trzích v souladu s přijatými zásadami a v závislosti na investičních příležitostech.

Intervence na devizovém trhu a konverze přílivu prostředků z fondů Evropské unie přispěly ke zvýšení devizových rezerv centrální banky, které meziročně vzrostly o 37 %. Na výsledku dosaženém při jejich správě se podílela především akciová portfolia (čistý výnos 17 161 mil. Kč), která těžila především z růstu akciových trhů a z dividend. Zisk přinesla všechna spravovaná akciová portfolia. Dluhopisová portfolia, v nichž je alokována objemově největší část devizových rezerv, přispěla čistým výnosem 10 501 mil. Kč, resp. 7 043 mil. Kč při zohlednění oceňovacích rozdílů z přecenění dluhopisů účtovaných do bilance. Na zisku portfolia realizovatelných dluhopisů se nejvíce podílela úroková složka, jejíž výše byla prakticky srovnatelná s předchozím rokem a která nadále odrážela nízkou hladinu úrokových sazeb na trhu, a dále pak složka kapitálová, zahrnující celkový zisk realizovaný z prodeje dluhopisů, který se rovněž pohyboval na úrovni předchozího roku.

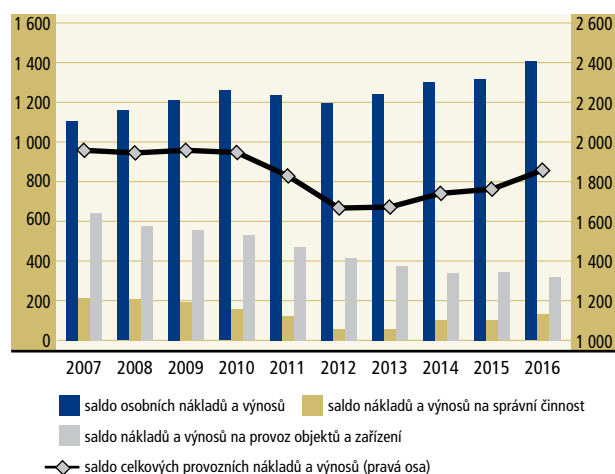
Nejvýznamnější část příjmů v oblasti klientských operací plynula z konverzí finančních prostředků prováděných na účtech klientů, při kterých jsou na základě požadavku klienta převáděny devizové prostředky do českých korun, nebo naopak domácí měna je konvertována do vybrané cizí měny. Objemově nejvýznamnější konverze finančních prostředků jsou realizovány na účtech Ministerstva financí ČR při čerpání finančních prostředků z fondů Evropské unie nebo naopak při platbách příspěvků ČR do rozpočtu Evropské komise.

V roce 2016 byla ukončena ČNB dvě rozhodčí řízení, vedená u mezinárodního rozhodčího soudu, ve kterých byla ČNB žalována o finanční náhradu dle Smlouvy a slibu odškodnění, kterou ČNB uzavřela s ČSOB, a. s., po prodeji Investiční a Poštovní banky, a. s. V jednom případě byla žaloba rozhodčím soudem zamítnuta zcela, ve druhém zčásti. Na základě konečného rozhodčího nálezu ČNB uhradila ČSOB, a. s., finanční náhradu v souhrnné výši 391 mil. Kč.

V oblasti emise oběživa ČNB pokračovala v doplňování zásob českých bankovek a mincí z obecného kovu. V provozní oblasti se promítl zejména nárůst mezd, který byl výsledkem kolektivního vyjednávání, aktuálního vývoje na trhu práce a v neposlední řadě i nárůstu počtu zaměstnanců z důvodu dalšího rozšíření kompetencí centrální banky v oblasti dohledu nad finančním trhem. V rámci provozu banky je možno ještě zmínit vliv navýšení členských příspěvků hrazených evropským orgánům dohledu.

**Saldo provozních nákladů a výnosů
v letech 2007–2016**

(v mil. Kč)

Kladný výsledek hospodaření ČNB za rok 2016 ve výši 46 469 mil. Kč byl z části použit na úhradu účetní ztráty z roku 2015 a zbývající část zisku byla alokována do rezervního fondu banky. Vlastní kapitál ve výši 65 881 mil. Kč představoval 2,9 % bilanční sumy evidované na konci roku.

Podrobnější informace o hospodaření ČNB v roce 2016 je uvedena na webových stránkách v části „O ČNB > Hospodaření ČNB > Roční zpráva o výsledku hospodaření ČNB“.

ZPRÁVY NÁRODNÍ BANKY ČESKOSLOVENSKÉ

USTAVENÍ NÁRODNÍ BANKY ČESKOSLOVENSKÉ.

Funkce cedulové banky zastával v ČSR. po vzniku státu Bankovní úřad ministerstva financí, který byl zřízen podle nařízení ze dne 6. března 1919, čís. 119 Sb. z. a n., zákona ze dne 10. dubna 1919, čís. 187 Sb. z. a n. a nařízení ze dne 12. května 1919, čís. 246 Sb. z. a n.

Oběh státovek podle těchto právních předpisů mohl být rozmnožován jen na podkladě plně soukromoprávní bankovní úhrady. Bankovní úřad nesměl poskytovat zápůjček státu.

Dosti záhy pomýšlelo se na zřízení cedulové banky. O zřízení akciové banky cedulové byl vydán zákon ze dne 14. dubna 1920, čís. 347 Sb. z. a n., který byl později novelou ze dne 23. dubna 1925, čís. 102 Sb. z. a n. Ustavující valná hromada Národní banky Československé konala se dne 21. března 1926, převzavši svou působnost dnem 1. dubna 1926, převzavši činnost Bankovního úřadu ministerstva financí, který tímž dnem přestal působiti.

S aktivováním Národní banky Československé nebyla spojena žádná změna měnového systému, zejména ne změna měnové jednotky; i nadále zůstává měnovou jednotkou československá koruna. Velmi důležitým jest však, že aktivováním cedulové banky nabylo působno-

sti rozumí se relace Kč 100 = \$ 2.90 — 3.03. Od aktivování cedulové banky jest československá měna podle zákona stabilisována i když není v zákoně přesně definována poměrem ke zlatu neb k některé měně jiné.

Národní banka Československá jest akciovou bankou, která obdržela na 15 roků privilegium vydávati bankovky. Akciový kapitál činí \$ 12 mil. a může býti zvýšen na \$ 15,000,000. Nominále akcií zní na \$ 100. Stát převzal jednu třetinu kapitálu.

Správu banky vede Bankovní rada, v jejíž čele jest guvernér, jmenovaný prezidentem republiky na 5 roků.

Bankovní rada skládá se dále ze 6 členů volených valnou hromadou a ze 3 členů jmenovaných prezidentem republiky na návrh vlády.

Ze zvolených členů jmenuje prezident republiky náměstka guvernéra. Bankovní rada může kooptovati desátého člena, který na rozdíl od ostatních členů nemusí býti československým příslušníkem. Valná hromada volí na dobu 5 let pětičlenný revidující výbor, jehož předsedu jmenuje guvernér banky.

Stát vykonává vřehní dozor vládním komisařem, který jest vzat z úředního

uroučeno indexu
potřebených to
d'ouverture des
verres catégories
de Prague. 3/1927
d'ouverture of the
to the group of
Stock

Nejvýznamnějším pramenem, ze kterého mohla česká i světová veřejnost získat informace o chodu Národní banky Československé, byl jí vydávaný měsíčník „Zprávy Národní banky Československé“. Jeho vznik v roce 1926 je spojen se jménem významného českého národohodopodáře

doc. Antonína Basche, který se také zasloužil o vybudování studijního oddělení cedulového ústavu.

Zprávy Národní banky Československé, jež vycházely v češtině, angličtině a zpočátku také francouzštině, vedle uveřejňování statistických dat o bance a československém hospodářství nabízely čtenářům také

VI.

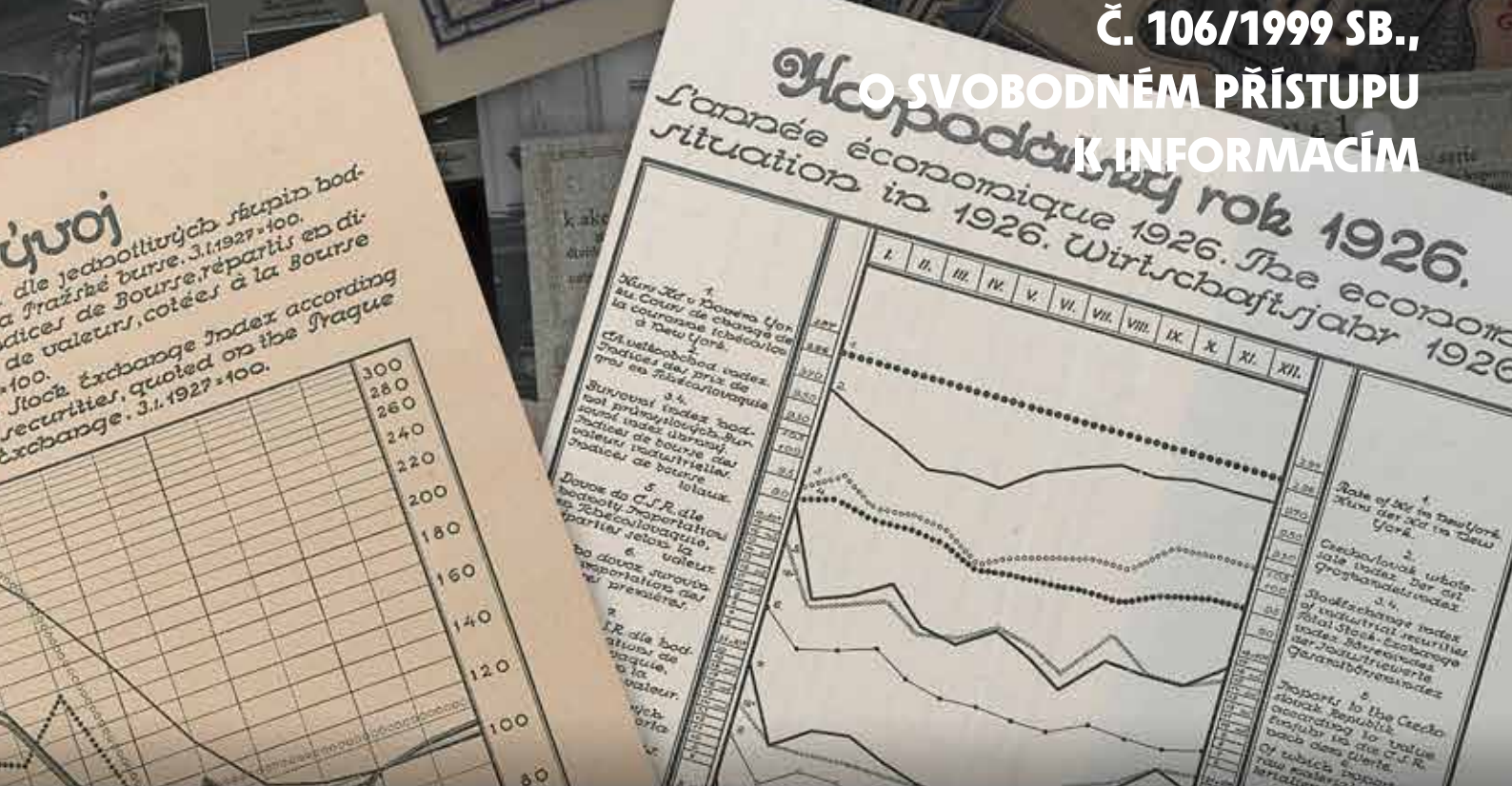
POSKYTOVÁNÍ INFORMACÍ

PODLE ZÁKONA

Č. 106/1999 SB.,

O SVOBODNÉM PŘÍSTUPU

K INFORMACÍM

odborné příspěvky hodnotící ekonomický vývoj v Československu a ve světě. Postupně se staly také významnou platformou pro publikaci legislativy týkající se měnové a finanční oblasti. V době okupace českých zemí nacistickým Německem bylo vydávání Zpráv v roce 1941 přerušeno. K obnovení této tradice

přistoupila Národní banka Československá až v roce 1947. Tentokrát však již o pouhý rok později v souvislosti se snahou komunistického režimu o maximální utajení ekonomických informací byla publikace Zpráv zastavena.

POSKYTOVÁNÍ INFORMACÍ PODLE ZÁKONA Č. 106/1999 SB., O SVOBODNÉM PŘÍSTUPU K INFORMACÍM

ČNB poskytuje informace podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon“) zveřejněním na internetových stránkách, zejména na webové adrese www.cnb.cz, nebo žadatelům na základě žádosti.

A) INFORMACE POSKYTNUTÉ V ROCE 2016 NA ZÁKLADĚ ŽÁDOSTI:

1. Počet žádostí o informace podle zákona: 51
2. Počet vydaných rozhodnutí o odmítnutí žádosti: 13
3. Počet podaných odvolání (rozkladů) proti rozhodnutí: 2
4. Rozsudky soudu ve vztahu k ČNB v oblasti poskytování informací:
 - Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 31. 3. 2016, č. j. 6A 84/2012-43-53 – rozhodnutí bankovní rady ČNB a rozhodnutí ČNB zrušeno a věc vrácena ČNB k dalšímu řízení; v rámci dalšího řízení ČNB požadované informace poskytla a vydala rozhodnutí o částečném odmítnutí žádosti pouze v rozsahu údajů, které byly v poskytnutých dokumentech anonymizovány.
5. Výčet poskytnutých výhradních licencí, včetně odůvodnění nezbytnosti poskytnutí výhradní licence: 0
6. Počet stížností podaných podle § 16a zákona, důvody jejich podání a stručný popis způsobu jejich vyřízení: 2
 - Stížnost na postup ČNB při vyřizování žádosti stěžovatele o poskytnutí informací, jejímž předmětem byly informace, které se nevztahovaly k působnosti ČNB a žádost tak byla odložena podle § 14 odst. 5 písm. c) zákona. Bankovní rada přezkoumala postup při vyřizování žádosti, neshledala nedostatky a rozhodnutím o stížnosti podle § 16a odst. 6 písm. a) zákona tento postup potvrdila.
 - Stížnost na postup ČNB při vyřizování žádosti stěžovatele o poskytnutí informací, na které se částečně vztahovaly důvody pro jejich odmítnutí podle § 11 odst. 4 písm. a) a b) zákona, přičemž žádost zejména zahrnovala dotazy na názory povinného subjektu a směřovala k vytváření nových informací. Stížností byl napaden postup povinného subjektu při vyřizování žádosti v tom smyslu, že povinný subjekt v odpovědi stěžovateli neposkytl všechny požadované informace, které měl podle zákona poskytnout. Stížnost byla vyřízena postupem podle § 16a odst. 5 zákona a bylo vydáno rozhodnutí o částečném odmítnutí žádosti.

7. Další informace vztahující se k uplatňování tohoto zákona:
Počet přijatých žádostí byl téměř stejný jako v předchozím roce. Lze tedy konstatovat, že zvýšený zájem veřejnosti o informace vztahující se k působnosti ČNB zaznamenaný v posledních letech stále trvá. Předmětem žádostí standardně bývá široké spektrum informací, které nelze zúžit na typické skupiny. Dotazy veřejnosti směřovaly do oblasti statistiky, měnové politiky, platební bilance či oběhu bankovek a mincí. Předmětem žádostí byly též dotazy z oblasti devizových rezerv, dotazy týkající se sankčních řízení a rovněž dotazy vztahující se k odměňování členů bankovní rady.

V roce 2016 ČNB vydala a zveřejnila sazebník úhrad za poskytování informací, podle kterého postupuje od 1. listopadu 2016.

B) INFORMACE POSKYTOVANÉ ZVEŘEJNĚNÍM:

ČNB rovněž poskytuje informace způsobem umožňujícím dálkový přístup a zveřejňuje informace ve smyslu § 4b a § 5 zákona. Povinně zveřejňované informace jsou dostupné na webových stránkách a na informačních tabulích v sídle ústředí a poboček ČNB na místech přístupných veřejnosti. Další informace vztahující se k činnosti a působnosti centrální banky jsou také zveřejněny na portálu veřejné správy.

SEZNAM ZKRATEK

BIS	Banka pro mezinárodní platby
COREP	jednotný vykazovací rámec Common Reporting Framework
EBA	Evropský orgán pro bankovníctví
ECB	Evropská centrální banka
EIOPA	Evropský orgán pro pojišťovnictví a zaměstnanecké penzijní pojištění
ERM II	mechanismus směnných kurzů II
ESA	evropské orgány dohledu
ESCB	Evropský systém centrálních bank
ESMA	Evropský orgán pro cenné papíry a trhy
ESRB	Evropská rada pro systémová rizika
EU	Evropská unie
EUR	euro
FINREP	jednotný vykazovací rámec Financial Reporting Framework
HDP	hrubý domácí produkt
IOSCO	Mezinárodní organizace sdružující komise pro cenné papíry
MF	Ministerstvo financí
MMF	Mezinárodní měnový fond
OECD	Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj
PRIIP	nařízení o sdělení klíčových informací týkajících se strukturovaných retailových investičních produktů
Rada ECOFIN	Rada EU ve složení ministrů hospodářství a financí
SDR	zvláštní práva čerpání
USD	americký dolar

Vydává:

ČESKÁ NÁRODNÍ BANKA
Na Příkopě 28
115 03 Praha 1
Česká republika

Kontakt:

ODBOR KOMUNIKACE SEKCE KANCELÁŘ
Tel.: 224 413 112
Fax: 224 412 179

<http://www.cnb.cz>

Grafický návrh:

Orbis Pictures Agency s.r.o.

Sazba:

JEROME s. r. o.

